

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Aquesta transcripció està pendent de verificació i correcció. Pot contenir, doncs, errades de fidelitat i incorreccions lingüístiques i no es pot considerar com una publicació oficial

Fitxer 10CIADGAIA1

XV legislatura · cinquè període · sèrie C · número ****

**Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la
Infància i l'Adolescència**

Sessió 10, dilluns 27 d'abril de 2026

Presidència de l'I. Senyor Jordi Riba Colom

Sessió 10 de la CIADGAIA

La sessió de la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (CIADGAIA) s'obre a ****. Presideix Jordi Riba Colom, acompanyat de la vicepresidenta, Ana Balsera i Marín, i de la secretària, M. Àngels Planas i Crous. Assisteix la Mesa el lletrat Ferran Domínguez García.

Hi són presents [Mónica Ríos García](#), pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; [Ennatu Domingo i Soler](#), pel G. P. de Junts; [Joan Ignasi Elena Garcia](#), pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; [Lorena Roldán Suárez](#), pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; [María Elisa García Fuster](#), pel G. P. de VOX en Cataluña; [Núria Lozano Montoya](#), pel G. P. Comuns; [Maria Pilar Castillejo Medina](#), pel G. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, i [Rosa Maria Soberana i Bonet](#), pel G. Mixt[membres comissió].

[Assisteix] a aquesta sessió [assistents].

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de Dolors Bassa i Coll, exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00030/15).

2. Compareixença de Josep Ginesta i Vicente, exsecretari general de Treball, Afers Socials i Famílies, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00031/15).
3. Compareixença de Francesc Iglesias i Riumalló, exsecretari d'Afers Socials i Famílies, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00032/15).
4. Compareixença de Ricard Calvo i Pla, exdirector general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00033/15).
5. Compareixença de Chakir el Homrani i Lesfar, exconseller de Treball, Afers Socials i Famílies, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00034/15).
6. Compareixença de Georgina Oliva i Peña, exsecretària d'Infància, Adolescència i Joventut i exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00035/15).
7. Compareixença d'Ester Sara Cabanes i Vall, exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00036/15).
8. Compareixença d'Oriol Amorós i March, exsecretari general de Drets Socials, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00041/15).

10CIADGAIA 01.mp3

La vicepresidenta

Bon dia, donaríem inici a aquesta sessió de la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. I avui ho fem amb la compareixença de la Dolors Bassa i Coll, exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies, en qualitat de testimoni; del senyor Josep Ginesta i Vicente, exsecretari general de Treball, Afers Socials i Famílies, en qualitat de testimoni; del Francesc Iglesias i Riumalló, exsecretari d'Afers Socials i Famílies, en qualitat de testimoni; i del Ricard Calvo i Pla, exdirector general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, i també en qualitat de testimoni. Per tant, quan vulguin podrien començar a aquesta compareixença.

Dolors Bassa i Coll

Bé, bon dia a totes i a tots. Comparec a aquesta comissió d'investigació sobre l'activitat de la DGAIA que es va acordar el 5 de novembre del 2025 en el Ple del Parlament, acompanyada, com deia, del senyor Ginesta, el senyor Francesc Iglesias i el senyor Ricard Calvo, per passar comptes i informar sobre la pressió del sistema de protecció de menors, la contractació pública i l'adjudicació de serveis d'acolliment a la infància i adolescència, els casos de violència sexual sobre la infància i la garantia dels drets, així com les millores que es van produir durant els anys 2016 i 2017, període en el que vaig exercir de consellera en aquells moments de Treball, Afers Socials i Famílies, i, per cert, amb molt d'orgull.

En aquells moments al departament, per tant, li corresponien dues grans àrees, dos grans àmbits. Un era el de Treball i l'altre era el d'Afers Socials i Família. I el teníem repartit en tres secretaries: una secretaria de Treball, que regia el senyor Ginesta; una secretaria de Famílies, d'Afers Socials i Famílies, on pilotava la vessant de totes les polítiques socials i, per tant, la DGAIA estava en aquesta secretaria; i una tercera d'Immigració. Per tant, em sento la responsable màxima tant de la DGAIA com de les altres unitats que hi havia en aquells moments, des del gener del 2016 fins a l'octubre del 2017. Exactament vint-i-un mesos de servei públic a la ciutadania de Catalunya, que ho vam fer amb molta il·lusió, responsabilitat i orgull.

Durant aquests temps també m'acompanyaven les mateixes persones que estan aquí. El senyor Josep Ginesta, en aquell moment, tenia la Secretaria de Treball, però

també la Secretaria General; el senyor Francesc Iglesias era el secretari d'Afers Socials i Família; i el senyor Ricard Calvo era el director general de la DGAIA, aquí presents.

El que volia esmentar és que perdonin si tinc algun alguna cosa de memòria que no recordi prou bé, prou concreció, no només perquè han passat els deu anys, sinó perquè, com molt bé saben, vaig ser destituïda l'octubre del 2017 del Govern, per l'aplicació del 155, i, per tant, no vaig poder retenir cap dels documents, informes ni en el que jo havia intervingut perquè no teníem cap mitjà. Vam deixar telèfon, iPad i correu electrònic i, per tant, tot el que els hi diré o bé és de domini públic, per tant està a les webs, o bé ho recordo personalment. De tota manera, ells tres, els tres, van continuar estant en el departament i podran corroborar, especificar i aclarir amb molta més concreció tot allò que ens preguntin.

Durant el mandat, com no podia ser d'altra manera, el que procuràvem era potenciar i generar polítiques que milloressin la situació general dels infants i els joves a Catalunya atesos en el sistema, especialment aquells atesos en el sistema de protecció de la DGAIA, és a dir, garantir que cap infant ni jove resti fora de l'acollida i la protecció que requereixi.

Pel que fa a les persones que teníem al capdavant de les unitats, com suposo que deuen fer la majoria de governs, vam intentar que hi hagués els millors perfils en cada àrea de competència. Per això, per exemple, el director general de la DGAIA era una persona que provenia del món de la infància, amb una excedència, d'una entitat, que tenia un ampli bagatge –feia vint anys que estava treballant amb diverses entitats i havia tingut les funcions d'educador i de psicòleg i de director del centre amb diferents entitats. Per tant, coneixia molt bé aquest món de la infància i l'adolescència i també coneixia què era el que es podia millorar.

Després d'un replantejament de com estava la DGAIA en aquells moments, ens semblava que era el moment ideal per poder fer uns canvis. I al director general se li van encarregar quatre objectius, quatre objectius que anaven sobretot de que en els centres no hi hagués tants infants, per tant, buscar mesures alternatives que no hi estiguessin tants infants. I per altra banda, poder recolzar i donar suport a tot el que era la part més infantil i la part dels majors. A part de fer el desenvolupament de

la Llei 14/2010, que s'havia aprovat l'any 2010 i, per tant, s'havia de continuar desenvolupant.

Al director general se li va encarregar impulsar polítiques orientades a garantir que els nens menors de sis anys no haguessin de restar a la institució. Per tant, potenciar al màxim les famílies acollidores d'urgència i diagnòstic, promoure el suport a les famílies extenses i potenciar l'acolliment familiar com a principal mesura alternativa a la família biològica.

Recordo que al pla estratègic, per exemple, hi havia una campanya de «Fem gran l'acolliment», que va tenir molt d'èxit. Per primera vegada, més de mil infants menors de sis anys sortien de la institució; per tant, eren bons resultats, i teníem més de sis-centes vint famílies. Sempre, com a màxim, n'hi havia hagut nou-cents fora. Així que també el que vam intentar era alinear les estratègies comunes de la DGAIA, de l'ICAA i la Direcció General de Famílies, o sigui, tenir una òptica de transversalitat de totes les polítiques d'infància i adolescència.

El segon objectiu era estructurar i impulsar accions de suport al món local. Una altra de les nostres prioritats era que hi haguessin més serveis d'intervenció socioeducativa i, per tant, garantir aquesta prestació, orientant les administracions locals i comarcals dels municipis de Catalunya, així com desenvolupar un model de protecció que vetllés més pels drets dels infants i les famílies, mantenint-les vinculades al territori i al seu entorn.

Aquí, al contracte programa, per exemple, per primera vegada..., el contracte programa que vam aprovar 2016-2019 per primera vegada incorporava professionals a les EAIA i complia la ràtio que fixava la llei, que fins ara no havia complert. I, a més a més, vam desplegar el sistema del SIFE. Per tant, les intervencions socioeducatives quedaven ben ateses.

El tercer, que era el que..., una cosa és el que planifiques i l'altra és quan et trobes a la realitat, era la idea innovadora que havíem tret a nivell d'Europa, que era reformular les grans institucions per transformar-les en petits centres d'acollida, com a model propi per millorar el benestar dels infants i que se sentissin en un entorn més familiar. Els recordo, per exemple, que vam posar en marxa un pla de xoc per atendre infants i adolescents tutelats; vam crear CRAEs nous, amb dimensions

reduïdes i menys places. Vam implementar, en els llocs on no podíem crear nous edificis o nous centres, que hi hagués unitats de convivència de deu o dotze infants amb habitacions individuals, i sobretot la part dels nens més grans, per tant, les places de joves de més de divuit anys que quedessin repartides en pisos tutelats o, per exemple, la primera casa d'infants de la demarcació de Lleida, que no n'hi havia hagut mai, el primer centre residencial d'educació intensiva per a vint adolescents.

I el quart era garantir la protecció immediata de qualsevol jove en situació de desprotecció.

Evidentment vam continuar desenvolupant la Llei 14/2020. Es van fer entre el 2016 i el 2017 quatre decrets: el decret per regular el procediment i les mesures de protecció a la infància; el decret per a la regulació de les estades temporals d'infants estrangers; el decret de la transició a la vida adulta i autonomia personal, que ens va permetre implementar els IPIs, que era una un tema d'èxit a la DGAIA, que vint-i-cinc joves podien entrar a la universitat, joves que provenien de centres i, per tant, era important; i el decret de modificació de l'Observatori dels Drets de la Infància.

També vam continuar amb el desenvolupament reglamentari, fent les mesures de suport a l'emancipació, sobretot aquestes que explicava dels IPI. Vam fer el títol cinquè de la LDOIA, els equips tècnics, l'EAIA, de la prevenció general, el títol II, i de la protecció pública.

O sigui que va ser una prioritat per a tot l'equip de govern l'acceleració del desplegament de la llei i el seu articulat. Treballaven la DGAIA, l'assessoria jurídica del departament, i tenint en compte sempre totes les consideracions que havia donat el Síndic de Greuges. Per tant, tant les del 2014 com les del 2015 es van implementar.

El sistema de protecció en aquells moments tenia uns set mil infants, dels quals vuit-cents restaven en centres residencials. Per tant, era una proporció de quaranta a seixanta. Hi havia uns cent seixanta centres entre gestió delegada i gestió concertada. I després en teníem onze de propis, que el 2017 es van convertir en dotze.

La idea important que volíem transmetre era la de les 5 P. Fins la legislatura anterior sempre s'havia parlat de les 3 P, la prevenció, la participació i la protecció. I

nosaltres, seguint les directives europees i de la manera que estaven els centres a nivell d'Europa, vam afegir la promoció dels drets dels infants i la provisió de recursos necessaris.

Cal contextualitzar que no vam disposar de pressupost en tot el 2026; estàvem en pròrroga pressupostària. Això vol dir que tot el que he explicat era el que teníem planificat, però a l'hora de la realitat el context era diferent.

El 2014 i el 2015 es van produir reduccions severes, com ara la disminució de cent places residencials, i, per tant, això era una situació que creava certa tensió. I, a més a més, teníem una altra premissa, que era l'arribada creixent de menors no acompanyats, el que ara en diem migrants sols, que el 2016 es va incrementar un cent per cent, referent al 2015, i el 2017 un cent vint-i-quatre per cent, referent al 2016. Per tant, passàvem de tres-cents a sis-cents i escaig, i de sis-cents i escaig a mil quatre-cents. I, a més a més, la pràctica nul·la disponibilitat pressupostària.

Per aquest motiu, la majoria de contractacions durant el 2016 van ser pròrroques d'entitats ja col·laboradores i de contractes signats entre el 2008 i 2013. Els contractes a les entitats i les fundacions solen ser de vuit anys. De fet, era la pràctica habitual, no només en aquesta unitat, sinó en totes les unitats del departament i en molts altres departaments, perquè els mateixos professionals deien que era l'estratègia més eficaç i sovint la millor manera de gestionar els recursos públics. Per tant, no vam fer res extraordinari ni diferent de cap altra unitat del departament.

Aquell any també es van produir els canvis normatius de la llei, també pel fet de garantir els serveis i complir les directives europees, en tema de contractació pública. Això implicava passar de la contractació directa a un sistema de la llei de contractes del sector públic, que serà el que llavors es convertirà en el model actual de concertació. Hi havia un

Fitxer 10CIADGAIA2

temps de transitorietat. Aquest temps de transitorietat ens permetia signar i, per tant, continuar amb les prestacions socials que ja teníem i amb els contractes que ja teníem o convenis anteriors, per aquesta mateixa llei del 3/2026. Crec que el 2026

simplement es va signar un contracte d'emergència, que eren quaranta joves, que eren nous, que era referent a això que explicava dels IPs i aquests centres nous que volíem implementar.

Que el contracte d'emergència, per cert, que va sortint no és un instrument irregular, està previst a l'article 120 de la llei de contractes i s'utilitza en circumstàncies excepcionals. Per tant, era una circumstància excepcional i sobrevinguda passar de tenir, mantenir i tenir els drets de tres-cents joves a sis-cents i després a mil cinc-cents. Per tant, era la manera més fàcil de poder avançar.

Seguíem un procediment rigorós, amb moltes fases tècniques i administratives, que jo no m'hi entretindré, més de vint passes, i acabava amb la intervenció del departament, òrgan independent que supervisa l'acció del departament, fins a arribar al propi secretari del Govern, en aquells moments el senyor Víctor Collell, per acabar amb l'aprovació final de tot l'Executiu. Per tant, mai va haver-hi cap decisió personal, sinó que totes les decisions van ser col·legiades.

El 28 de març del 2027 es van aprovar els nous pressupostos, pressupostos més socials que hi havia hagut fins aquells moments, amb un increment de 193 milions d'euros per al departament. Per tant, el sistema de protecció d'infància i adolescència va comptar amb un increment del deu per cent; per tant, una inversió de 237 milions d'euros. Si llavors interessa, es pot desglossar què va passar amb cada un d'aquests diners i com ho vam fer.

Volia fer una pinzellada només a temes que varen tenir ressò mediàtic en aquell moment i que ens varen preocupar i que crec que val la pena comentar aquí. El mes de maig del 2017 m'arribaven directament informacions per part de sindicats de treballadors del centre, en concret, un delegat de la CGT i de la CUP, per mitjà de la diputada Gabriela Serra, que en aquell moment portava tots els temes socials, que corria el rumor que presumptament hi havia hagut adjudicacions de subvencions a algunes entitats de manera poc transparent o a dit.

Em vaig comprometre aquí al Parlament que ho investigaríem internament. Es va investigar internament, es va parlar amb tots els tècnics de la unitat, amb el mateix director general, i se'ns va dir que el director general mai havia estat en cap mesa de contractació. Aquesta informació es va passar a la CUP, es va passar als altres

grups parlamentaris. Malgrat això, al cap d'un temps la CUP va decidir denunciar a l'Oficina Antifrau per un altre tema, per un possible conflicte d'interessos entre el director general de la DGAIA, perquè havia tingut una vinculació laboral anterior amb fundacions o entitats que llavors tenien subvencions a la DGAIA.

Parlat amb ell directament i amb els companys del departament, ell mateix ens va dir que dimitia, que no volia entorpir la feina que fèiem de tant de canvi a la DGAIA i que, per tant, per no perjudicar la institució ni la tasca dels seus companys, va presentar la dimissió el dia 9 d'agost. Al mateix temps, va comentar que es defensaria legalment perquè no veia o els altres no vèiem que hi hagués aquest conflicte d'interessos per la feina que havia tingut anteriorment. I així ho ha demostrat l'informe de la Comissió Ètica de la Contractació Pública del 2019 o el tancament de les diligències prèvies del Jutjat 24.

Per tant, davant de qualsevol supòsit de possible incidència negativa per a la DGAIA, vam actuar diligentment i amb celeritat, i vam nomenar Georgina Oliva, que compareixerà en una altra comissió, sociòloga especialitzada en mètodes quantitativs aplicats a les polítiques públiques i a l'ètica en els serveis socials; era abans coordinadora del model integral d'atenció a la infància a Barcelona.

Només una pinzellada a alguns casos de violència sexual que hi va haver en aquells moments. El febrer del 2016 es va destapar el cas dels col·legis Maristes per part de l'exprofessor Joaquim Benítez, que va confessar els abusos. Va tenir més de quaranta-tres denúncies. I des del departament el que vam fer va ser l'acompanyament a alguna de les víctimes.

El Govern s'ho va agafar amb molta serietat i, per tant, va decidir que passava a Presidència tot el reforç que hi pogués haver en tema de mesures contra els abusos i es va demanar, per exemple, que al Codi Penal no s'allargués la prescripció del delictes d'abusos.

El 19 d'abril del 2016, per acord de govern, es va crear el Comitè Interdepartamental, on hi havia els diferents departaments, de seguiment i coordinació de protocols amb tots els departaments del govern adscrits.

Un altre cas que hi va haver va ser el cas Trinity, la xarxa de pederàstia que havia iniciat el 2015, i que es va destapar gràcies a la denúncia dels mateixos educadors

d'un centre de menors de Tortosa. Implicava cent tres víctimes i set eren menors tutelats de la Generalitat. La DGAIA no solament va obrir expedient informatiu per avaluar els fets, sinó que es va donar assistència psicològica a tots els menors afectats en el cas als tribunals i el departament va presentar-se com a acusació particular. Pensem que el Síndic de Greuges no va obrir actuació d'ofici fins al maig del 2017.

El compromís del departament, per tant, era tan ferm que vam crear el 2016 la figura de delegat de protecció contra la victimització a infants i adolescents en els centres, tant propis com els delegats, i des del DIXIT del departament es van organitzar tot el 2016 i el 2017 activitats de formació per als professionals del sector de la infància.

I, finalment, un tema, només de passada, que ens va preocupar molt i que no podem posar com a abusos, però sí com a greus incidències, va ser que durant l'any 2016 van començar a aparèixer la presència de menors d'edat inhalants a la ciutat de Barcelona, que es van identificar com a joves adolescents que venien possiblement d'altres comunitats de l'Estat i alguns que es trobaven escapolits dels nostres centres. Per tant, això ens va provocar que haguéssim de fer un pla de xoc conjuntament amb l'Ajuntament de Barcelona, amb el Consorci de Serveis Socials, amb el Departament de Salut, i vam crear un nou dispositiu sociosanitari.

Es va actuar, per tant, en tot moment guiats per l'interès del menor, per la responsabilitat d'actuar moralment i legalment, intentant alhora millorar el sistema de protecció en tot moment.

I no voldria acabar aquesta compareixença sense reconèixer la gran tasca de molts professionals de la DGAIA i de les entitats col·laboradores que he tingut la sort de conèixer durant els anys de mandat i més endavant i que treballen amb l'objectiu de protegir la infància i l'adolescència, sempre sota el principi de l'interès superior del menor, intentant que les notícies que surtin siguin positives i no negatives en tot moment.

Moltes gràcies.

La vicepresidenta

Gràcies, honorable senyora Dolors Bassa. I ara seria el torn del senyor Ginesta.

Josep Ginesta i Vicente

Molt bé, gràcies. L'exconsellera i amiga Dolors Bassa ha exposat els condicionants polítics en els que ens vam veure immersos en la primera etapa del temps en el que jo vaig ser secretari general. D'entrada, hi feia referència la consellera, sovint hi ha servidors públics, cossos i forces de seguretat de l'Estat i altres cossos tècnics, servidors públics dels que no se'ls qüestiona quan han d'afrontar situacions de crisi, situacions delicades, situacions complexes, la seva forma d'actuar i, en canvi, n'hi ha d'altres que sovint, massa sovint, es veuen qüestionats.

Probablement els professionals de la DGAIA són uns d'aquests professionals que han d'actuar amb immediatesa, amb celeritat, prenent decisions professionals en tot moment, als que a vegades se'ls qüestiona el principi de bona fe amb el que actuen. I, per tant, penso que en aquesta comissió un primer principi amb què hauríem d'actuar és amb el principi de bona fe amb què els professionals del sistema actuen, com també, almenys pel que els conec jo, les quatre persones que compareixen avui, que assumeixen responsabilitats polítiques sota el principi de bona fe i el que intenten fer és el millor que poden o assumir les responsabilitats que en cada moment els hi toca.

Amb òbvies limitacions amb les preguntes que puguin formular..., fa deu anys, com deia la consellera, i en el meu cas, vaig assumir durant dos mandats, i concretaré les dates. Però han passat deu anys i van ser moments complicats en el país. Ja ho saben: crisi migratòria, 155, investigacions judicials al voltant de l'organització de l'1 d'octubre, amb una instrucció absolutament que ens ofegava cada dia en la gestió, 155, crisi migratòria després accentuada, covid... Per tant, moments en els que els hi diria que vam haver d'innovar en la gestió de les responsabilitats que tenia aquest país i en el que també es van fer evidents les misèries del nostre país. I és que no sempre tenim els recursos suficients com per afrontar les situacions que de bona fe i aquells valors que acompanyen el nostre país.

També, òbviament, limitacions del fet de no disposar de la documentació. La Dolors hi ha fet referència. Surt del departament sobtadament, però, és igual, quan un se'n va d'un departament no s'emporta la documentació. I, per tant, coneixem més de les

informacions i de les al·legacions de la documentació pública que no pas de la documentació que hem pogut consultar nosaltres, que ja no tenim responsabilitats.

I després una altra..., lògicament, igual que li passa a la Dolors pel seu rol de consellera, la secretaria general té una mirada general, té una mirada d'impuls, de coordinació i, per tant, no coneix al detall els expedients, els casos concrets, que en coneixen d'aquests casos les secretaries i les direccions generals, que són els que estan a la part operativa. La secretaria general no és l'òrgan de contractació ni atorga prestacions, sinó que en tot cas fa la visualització general.

En tot cas, com que ja vaig comparèixer a la Comissió de Drets Socials, em referiré a moltes coses que els hi vaig dir en aquell moment i que tenen a veure amb els informes que hem vist de la Sindicatura, amb la gestió que hi va haver durant aquests tres períodes –em referiré a tres períodes concrets–, però el que mantinc en aquests moments, i que ja vaig mantenir en aquell moment, és que durant aquella època hi va haver incidències, disfuncions, en la gestió administrativa, però en cap cas irregularitats. En cap cas hi va haver una voluntat d'eludir la legalitat; en cap cas hi va haver una voluntat manifesta d'incomplir la normativa; en cap cas hi va haver actuació arbitrària ni ocultació, en absolut. Hi va haver la necessitat d'impulsar un principi fonamental, que és l'interès superior de l'infant i, específicament, que l'Administració de la Generalitat, amb les limitacions que tenia, pogués donar-hi resposta.

En tot cas, em referiré a la part en la que jo vaig tenir responsabilitat, a la primera època en la que va ser consellera la Dolors Bassa, del 14 de gener del 2016 fins al 27 d'octubre del 2017, concretament fins a les vint i vint-i-sis minuts del 27 d'octubre del 2017, que és el dia en què es va posar en marxa el 155.

Una segona part, a partir de que s'activa el 155 fins al 2 de juny del 2018, en què assumeix, a les dotze i quaranta-un minuts, la conselleria, és nomenat conseller, el Chakir el Homrani, que després compareixerà, en la compareixença posterior. I durant aquest període, en aplicació del 155, la responsabilitat política màxima era de la ministra de Sanitat i Assumptes Socials, la senyora Dolors Montserrat, i per tant, era la que exercia el control polític i la supervisió política del departament i, per tant, el tercer mandat, el que segueix, que és el que inicia amb la conselleria del

senyor Chakir El Homrani a partir del 2 de juny del 2018 fins al moment en què jo cesso com a secretari general el 17 de novembre del 2020.

En tot cas, insisteixo en què intentaré aportar dades perquè puguin objectivar al màxim les decisions que es van prendre. Però el més important, més enllà de que pugui fer-ho millor o pitjor, sí que darrere de les situacions que vam viure penso que haurien de detectar aquelles mancances, aquelles debilitats, aquells dèficits que té el nostre país per poder garantir que executem les polítiques públiques, específicament les socials i específicament les més sensibles, que fan referència a la infància, perquè puguin prendre les millors decisions per al futur del nostre país i, sobretot, per a la protecció de l'interès superior de l'infant.

Ens omplim la boca de valors, ens omplim la boca de la necessitat de protegir els més febles, els més dèbils, però després no ens dotem dels recursos ni de les infraestructures per fer-ho bé. I m'agradaria que detectessin..., més enllà del que puguin creure el que els hi pugui dir jo, detectin les profundes debilitats que tenim sovint quan volem afrontar aquestes responsabilitats.

Ho ha apuntat la consellera Bassa: durant la primera etapa hi ha una organització del departament en la que hi ha la conselleria, la secretaria general, i aquestes secretaries polítiques, en la que hi ha una Secretaria d'Afers Socials que encapçala el

Fitxer 10CIADGAIA3

Cesc Iglesias com a secretari d'Afers Socials i Famílies, i de la que depenia la DGAIA. Aquesta primera etapa s'afronta d'aquesta forma, però en la següent etapa, un cop es nomena el conseller El Homrani, es desagrega la Secretaria d'Afers Socials i Famílies, justament fruit de les recomanacions que hi havien hagut al voltant de l'atenció de la crisi migratòria i s'habilita una Secretaria d'Infància i Joventut específicament. Per tant, incrementant el rang, per dir-ho d'alguna manera, de la Direcció General de la DGAIA i assumint una secretaria específica, una secretaria política, per afrontar els reptes que hi havia en aquesta en aquest àmbit.

En tot cas, insisteixo en les competències que té la secretaria general i la conselleria, i la secretaria general assisteix la conselleria i específicament aquestes funcions, no de detall, no d'òrgan, contractant no d'òrgan adjudicador, sinó, en tot cas, de supervisió i de seguiment de les accions que es duen a terme. I específicament en aquesta qüestió s'adopten mesures davant de la situació, davant de les situacions que es van produint, de les incidències que es van produint, de les disfuncions que es van produint. S'assumeixen accions *ex post* i *ex ante*; *ex post* específicament tramitant comunicacions a Govern i intentant habilitar les situacions que es van produint. S'ha de prestar el servei i, en tot cas, la part administrativa després s'ha d'endreçar, òbviament, però *ex post*, un cop dutes a terme les actuacions. I *ex ante*, també s'assumeix, doncs, l'impuls de determinades decisions, algunes de caràcter més polític –les ha explicat molt bé la Dolors– i d'altres més tècniques que també internament en el departament intentem assumir.

En tot cas, deixi'm que primer concreti una qüestió que ja vaig apuntar en la compareixença anterior, i és que en l'àmbit de la Direcció General de la Infància, en l'àmbit de l'atenció de la infància, no podem parlar estrictament d'un mercat en el que hi hagi una concurrència oberta de moltes entitats i de molts operadors. És un mercat molt acotat per les particularitats que té, per l'especialització. Tal vegada ja és bo que sigui així, que hi hagin entitats i organitzacions especialitzades en dur a terme aquesta activitat.

Com que no és un mercat molt obert..., de fet, veníem d'habilitar-ho a través de la contractació pública; de fet, hi havia hagut èpoques amb contractació pública a través de negocis però amb contractació pública que ja vèiem que no era la sistemàtica idònia per cobrir, per donar, per fer la provisió del servei públic per part de la Generalitat i per part específicament de la DGAIA.

De fet, aquest mandat no era una qüestió que només ho veiéssim en el departament, sinó que havia produït reformes legislatives profundes al si de la Unió Europea, amb dues directives comunitàries que havien de ser transposades, de les que ja havia vençut el termini de transposició, i que justament una de les primeres iniciatives legislatives que va dur a terme la consellera Bassa en aquell moment va ser la

transposició, via el Decret llei 3/2016, de la directiva comunitària, que habilitava el concert social a Catalunya i que exigia i requeria de desenvolupament reglamentari. També hi havia la contractació d'emergència, òbviament, contractació d'emergència que s'utilitza específicament en aquells àmbits en els que cal prestar el servei i després, en tot cas, cal organitzar la vessant administrativa de la prestació. També hi havien les subvencions amb la convocatòria ordinària del departament i també com a via per a plans pilot i també dispositius innovadors de prestació dels serveis. I també, part importantíssima, part troncal, que era el contracte programa, que es va millorar, es va veure millorat, amb els EAIAs, perquè, de fet, un gruix important de les competències en matèria d'atenció a la infància recau a les àrees bàsiques de serveis socials, i els EAIAs estaven inclosos en el contracte programa que en aquella època justament es van millorar.

En tot cas, a la contractació d'emergència –ho ha dit la Dolors–, mirin, sovint se li atribueix l'estigma de ser contractació a dit. En el nostre cas no parlem d'això, en el nostre cas la contractació d'emergència era la resposta amb la que podíem garantir que algun operador donés cobertura a una necessitat immediata que tenia el departament. I insisteixo en això. Per això reitero tant lo d'incidència, disfunció, i no irregularitat, perquè la paraula «irregularitat» sembla que vingui a dir que aquí s'ha fet alguna cosa per ocultar, per obviar la legalitat, per obviar els procediments.

No, la contractació d'emergència no és sinònim de que no hi hagi un control administratiu, de que no hi hagi un seguiment, de que hi hagi una habilitació. Fins a vint-i-un passos com a mínim té un contracte d'emergència –vint-i-un passos–, i hi intervé des de la unitat tècnica a les direccions generals, les secretaries, la secretaria general, la conselleria, el Govern, l'assessoria jurídica, la intervenció...; és a dir, les contractacions d'emergència no és sinònim de que no hi hagi control, seguiment, que sigui ocult. No, hi ha una transparència absoluta i, de fet, hi ha una habilitació del propi govern.

Per tant, quan parlem de contractació d'emergència parlem d'una opció legal prevista a l'article 120 de la llei de contractes de l'Administració Pública i que està prevista quan hi ha situacions de necessitat a les que s'ha de donar resposta, en supòsits d'urgència, supòsits d'urgència previstos legalment. I aquí és el que es va

intentar fer. I en època de la consellera Bassa es va fer i en època del conseller El Homrani es va fer i en època de la ministra Montserrat es va fer, i es va haver de fer, com fa la Generalitat amb tantes i tantes altres coses cada cop que la situació ho demana i complint sempre la legalitat vigent.

També els hi explicaré les raons per les que estava justificada aquesta emergència. Per què? Perquè també és bo que coneguin les particularitats que hi havien en aquell moment i també com en altres moments que això torni a succeir puguem donar-hi resposta al nostre país. En tot cas, insisteixo que no és una via irregular. En tot cas, no és una via que intenti ocultar res. Tot el que saben vostès i el que sabem nosaltres és perquè tot va ser explicat, tot ha estat públic, tot s'ha fet amb llum i taquígrafs, i, en tot cas, donàvem resposta a una situació extraordinària.

I ho ha apuntat la consellera: les actuacions que vam dur a terme en tot moment van ser coordinades. Van ser coordinades per la Sindicatura de Greuges; van ser coordinades pel Síndic de Barcelona, Sindicatura de Greuges de Catalunya; van ser coordinades amb la fiscalia; van ser coordinades amb part del poder judicial; fins i tot van ser coordinades amb els grups parlamentaris, amb els que vam fer fins i tot resolucions en aquest en aquest parlament. Hi va haver diferents compareixences en les que vam anar explicant en cada moment què fèiem, com ho fèiem, per què ho fèiem i el que majoritàriament decidia aquest país fer en aquells moments. I, per tant, en cap cas va haver-hi cap situació que no fos coneguda per tothom.

Em refereixo primer a l'arribada massiva de menors, en aquells moments MENAs, menors no acompanyats, menors migrants sols, menors sense referents familiars. I li hem buscat molts eufemismes per intentar treure el focus de l'estigmatització d'aquesta canalla que venen al nostre país a buscar oportunitats, futur, pa, sostre i, quan tenen l'edat, feina. Li hem buscat molts noms. En aquell moment, fins al 2015 no arribaven més de tres-cents menors a Catalunya –no n'arribaven més de tres-cents. El 2016 n'arriben sis-cents quaranta; el 2017, 1.438; el 2018, 3.709; el 2019, 2.224. El 2020 es normalitza la situació, lògicament, pels tancaments de fronteres i per la covid, i passem a vuit-cents dotze.

Arribada imprevisible, incontrollable, i amb una situació de tensió extraordinària de la Ciutat de la Justícia a la fiscalia, al poder judicial, al departament, a la ludoteca del

Paral·lel de la DGAIA i en molts municipis d'aquest país. Situació extraordinària de tensió assistencial d'aquests joves, d'aquests nanos, que venen al nostre pis a buscar futur.

De fet, Catalunya ve del futur i Espanya ha legislat quan en altres comunitats s'han trobat en una situació similar a la que té Catalunya. Espanya ha legislat, i quan llegim el Reial Decret Legislatiu 2/2025, en el que es regulen els protocols de com s'acollirà i com es redistribuiran els menors no acompanyats o sense referents arreu del país..., quan llegim l'exposició de motius, les mesures, mirin, reflecteixen el que fa deu anys va passar en aquest país. Per cert, amb una compareixença de la consellera Bassa quan reclamava que altres territoris de l'Estat acollissin també menors vam rebre unes quantes crítiques d'insolidaris amb la resta de territoris de l'Estat, quan òbviament les arribades es produïen a Catalunya i el País Basc fonamentalment.

En tot cas, en aquest decret es recullen coses que ja diu la legislació, de fet, coses que diu la Constitució, i que es refereixen a l'interès superior de l'infant, a l'interès superior del menor; aquest principi fonamental que ha de regir l'actuació de les administracions, que és atendre al menor, garantir els seus drets, l'interès superior de l'infant, protegit a la Constitució, i posteriorment aplicar la resta de prerrogatives i normatives que hi corresponguin.

En tot cas, fixin-se: si recollim com es calcula la capacitat ordinària segons aquest reial decret que ha fet el Govern de l'Estat el 2025, mirin, el 2016 es va superar un vint per cent la capacitat ordinària de Catalunya, que en aquests moments està..., si s'hagués regulat com està regulada en aquests moments el 2016. El 2017, el cent vint per cent; el 2018, el dos-cents dotze per cent; el 2019, el trenta-dos per cent, i el 2020, època de pandèmia, es normalitza. En tot cas, fixin-se que superem amb escreix la capacitat ordinària que s'ha previst legalment ara que pot tenir un territori pel fet d'haver d'acollir joves menors.

Per tant, situació extraordinària que produeix dos tensions. Una primera, la necessitat de fer contractes d'emergència, i una segona, la necessitat d'atendre aquesta canalla, crear nous dispositius i una sobrepressió en la gestió administrativa en la unitat; una sobrepressió que és molt difícil i molt complicada d'assumir.

També hi ha una pressió social perquè s'atengui més, hi ha una pressió social, hi ha mobilització ciutadana, «Volem acollir», la crisi de la Mediterrània. Per tant, hi ha una demanda d'aquest Parlament, hi ha una demanda dels poders públics i del país amb atendre tota aquesta onada i ser solidaris amb tota aquesta gent que vol arribar al nostre país.

També els hi deia: tenim pressió judicial, tenim pressió judicial perquè hi ha un primer acord governatiu de la fiscalia, el 1273/2017, en el que es reclama, s'exigeix, posar fi a l'ocupació de menors de la Ciutat de la Justícia i que s'atenguin immediatament aquests menors.

Hi ha una segona pressió que prové del canvi de criteri del poder judicial, el canvi de criteri a partir de la jurisprudència del Tribunal Suprem respecte del mecanisme de fixació de l'edat dels menors. La prova del passaport, del passaport més o menys real, o la prova del canell, la prova física. En aquell moment es canvia de criteri i això fa que alguns joves passin a estar tutelats quan prèviament potser o tal vegada podrien no haver-ho estat.

També es produeix una investigació de la fiscalia, l'inici d'una investigació de la fiscalia, junt amb denúncies dels sindicats de policia, respecte a les dificultats que tenen justament per atendre aquesta crisi migratòria i les dificultats que es produeixen en l'impàs entre que els van a buscar a Sants, a l'estació, o els van a buscar on arriben els autocars que venen del sud, i que tenim la capacitat de poder traslladar-los a algun dels centres on podrien ser atesos.

També s'hi ha referit la Dolors: la inexistència de pressupostos. No és fins al 2017 que no hi han pressupostos, però després 155 i, per tant, arrosseguem dèficit pressupostari i dèficit del que en diem, en termes administratius, de poder fer la reserva, la disposició de crèdit, per poder iniciar el procediment de contractació, que és el que després ens passa en les pròrrogues.

I, de fet, això s'afegeix a que ja veníem d'una època en la que veníem d'una crisi, i en la crisi, lògicament, entre crisi i menor nombre d'arribada de menors, lògicament, la dotació pressupostària prèvia era menor. Per tant, la recurrència de la que veníem no era una recurrència generosa, com poden imaginar-se.

També, hi insisteixo, amb modalitats de contractació que no eren les més idònies, no eren les òptimes. De fet, les hem pogut canviar. Ha costat molts anys, però les hem pogut canviar, i hem passat cap a..., hem transitat cap al mètode del concert, que dona millor resposta a les necessitats de cobertura de l'aprovisionament de serveis.

I també els faig referència a una altra qüestió: impossibilitat de preveure l'arribada,

Fitxer 10CIADGAIA4

impossibilitat de conèixer prèviament la demanda. De fet, sabíem amb unes hores d'antelació que potser, que tal vegada, arribarien menors quan des de Creu Roja ens trucaven per advertir-nos de que venien tres, quatre o cinc autocars i que no sabien quants es desviarien cap al País Basc i quants vindrien a Barcelona. I això ho sabíem unes horetetes abans de que arribés l'autocar a Barcelona, o bé quan ens trucaven els Mossos que anéssim a buscar la canalla a la Ciutat de la Justícia. Impossibilitat de preveure aquesta demanda, que venia per fluxos migratoris i pel major o menor control de fronteres o per la major capacitat del sud de poder assumir més o menys.

En tot cas, m'agradaria que fessin la sana crítica, no tant perquè considerin que el que jo els hi explico és una dada suficientment objectiva perquè puguin entendre les singularitats en les que ens vam veure, sinó perquè quan prenguem la decisió d'assumir la responsabilitat d'atendre menors en aquest país ens dotem dels recursos per fer-ho adequadament i de la millor manera possible. I, per tant, sana crítica que no ens torni a passar mai més que quan decidim fer una cosa no tinguem les estructures suficients com per poder-ho fer de la millor manera possible.

Respecte a les pròrrogues, de les que s'ha qüestionat la capacitat de fer-les, jo els insistia en la situació extraordinària. Òbviament, al no disposar de crèdit suficient com per atendre obligacions fa que no puguis iniciar la tramitació, i que, en tot cas, a més a més, quan assumeixes una càrrega administrativa extraordinària, doncs, lògicament, les tramitacions que pots assumir són les que són.

En tot cas, respecte a les pròrrogues, el que es va fer sempre, en tot moment, perquè el que s'havia de fer era garantir l'atenció a aquesta gent, garantir l'atenció i que les entitats rebessin els recursos per poder assumir les despeses que significa tenir persones hostatjades, allotjades, que se'ls hi ha de donar seguiment, etcètera, etcètera..., va ser reconduir aquesta situació cap a comunicacions a Govern, que és el procediment legalment previst, que és aquell procediment en el que s'intenta evitar el que se'n diu l'«enriquiment injust». S'ha prestat el servei i, sense necessitat d'amagar-ho ni d'estranyar la realitat, es porta a Govern i el Govern assumeix aquesta situació singular o aquesta situació extraordinària.

I, hi insisteixo, degut a la falta de dotació pressupostària en diferents moments i de diferents formes, però també per l'increment de la càrrega –ho veuran a les al·legacions–..., però es va passar de cinc-centes setanta-sis pròrrogues el 2016 a vuit-centes trenta-cinc el 2017, perquè vegin una mica la càrrega extraordinària que hi va haver de més de tres-centes pròrrogues a tramitar, de contractes que sovint estaven en l'última fase de tramitació perquè venien de licitacions fetes el 2016.

Però també hi ha una disfunció, hi ha una disfunció i una situació en la que fins i tot en molts moments tampoc sabem com jurídicament donar-hi resposta, que és el 155. I és una aplicació del 155 en la que molts mecanismes de tramitació administrativa de la Generalitat, doncs, com jo els hi deia, vam haver d'innovar absolutament i vam haver d'aplicar criteris d'impuls de la resposta de l'Administració a les necessitats, amb independència de que la cobertura administrativa fos la que havíem fet habitualment, s'hagués fet d'una altra forma, etcètera, etcètera, etcètera. En tot cas, novament, un cas excepcional.

Convé que tinguem present també que –ho ha apuntat la Dolors– el Decret 3/2016 té específicament una disposició addicional que crea el concert, però té una disposició transitòria que habilita la Generalitat de Catalunya perquè utilitzi els mecanismes que administrativament convinguin per resoldre el problema de no tenir encara el concert social en marxa, i mentre no es desenvolupi reglamentàriament el concert social que utilitzi els mecanismes necessaris i els que permeti la legislació vigent per poder donar resposta a les situacions de necessitat que hi han.

Per què? Perquè ja sabíem en aquell moment que hi havia una resposta administrativa al contracte que no recollia la possibilitat de donar cobertura a tota la situació. De fet, també s'hi refereix la llei de contractes de les administracions públiques, que ja preveu la possibilitat de que s'utilitzin diferents mecanismes per donar resposta a situacions sobrevingudes, excepcionals, o necessitat, o que en els que la regulació estricta o més rígida en termes d'aprovisionament de serveis públics d'atenció a les persones té la llei de contractes.

En el cas de la consellera Bassa, de fet, s'utilitza aquesta excepcionalitat. Es fa una comunicació per la... –ho ha explicat ella–, no hi han pressupostos, hi ha la necessitat de donar cobertura a diferents contractacions, i el fet de no haver-hi pressupostos produeix el que en diem la comunicació a Govern, que es tramita en base a la previsió legal d'aquesta disposició transitòria i es fa una comunicació a Govern el 14 de març del 2007 en la que s'habilita el departament a poder tramitar les pròrrogues malgrat no hi hagi pressupost. Els pressupostos s'acaben aprovant o es posen amb màquines a partir del maig del 2017. Però mentre això no passa, doncs s'habilita aquesta capacitat de poder tramitar els contractes.

Es fa aquesta i s'habilita perquè es vagi adequant la prestació del servei a la realitat. Quan iniciés la tramitació d'una comunicació la iniciés d'una forma, però l'endemà ja ha canviat la realitat perquè ja hi ha més menors, hi ha llocs on no n'hi han, on no n'hi han, hi ha escapoliments, hi ha sobreocupació, hi ha ocupacions, i la realitat canvia, i, per tant, s'ha d'anar adaptant constantment. Per això la comunicació del Govern sempre porta una menció final, que és que, òbviament, el departament, la conselleria, adequarà el contingut final i real d'aquesta habilitació a aquella situació amb les que es trobi en cada moment, precisament, justament perquè la realitat canvia.

Cent cinquanta-cinc. 155: comença a l'octubre. Comença a l'octubre i posem en marxa l'aplicació del 155 amb moltes mancances de tipus jurídic, de comunicació amb el Govern de l'Estat. Però, mirin, el 155 és una expressió que surt a la Constitució, però no s'havia aplicat mai administrativament. I vam innovar. Dic «innovar» per dir alguna paraula, perquè vam haver de sortir del pas de gairebé mil cinc-cents expedients que va tramitar el nostre departament, mil cinc-cents

expedients de tramitació de coses en les que ni tan sols sabem si el procediment era el normal o no, perquè vam haver d'innovar els càrrecs dels ministeris i els càrrecs de la Generalitat, els cossos tècnics de la Generalitat, a l'hora d'aplicar-ho, perquè no s'havia aplicat mai i no sabíem..., no hi havia un manual d'ús.

En tot cas, el que sí que vam fer, amb acord amb el Govern de l'Estat, va ser una comunicació el 22 de desembre del 2017 per poder habilitar la possibilitat de que el departament tramités les pròrrogues –el 22 de desembre. I això va ser un acord en el Consell Tècnic de la Generalitat, en el que hi participava en part una persona delegada del Govern de l'Estat.

El dia 28 de desembre del 2017 vam rebre una trucada del ministeri on ens deien que no s'habilitaria aquesta comunicació, que no s'habilitaria perquè consideraven que s'havia de tramitar expedient a expedient, cas a cas. Aquesta no habilitació de la comunicació a Govern va produir un bloqueig de totes les pròrrogues que s'havien de tramitar a partir d'aquell moment, cosa que va fer que hi hagués un col·lapse en la tramitació de pròrrogues, un col·lapse en el pagament d'entitats i un col·lapse que va arribar als 819 milions d'euros, que és el paquet d'expedients que va signar el conseller El Homrani als set dies d'arribar a ser nomenat conseller. Expedients dels que, lògicament, el conseller El Homrani no tenia coneixement, perquè eren expedients que venien de pròrrogues que havíem iniciat..., fins i tot alguns no en tenia ni coneixement, lògicament, la consellera Bassa, que marxa a l'octubre, i, per tant...

Col·lapse que figura tot en un informe que va passar per aquest Parlament. Un informe que es va fer des de l'oficina de Govern, que es va passar per aquest Parlament, que se'n va donar compte en aquest Parlament, i que poden consultar i on veuran el detall de la casuística que va afectar un departament com era el de Treball, Afers Socials i Famílies d'aquell moment, i que va produir, hi insisteixo, aquest col·lapse de gestió administrativa, de pròrrogues, de convenis, de subvencions, etcètera, etcètera. En tot cas, endarreriments extraordinaris en la tramitació que es van afegir a aquest conjunt de vicissituds que els hi explicava.

En tot cas, i per cloure, insisteixo amb la idea de que qualsevol actuació que va dur a terme el nostre departament, més enllà de que políticament estava coordinada,

més enllà de que jurídicament ens vam coordinar amb els diferents estaments que participaven de la qüestió, més enllà de que vam fer una cosa fonamental, que és protegir l'interès superior de l'infant, impulsar l'atenció, impulsar l'acollida, impulsar que les persones no estiguessin al carrer, no estiguessin a la Ciutat de la Justícia, impulsar la creació de places. I, com deia la consellera, també altres accions per protegir també millor aquests menors, aquestes persones, de situacions execrables que hem conegut i que malauradament se segueixen produint.

I això no és una qüestió moral, és jurídica. Insisteixo que la Constitució espanyola, l'LDOIA, fan prevaldre l'interès superior de l'infant. Primer, atendre l'infant i, després, habilitin les possibilitats que tinguin. Per tant, jurídicament el nostre departament estava obligat a impulsar totes les mesures que fessin possible això. I ja els hi dic que va ser complicat, ja els hi dic que ens va costar molt. Vam crear centres nous, vam haver d'inventar-nos dispositius nous, vam haver d'habilitar centres i espais on no estava previst, vam haver de recórrer a Creu Roja. Creu Roja, situació d'emergència extraordinària, perquè no hi havia prou capacitat al nostre país per crear dispositius com els que estaven previstos anteriorment, que eren dispositius per atendre menors, que ha explicat la Dolors, i no per atendre una crisi migratòria de joves ja de més edat que arribaven constantment –constantment, constantment– al nostre país.

No hi va haver en absolut cap ocultació, cap voluntat d'eludir la legalitat. Al contrari, la meua opinió és que la complíem. Van haver-hi disfuncions? Sí. Van haver-hi incidències? Sí. Fruit de què? De les pròpies misèries del nostre país; no sempre tenim els recursos per omplir les nostres bondats, els nostres valors; no sempre tenim recursos per dotar les administracions dels cossos tècnics, dels professionals, del nombre de professionals adequat, per poder atendre-ho. No sempre donem cabuda a tot això, però en cap cas hi ha hagut una actuació irregular en cap moment.

Hi insisteixo, es creuran més o menys el que jo els hi dic. També saben que hi han diferents investigacions en curs. Hi han diferents procediments oberts en què s'està analitzant aquesta situació; que s'investigui el que s'hagi d'investigar. Em creuran més o menys el que jo els hi apporto. Però quedin-se sempre amb la idea de que no ens hauria de passar més que la Generalitat de Catalunya tingués aquestes

debilitats i aquestes dificultats per atendre allò que el nostre país..., que els valors del nostre país defensen que és atendre l'interès, en aquest cas l'interès superior de l'infant o a vegades tal vegada és el de la gent gran, o a vegades és el d'altres col·lectius que necessiten del suport de les polítiques públiques per tirar endavant i per tenir projectes vitals.

En tot cas, fins aquí la meva intervenció, llarga, però que he intentat centrar en els aspectes més tècnics, que penso que els hi pot aportar més llum. I en tot cas, les qüestions més polítiques i més de detall, com els hi deia, les podran respondre els meus companys.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Ginesta. Tot seguit, té la paraula el senyor Francesc Iglesias i Riumalló, exsecretari d'Afers Socials i Família. Quan vostè vulgui.

Francesc Iglesias i Riumalló

Gràcies, president. Hola, bon dia, diputats i diputades. Agraïxo les intervencions anteriors, que realment tan profuses i extenses segurament ens permetran abordar altres aspectes. També comparec, doncs, per explicar aquest capteniment que vàrem tenir en totes les actuacions que vàrem desenvolupar mentre vaig ser secretari d'Afers Socials i Famílies.

Era una secretaria de nova creació, sense estructura, amb funcions de coordinació i competències en l'impuls i planificació i on la DGAIA era una de les quatre direccions generals, juntament amb la Direcció General de Famílies, la d'Acció Cívica i Comunitària, la de Joventut, juntament amb l'Agència Catalana de Joventut i l'Institut d'Acolliments i Adopcions, que em tocava coordinar políticament com a secretari.

D'aquest període que vaig exercir hi ha tres moments a destacar. De fet, seguiré un fil cronològic similar al que ha exposat el meu antecessor. El primer moment va ser de l'inici del nou Govern, en el meu cas, a partir del 19 de gener de 2016 fins a l'octubre del 2017. El segon, durant la vigència del 155. I el tercer, molt breu, entre el juny del 2018 fins a l'octubre del 2018, amb el nou govern Torra i el conseller

Chakir el Homrani, en què la DGAIA ja es va estructurar com a secretaria específica. I la meua responsabilitat com a Secretaria d'Afers Socials, el que va fer va ser incorporar una Direcció General de Serveis Socials i una

Fitxer 10CIADGAIA5

Direcció General d'Autonomia Personal.

D'aquest primer moment, a l'inici del nou Govern de llavors, al departament sota el comandament de la consellera Dolors Bassa, a finals de gener fins a l'octubre del 17, va ser la primera onada de l'arribada massiva de menors no acompanyats, com s'anomenaven llavors, avui en dia «infants i joves migrants sols». Aquestes primeres notícies del fenomen es van produir arran del ressò mediàtic dels nens de la cola, del Pou de la Figuera, a Barcelona. Era el maig de 2017. Apareixia un nou perfil de joves, minoritari, molt complex, escàpols, refractaris al sistema de protecció, que ja remetia a la memòria dels més vells de l'Administració de feia dècades a Barcelona, on també hi havien episodis d'inhalants.

Aquesta arribada de menors no acompanyats es va intensificar al llarg del 2016, sobretot a la segona meitat, en què es va doblar no només l'arribada de menors respecte al 2015, sinó que aquí si abans les arribades eren de vint-trenta mensuals, el 2015, el 2016 van passar a ser de seixanta mensuals al juny; això era doblar i, per tant, era un xoc.

Durant la segona meitat del 16, per tant, teníem damunt aquest fenomen i ja vam evidenciar ben aviat que el sistema de protecció, tal com estava dimensionat i concebut, doncs, no donava resposta més eficient a les necessitats ni en termes de capacitat dels centres d'acollida, tampoc en termes de cobertura o de funcionalitat efectiva, com a model d'acollida, atenció, protecció, orientació i acompanyament en aquests nous perfils de joves.

Durant el 17 el fenomen de les arribades va créixer encara més, fins a les vuitanta-noranta arribades mensuals de gener a juny, i a partir de la segona meitat, de les cent trenta noves arribades al juliol –sempre s'intensificava a l'estiu i en els mesos

de vacances— es va passar de manera sobtada fins a les dos-centes trenta arribades el mes de novembre. Per tant, podem anar seguint la corba gairebé exponencial.

Tot allò que calia fer durant el 2016 ara s'havia de fer cada cop més ràpid i així és com de la urgència es passa a una emergència de país, perquè evidentment els nous arribats s'acumulen als arribats anteriorment. Per tant, tot el sistema de protecció, començant per la identificació, la primera acollida residencial, l'estudi de cas, el procés de tutela, la derivació, va quedar tot absolutament tensionat i la primera porta d'entrada dels joves a Catalunya va passar a ser la Ciutat de la Justícia.

D'aquest primer moment vull destacar un conjunt d'aprenentatges i realitzacions que era, de fet, un aprenentatge sobre la marxa. Era un *learning by doing*, que podríem dir en anglès. La primera idea davant del fenomen va ser intentar ajustar els recursos existents de centres d'acollida, de CRAEs, a les necessitats d'aquest nou perfil d'adolescents que dèiem, que eren menors d'edat, però estaven en edat de treballar i que arribaven en un procés immigratori difícil, molt llarg i traumàtic, on la motivació principal a curt termini per a ells era trobar una feina i un salari.

Per atendre el fenomen, doncs, vèiem clar que calia generar itineraris de protecció més individualitzats i enfocats no al retorn a la família, com seria el cas habitual de la DGAIA, que és la inèrcia per la qual treballa, sinó per a la inserció social i laboral. També s'ha de dir que, enmig d'aquesta onada, també hi havia una part minoritària de joves migrants, com deia, refractaris al sistema de protecció, que, per exemple, no trobaven referents en el centre residencial i que en determinats casos, afortunadament pocs, però hi eren, calia també donar-los resposta en matèria d'addiccions i trastorns de conducta. I d'aquí va néixer Dar Chabab, obert durant l'any 2017 com a nou recurs terapèutic d'inhalants a la ciutat de Barcelona, que va obrir com a centre de dia, d'atenció diürna, amb vint places.

Enmig de tota aquesta complexitat, les realitzacions eren treballar en una mentalitat de pla de joc continuat. Va ser un procés de creació de places continuada, obertura de nous centres, de recursos i sobreocupacions, enteses com a extensions de centres en nous espais habilitats. I aquí es va dur a terme tota una mobilització de tot el sector de provisió de serveis a la infància i l'adolescència, amb l'obertura de

serveis fins i tot en albergs de joventut i cases de colònies. Com a secretari, i també tenint l'Agència Catalana de la Joventut, vàrem intentar unir aquestes necessitats.

Per tant, el coll d'ampolla i l'emergència era trobar espais adients per habilitar-los com a centres de primera acollida i atenció integral. I no és fàcil trobar espais aptes per a un ús residencial, amb habitacions, amb serveis, amb cuina, amb menjador, amb bugaderia, etcètera. No és gens –gens– senzill.

Aquí faig un petit parèntesi, faig un petit contrapunt al que ha explicat abans el secretari, l'exsecretari general, Josep Ginesta. Quan dic «vam mobilitzar tot el sector de la infància i l'adolescència», dir-vos que l'any 2017 recordo que hi havia al voltant d'uns noranta operadors que prestaven serveis a la DGAIA –no és un mercat obert, però tampoc és un oligopoli–; noranta operadors, dels quals trenta facturaven més o menys més d'1 milió d'euros, i cinquanta operadors facturaven més de mig milió d'euros anualment. Per tant, no és un oligopoli; no és la competència perfecta, que diuen els economistes, però hi havia prou diversitat per intentar veure en el lloc on calia obrir un recurs a veure si es trobava disponibilitat. I, evidentment, no tothom estava en condicions de poder obrir recursos d'aquestes característiques.

I aquestes xifres les recordo perquè hi ha un reportatge al *Crític*, una revista de periodisme crític, que ho podeu veure –crec que és del maig del 2017–, on hi ha tot un reportatge, i ho recordo perquè els vaig atendre als periodistes jo personalment, per delegació de la consellera, i els hi vam passar tota la informació sobre la contractació de la casa i crec que també el poden consultar.

En resum, en tot el 2017, doncs, el sistema de protecció havia atès més de mil vuit-cents menors joves migrants sols i en els mesos de tardor la xifra d'arribades encara pujava i ja havia superat les dos-centes mensuals.

Com a pla de xoc continuat, recordo que entre agost i setembre fins a desembre del 2017 projectàvem la creació de mil dos-centes places amb obertura de nous recursos, amb resolucions, resolucions d'emergència, però també amb la planificació ordinària d'intentar, amb els recursos existents, procurar també ampliacions.

I aquí voldria destacar tres aprenentatges qualitius durant aquest primer període a què em referia. El primer és la creació dels IPIs –s'hi ha referit la consellera–, els

itineraris de protecció individual, però també dels programes d'inserció laboral, els PIL, que eren adaptats a aquests nous perfils de joves. Els IPIs es van posar en marxa com a servei experimental ja el juliol de 2016, des d'un primer moment, amb vuitanta places, i era un dispositiu alternatiu a l'acolliment residencial molt més lleuger, flexible, menys costós i més funcional, que l'objectiu era acompanyar adolescents tutelats de setze a divuit anys en tot el seu procés d'autonomia, inserció laboral i emancipació. A finals del 17, la intenció era, vist els bons resultats dels IPIs, ja doblar-los fins a les cent seixanta places.

El segon aprenentatge i realització va ser també treballar en el reforç de l'àrea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats, enfocada a joves entre setze i divuit anys, perquè aquí quan ens trobàvem ja al 17 el que vèiem era que calia evitar la ruptura quan el jove assolia la majoria d'edat. Per tant, per no deixar ningú al carrer com a joves sense llar, calia, doncs, donar un suport i un acompanyament al trànsit de la vida adulta, perquè els del 2016 ja molts ja esdevenien majors d'edat.

Per tant, era clau activar aquesta àrea de suport al jove tutelat i extutelat per poder començar a planificar la sortida dels menors des del sistema de protecció, preveure la connexió immediata amb noves places a pisos i recursos abans del desinternament del centre. O sigui, vèiem també políticament o estratègicament que calia crear un subsistema específic d'emancipació juvenil basat en l'habitatge, el suport econòmic i, sobretot, la inserció laboral.

La tercera realització va ser la creació de la taula institucional el setembre del 2017, anomenada la Taula d'Atenció Integral dels Menors Estrangers sense Referents Familiars. Aquest era el nom que tenia l'acord de govern que es va signar, es va aprovar, el 19 d'octubre de 2017. Perquè aquí era evident que el problema ja no era de la DGAIA i ja no era només tampoc del departament, sinó que era una emergència de tot el Govern i calia impulsar un treball conjunt, amb Justícia, amb Mossos, amb Salut, amb Educació, amb Exteriors, amb Presidència, amb l'Ajuntament de Barcelona, amb les entitats municipalistes i amb els representants d'entitats del tercer sector involucrades, la Fedaia, que agrupa majoritàriament tots els prestadors de serveis.

Es va projectar un treball interdisciplinari, interadministratiu, i el gran repte llavors, a part d'aquest pla de xoc continuat, era millorar la primera acollida, atenent els requeriments del Síndic; adequar nous itineraris que ajudessin a aconseguir als joves els papers de residència, una feina i un salari; millorar la integració d'aquests joves a la comunitat; lluitar contra l'estigma; i, per primera vegada, també un element que després, en el futur ha esdevingut ja més rellevant, afortunadament, que va ser quan volíem posar l'atenció també en l'acolliment amb la família extensa que aquests nois tinguessin a Catalunya, cosa que evidentment era molt i molt difícil, però com a mínim com a objectiu el vam posar damunt la taula.

Aquí, més o menys, aquest seria el primer moment. El segon moment, el de l'aplicació del 155, del 27 d'octubre de 2017 a maig del 18, aquí l'etapa jo la recordo d'ultraactivitat operativa i d'execució d'aquest pla de xoc continuat per a creació de places i obertura de recursos i serveis, i sense la consellera al departament i amb la paràlisi parcial del Govern des de l'entrada en vigor del 155..., això va fer que a nivell pressupostari, en termes de gestió econòmica i administrativa...I aquí també, perquè entenguem tot el relat que ens ha fet el secretari general, Josep Ginesta, i abans la consellera Bassa, és com si l'exercici anual del 2017 hagués quedat interromput de cop el 27 d'octubre i no s'hagués reactivat fins al nou Govern, el juny del 2018.

Us imagineu que en algun departament de cop i volta es tanca per sorpresa l'exercici econòmic? Per què ho explico d'aquesta manera? Doncs perquè evidentment no es va signar, no es va tramitar, absolutament res més. Per tant, us podeu imaginar que l'afectació forçosament havia de ser de grans dimensions i calia regularitzar administrativament molta de la feina operativa feta o tota la feina operativa feta pràcticament durant el 2017.

Perquè davant d'una emergència, primer actues i després regularitzes el procés administratiu. Tota la gestió de pròrrogues del 18, la regularització d'expedients del 17, tot amb informes elaborats per la Intervenció General de la Generalitat, com s'ha explicat clarament, no va ser assumida pel Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, que va determinar no tramitar-la.

El tercer moment, ja molt breu, a partir del juny del 2018, va ser amb la nova etapa del Govern Torra, amb el nou conseller Chakir El Homrani. Aquí es va optar molt

encertadament per crear una secretaria específica per poder tenir un capteniment molt més gran, i en el meu cas em vaig dedicar sobretot a nous àmbits que incorporava la secretaria, com són els serveis socials i l'autonomia personal.

Però, clar, si encara no n'hi havia prou, a partir del juny del 2018 el fenomen encara es va aguditzar, tornant-se a multiplicar per dos les arribades respecte a l'explosió que he explicat abans, començant el 2016 i el 17. El juny del 18, sempre a l'estiu, es batia un rècord de dos-centes seixanta-cinc arribades mensuals –dos-centes seixanta-cinc– i l'agost del 2018, cinc-centes trenta-sis. I al setembre, sis-centes trenta-set.

Aquest creixement exponencial, com podeu entendre, no té res de previsible i, per tant, en cinc mesos, de juny a octubre, la DGAIA va atendre 2.372 nous joves migrants sols. Aquí va ser quan es va crear l'estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels infants i joves migrants sols. Aquesta estratègia catalana va ser el perfeccionament d'aquesta taula institucional que abans us esmentava, que amb el 155 no va poder ser convocada com es requeria, va quedar desdibuixada, soterrada, tot i que la feina operativa es continuava fent bastant gràcies a l'interès dels professionals de tots aquests departaments, de Mossos, de Justícia, professionals dels municipis, entitats del tercer sector, etcètera, que s'intentava fer una coordinació espectacular per poder actuar amb aquesta mentalitat de pla de xoc continuat que cada vegada era més gran.

Un apunt, un darrer apunt, d'aquest tercer moment va ser que el Govern espanyol, en ple 155, no va reaccionar al fenomen fins que Andalusia i les ciutats de Ceuta i Melilla, juntament amb Catalunya i el País Valencià, País Basc i Madrid, que eren les comunitats de destí, de destinació, ja havíem anat alertant de que l'emergència segurament podia requerir de la col·laboració de l'Estat. I recordo una reunió que es va fer a Madrid el març del 2018. Bàsicament la van fer per gestionar el malestar a les comunitats autònomes, Andalusia, Ceuta, Melilla, evidentment, nosaltres. Allà, es va fer un diagnòstic més o menys compartit de la situació, la veritat, amb algunes deficiències, amb

Fitxer 10CIADGAIA6

xifres no reals i per intentar, sobretot –sobretot–, donar suport a veure com l'Estat podia ajudar a la primera acollida de joves en territori espanyol. En aquella reunió recordo que es van tractar aspectes, sobretot la demanda de finançament per obrir nous recursos. A Catalunya hi havia pressupost prorrogat del 17; faltaven diners, amb tot aquest increment. I també es començava a parlar d'una cosa que s'hi ha referit abans el Ginesta, la necessitat d'establir quotes de repartiment territorial equitatiu de menors, defensat per Ceuta i Melilla, per Andalusia, per Madrid, pel País Basc, pel País Valencià, per nosaltres.

O sigui, hi havia dues rutes: des de quan saltaven cap a la Península des de Ceuta i Melilla –hi havien dues rutes–, i això també m'ho explicaven els de la Creu Roja, aquests que trucaven dient «arribarà a l'estació del Nord un autocar dilluns» i això era divendres a la nit. Hi havia la ruta que anava cap a Madrid, País Basc i seguia cap a França, entrant per la frontera basca, i l'itinerari que feia Múrcia, que de fet a Múrcia havia una particularitat perquè arribaven també joves d'Algèria directament en patera. Però el gruix principal era des d'Andalusia, el País Valencià, Catalunya i molts d'ells també a vegades continuaven el projecte migratori cap a França, cap a Bèlgica, etcètera.

Per tant, com a conclusions de la meva intervenció, dir-vos..., m'agradaria llegir-vos un extracte de l'informe del Síndic de Greuges de 2018. O sigui, no ho dic jo, això ho va deixar escrit negre sobre blanc el Síndic de Greuges. I és molt breu, però és un paràgraf que diu: «Des del gener de 2017 al setembre de 2018 s'han creat 2.182 noves places en recursos diferents. Per comprendre l'esforç realitzat convé posar en context aquest volum de noves places creades. A l'inici del 2017 hi havia 2.873 places de recursos residencials de la xarxa ordinària de protecció, mentre que el mes de setembre de 2018 ja eren 5.030, amb un creixement del 75,1%.»

Això ho deia el Síndic. I aquestes són xifres perquè també no he tingut accés ni vaig tenir accés, deu anys després, doncs, a cap xifra, ni al meu correu electrònic, ni a les carpetes en les quals exercia de secretari. Per tant, són informacions de domini públic.

Sobre la contractació, també puc afirmar que des del 2016 totes les noves contractacions van ser per voluntat expressa de la consellera Bassa, mitjançant procediments oberts i amb concurrència. Els procediments negociats sense publicitat ja van ser cosa del passat. I, evidentment, la voluntat, com s'ha dit, era la de transitar cap a un model de concertació social i gestió delegada, mitjançant el decret..., ja el 31 de maig de 2016, es va aprovar el Decret Llei 3/2016, de mesures urgents, que va permetre, en sintonia amb les directives europees del 2014, doncs, poder fer aquest nou model, que no depenguéssim de la variable preu en la llei de contractes, sinó que el que preteníem era garantir, en la prestació de serveis, un finançament, un accés i control públics, d'acord amb els principis d'atenció personalitzada i integral, arrelament de la persona en l'entorn social, l'elecció de la persona i la continuïtat en l'atenció i en la qualitat.

I sobre la cobertura administrativa de les actuacions d'urgència, també vull dir, resumidament, que el que vam fer va ser utilitzar tots els mecanismes i procediments legals a l'abast, degudament informats, començant per les resolucions d'emergència i havent de dur a terme, en part a causa del 155, tots els mecanismes previstos a la llei de presa en consideració del Govern primer, com del reconeixement extrajudicial de crèdit, com a via legal a l'abast que tenim les administracions públiques per pagar obligacions econòmiques, siguin d'exercicis anteriors o quan falta crèdit, sempre que siguin de serveis efectivament prestats, tal com va ser per evitar l'enriquiment injust de l'Administració.

Acabo, doncs, també volent fer un agraïment no només a la consellera Bassa i al Ginesta, com ha quedat palès, doncs, amb la seva capacitat i tenacitat, també faig un agraïment a l'avançada al director general Ricard Calvo. I vull fer-lo a tot el tercer sector, a tots els professionals del Govern, a tots els professionals dels municipis i a tots els professionals de les entitats socials, perquè sense els quals realment haguéssim mort en l'intent, i encara ens en vam sortir.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Iglesias. Tot seguit, té la paraula el senyor Ricard Calvo i Pla, exdirector general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Quan vostè vulgui.

Ricard Calvo i Pla

Hola, bon dia. Comparec avui davant d'aquesta comissió en compliment del seu mandat, amb la voluntat d'aportar tota la informació relativa a la meva etapa al capdavant de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència, entre gener de 2016 i agost de 2017. I ho faig també amb la voluntat de contribuir, des de l'experiència acumulada, a una millor comprensió del funcionament del sistema de protecció a la infància i adolescència en un context complex i exigent.

El 2016 els objectius derivats del pla del Govern es centraven en el desplegament de la Llei 14/2010, en la potenciació de les taules d'infància, en l'enfortiment dels contractes programa amb els ens locals, juntament amb la reactivació de l'Observatori de la Infància i la dinamització del Consell Nacional d'Infància i Adolescència de Catalunya.

Igualment, es va impulsar la creació d'una unitat de gestió de dades amb l'objectiu de millorar la planificació, la presa de decisions i el seguiment del sistema. També es va posar èmfasi especial, per una banda, a l'atenció als joves extutelats, millorant els circuits d'acollida dels joves migrants no acompanyats, que requerien respostes específiques i adaptades; i, per altra banda, també vàrem concentrar esforços per desenvolupar serveis de prevenció i tractament de l'abús sexual, i d'aquí en va derivar l'organització de la primera jornada de presentació de la metodologia del sistema Barnahus.

Vàrem apostar per una aproximació territorial i un acostament a la realitat dels infants i joves a través d'una reorganització de la DGAIA. Vàrem crear serveis territorials més propers: Girona, Barcelona ciutat, Barcelona comarques, Barcelona àrea metropolitana, Tarragona, Lleida i Terres de l'Ebre; recollit tot això en el decret d'estructura que acompanya l'acció de govern.

Aquest fet es va fer en coherència amb la voluntat d'impulsar una estratègia innovadora que necessàriament hauria de permetre una major proximitat i coneixement i capacitat d'anàlisi de la realitat de cada un d'aquests territoris.

Cada servei territorial va elaborar una diagnosi detallada de les necessitats en funció de les edats, les tipologies de casos i les característiques socials de la població, així com una planificació a dos anys. Paral·lelament, i amb l'objectiu de garantir el màxim

rigor en la gestió, es va elaborar un estudi per validar els costos i les ràtios dels centres residencials. Amb aquesta diagnosi es van organitzar sessions informatives obertes a tots els territoris, amb la participació de l'Administració local, amb professionals i entitats del tercer sector. Aquest exercici va permetre compartir la informació de manera simultània, transparent, facilitant una millor coordinació entre els diferents actors.

Paral·lelament a aquesta actuació, es va treballar per la generació de centres de gestió i titularitat pública, i es va dur a terme específicament un pla de xoc que anava adreçat a reduir la massificació de places en els centres públics i crear petites unitats internes que poguessin donar cabuda a un màxim de vuit nois o noies, millorant totes les condicions físiques.

És evident que el sistema de protecció a la infància, des del traspàs de competències, s'ha construït històricament en col·laboració amb les entitats socials no lucratives, que aporten especialització, arrelament territorial i capacitat d'intervenció. El valor afegit que ofereixen les entitats ha de garantir també la igualtat pel que fa a la prestació de servei i el reconeixement laboral dels seus professionals.

Estàvem fermament convençuts que aquest tipus de recursos haurien de ser de titularitat i gestió majoritàriament pública i que calia executar accions facilitadores per aquest fet. Existeixen molts exemples en el sector sanitari i educatiu, amb fórmules mixtes de gestió en recursos 24/7 que s'han demostrat efectius i que van acompanyats d'uns alts estàndards de qualitat en l'atenció.

Durant els anys 2014 i 2015, que és el període immediatament anterior a la nostra entrada a la direcció general, es va produir una reducció de places residencials d'infants i joves. Aquest fet havia generat una tensió estructural del sistema. Durant el 2016, sense increment pressupostari rellevant, la capacitat de generar noves contractacions era molt limitada, mentre que les necessitats es mantenien i els casos augmentaven, com molt bé els han anat detallant els meus companys de la taula.

En aquest context, es van utilitzar mecanismes legals per garantir la continuïtat dels serveis. La Llei 3/2016 [#10:00] fórmules com la pròrroga o ampliació de contractes per evitar interrupcions en serveis essencials, prioritant la continuïtat assistencial i

la qualitat del menor. Es vetllava perquè aquells nois i noies que estaven sent atesos tinguessin el mateix fil, es donés una continuïtat en la seva atenció.

En aquest context, es van utilitzar aquests mecanismes legals establerts en el Decret Llei 3/2016, que establia aquestes fórmules, com la pròrroga o l'ampliació de contractes. Responien a una previsió legal orientada a garantir la protecció dels infants i joves, evitant situacions de discontinuïtat que podien haver estat especialment perjudicials en un àmbit tan sensible.

En resum, el que es descriu clarament és que aquelles prestacions socials que provenien de contractes, convenis, concessions i concerts anteriors a l'entrada en vigor del Decret Llei 3/2016 es podien continuar prestant amb les mateixes entitats. L'adjudicació pròrroga responia a una previsió legal i, per tant, es podia considerar com un acte degut.

Amb l'aprovació del pressupost de 2017 es va poder treballar i obrir tota una convocatòria de concursos públics amb publicitat i lliure concurrència, aportant transparència, traçabilitat i igualtat d'oportunitats a tots els operadors. Aquest canvi es va aplicar al conjunt general del sistema, afectant d'igual manera totes les entitats.

Paral·lelament, i com han descrit, aquest període va estar marcat per un increment molt notable en l'arribada de joves sense referents familiars, que es va produir d'una manera molt intensa en un període molt curt, sense previ avís, generant una pressió ja no més enllà de la que estàvem suportant fins aquell moment, sinó ja extraordinària per a tot el sistema de protecció. I estem parlant de situacions reals de nens i nenes, amb noms i cognoms, que es trobaven al carrer, sense cap possibilitat de poder tirar endavant, sense que se'ls hi donés atenció.

Requeria una resposta immediata, continuada i adequada. Es va activar la contractació d'emergència prevista legalment que permetia actuar amb celeritat davant d'aquest tipus de situacions excepcionals.

Deixi'm dir que l'acollida d'aquests infants i joves no és opcional. És una obligació legal i també una responsabilitat moral que deriva d'un compromís institucional amb la protecció de la infància. Personalment, em va ser recordada per la jutgessa degana de Barcelona, per la fiscalia i pel sindicat de Mossos, que es varen adreçar

a la direcció general, amb noms i cognoms, demanant que aquells joves fossin atesos.

Si llegeixen l'informe a què abans feia esment el secretari, la Sindicatura de Greuges recollia i reclamava de manera taxativa l'obligació de l'Administració d'actuar d'immediatesa en l'acollida d'aquests infants. S'havia d'evitar a qualsevol cost que la seva estada temporal en qualsevol altre recurs que no sigués un dels recollits pel sistema de protecció a la infància. S'havia d'atendre immediatament.

Els serveis es varen prestar, es van atendre els joves de manera efectiva i es va permetre atendre situacions de gran vulnerabilitat, evitant que aquests joves i infants quedessin sense atenció en moments crítics de les seves vides.

Per tant, es tracta de serveis imprescindibles, necessaris, d'obligada prestació, garantits amb instruments legals i amb coneixement dels òrgans de govern i de control corresponents.

Fixi's que l'informe emès el 27 de maig del 2019 per la Comissió d'Ètica en Contractació Pública confirma que aquest tipus de contractació s'ajustava a dret i que els processos estaven reglats amb intervenció dels òrgans competents, fet que limitava qualsevol capacitat d'intervenció discrecional.

Com a administració, la responsabilitat és garantir que cap infant quedi sense atenció, especialment en contextos d'alta complexitat, i hem d'actuar amb diligència davant d'aquest tipus de situacions sobrevingudes. Aquestes accions de contractació varen ser informades al Govern, en el si del Consell Executiu, de forma col·legiada, i així es recull en els diferents acords del Govern tramitats. Varen estar avalades pels serveis jurídics del departament i també constaven comptaven amb el vist i

Fitxer 10CIADGAIA7

plau de la intervenció general de la Generalitat.

Considero que com a Administració tenim la responsabilitat i l'obligació moral, política i legal de vetllar per la continuïtat dels referents dels infants i joves, així com l'atenció de tots aquells que arribin.

Mirin, en un altre ordre de coses, i amb una mirada més àmplia, i fruit de la meva experiència acumulada, el meu parer és que aquesta comissió també representa una gran oportunitat per revisar el sistema i plantejar millores amb una mirada a migllarg termini.

I, en aquest sentit, crec fermament que es fa necessari avançar cap a models més familiars, reduint la dimensió dels centres, promovent entorns més similars a una llar, amb unitats de convivència reduïdes i atenció personalitzada.

Penso que aquesta transformació hauria d'anar acompanyada d'un impuls decidit a l'acolliment familiar en les seves diferents modalitats, incloent, sobretot, fórmules especialitzades i professionalitzades, així com un reforç també a l'acolliment en família aliena o extensa.

També voldria compartir-vos la necessitat de reforçar el paper dels ens locals, atès que els infants i joves formen part d'una comunitat que ha de participar en la seva integració i benestar, i que pot aportar proximitat i coneixement del territori.

Igualment, considero que caldria revisar els mecanismes jurídics per garantir més seguretat i solidesa en els processos de protecció, adaptant-los a les necessitats actuals i reforçant les garanties per a tots els agents implicats.

El sector de persones que tenen aquest col·lectiu ha viscut una gran professionalització que no ha anat acompanyada del reconeixement social i econòmic necessari. És important avançar en aquest àmbit per garantir estabilitat, continuïtat i qualitat de l'atenció.

Finalment, considero que cal continuar avançant cap a un model equilibrat entre la responsabilitat pública i la col·laboració amb les entitats, preservant el valor que aporten i evitant traslladar-los càrregues estructurals d'atenció i gestió que corresponen directament a l'Administració.

Al meu parer, el sistema necessita evolucionar amb una mirada a llarg termini, amb l'objectiu compartit de protegir millor els infants i joves i d'adaptar-se a les noves realitats socials.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Calvo. Tot seguit passem a les intervencions dels grups parlamentaris, i, en primer lloc, i en nom del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, la paraula, la senyora diputada Ennatu Domingo i Soler. Quan vostè vulgui.

Ennatu Domingo i Soler

Gràcies, president. Començo la meva intervenció agraint, en nom del Grup Parlamentari de Junts, a la honorable senyora Dolors Bassa, al senyor Josep Ginesta, al senyor Francesc Iglesias, al senyor Ricard Calvo per haver comparegut a explicar la feina feta al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i també de la DGAIA del 2016 2017, i part també fins al 2020, no?

Com han esmentat el senyor Ginesta i el senyor Calvo, ja van comparèixer al Parlament ara fa un any, justament, per justificar l'ús dels contractes d'emergència del 2016 al 2020, i, doncs, jo he tornat a revisar les transcripcions de les seves intervencions i, en el seu moment, la majoria de les preguntes que vam fer nosaltres no les van respondre i tampoc van entrar a valorar, doncs, les referències als pagaments indeguts i de les prestacions econòmiques ni les places fantasma, que en diuen, dels pisos de tutela.

Però hi ha dues investigacions, com també han esmentat en la seva intervenció avui, per part d'ofici de l'Oficina Antifrau i també del Tribunal de Comptes, que, doncs, determinaran la magnitud de les irregularitats i també si hi ha una possible responsabilitat comptable pels pagaments indeguts en les prestacions de la DGAIA del 16 al 2024.

És bastant extens. Per tant, avui nosaltres centrarem les nostres preguntes en intentar aclarir els fets i entendre també una mica més, doncs, el paper que van tenir durant el període del 2016 al 2020.

Ens han donat dades, no?, un altre cop. Del 2016 al 2018 van augmentar de manera intensa l'arribada de menors migrants, i una part de la justificació de l'ús de contractes d'emergència és precisament això. Però no queda del tot clar per què segueixen utilitzant els contractes d'emergència del 2019 al 2020. Per tant, aquesta pregunta aniria dirigida al senyor Josep Ginesta per si ens pot aclarir més per què se segueixen utilitzant aquesta metodologia, no?, de contractació.

També ens agradaria si pot confirmar que només es va fer una comunicació d'excepcionalitat del 2016 al 2020. Ha esmentat que es va fer una al 2017, però a les justificacions o al context canvia completament, perquè primer han dit que l'arribada de menors va tensionar el sistema, però després parlem de la covid. Per tant, ens agradaria si poden aclarir això.

També han parlat del Decret 3/2016, que va permetre la modificació del model de contractació cap a un model de concertació social. Han parlat de que hi va haver un període de transició. Ens poden aclarir quant va durar aquest període de transició que, precisament, doncs, va permetre aquestes incidències en la contractació.

En segon lloc, també ens agradaria si ens poden aclarir en quin moment exacte es comencen a regularitzar els contractes d'emergència, no?, o l'adjudicació de serveis d'acollida sense contracte públic. Per tant, no entrarem en la justificació de l'ús, sinó, doncs, a com es va formalitzar, com es va regularitzar.

En tercer lloc, també ha esmentat varies vegades que les secretaries generals i les direccions generals, doncs, no tenen..., si puc [06:18]interpretar-ho, suficient informació per poder fer el seguiment de l'execució de les mesures, com heu dit, dels contractes, però també de les mesures per l'atenció als infants.

Això vol dir que durant el període que van estar al departament no van tenir constància de que hi haguessin pagaments indeguts de prestacions econòmiques a menors tutelats o que hi haguessin places fantasma en aquell moment?

Quin repte va presentar el fet de que, doncs, hi hagi aquesta distància entre la feina que fan les secretaries generals i el dia a dia de les tasques dels diferents sectors?

De fet, heu esmentat que es van crear múltiples prestacions o serveis. De fet, ens interessa saber, doncs, si això va afectar en la gestió i el control d'aquests serveis, no?

Finalment, també demanariem si comparteixen la valoració que ha fet la consellera Mònica Martínez Bravo de com van deixar o l'estat en què van deixar el Departament de Drets Socials. De fet, és la justificació principal que s'ha utilitzat per fer la reforma de la DGAIA.

Vostès han insistit que van augmentar les places. També van augmentar les plantilles. De fet, la pregunta que ens interessa també és saber si creuen que hi haviem els mecanismes i el personal suficient per fer tot el seguiment d'aquests nous recursos, i si això va resultar o presentar algun repte.

I, finalment, doncs, com que s'ha esmentat que, en el període 2016-2017, es va augmentar el pressupost del Departament de Drets Socials significativament, i ens agradaria saber quina part d'aquesta proporció va anar destinada a la DGAIA i a fer les millores de la DGAIA responia a la necessitat que hi havia en el seu moment.

Gràcies.

El president

Gràcies, diputada. Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, l'honorable senyor Joan Ignasi Elena Garcia. Quan vostè vulgui.

Joan Ignasi Elena i Garcia

Moltes gràcies, i moltes gràcies per la compareixença, pel detall de les seves intervencions, perquè jo crec que ens ajuda a entendre un període especialment complex, a fer-ho en profunditat, i, si em permeten, doncs, sense simplificacions, no?

Jo crec que hi ha una idea central, que és clau, que és que la protecció de la infància és un dret inviolable. És un dret moral, és un dret ètic per als infants, vinguin d'on vinguin.

A vegades parlem dels valors occidentals que hem de preservar. Si el que fonamenta els valors de la nostra, a vegades diem civilització, del nostre entorn, dels valors d'allò que hem construït, un, justament, és aquest. I, per tant, des d'aquest punt de vista, és una feina inexcusable. Però també ho és des del punt de vista legal. No només vull; he de fer-ho. L'Administració no només volia fer-ho, sinó que ho havia de fer. E

En aquest sentit, una de les coses que els volia preguntar, i ha apuntat el senyor Calvo alguna qüestió, alguna referència, és aquesta obligació no només els venia d'un coneixement legal que tenen vostès de les exigències, sinó també explícitament de poders d'altres institucions públiques competents en aquest àmbit. Poder judicial,

fiscalia, policia, la pròpia Administració en altres àmbits, etcètera, no? Em sembla que això és rellevant.

I s'ha d'actuar, i s'ha d'actuar en temps real, no? Hi ha un concepte que és el continu assistencial, és a dir, n'ha fet referència també al director, de les persones que estan ateses. En temps real. No pot esperar. Hi ha drets que sí, però aquest no, perquè el temps corre de forma inexorable, i és determinant per l'evolució de la persona.

Per tant, aquest creixement exponencial que es va produir va tenir aquest impacte necessari, i alhora s'havia de donar resposta, com si aquest impacte no s'hagués produït, atenent a cadascun d'ells com si fos únic, malgrat n'hi haguessin tres mil.

I, per tant, des d'aquest punt de vista s'entén aquest increment de demanda i els procediments extraordinaris que es van haver d'utilitzar en l'àmbit de la contractació, en l'àmbit de la despesa, etcètera.

Procediments que també vull subratllar que són legals, que existeixen, que estan traçats, que estan regulats, i que, en aquest sentit, m'agradaria si també poguessin explicar una mica més quin és el camí, el procediment, ho han explicat una mica, que s'esdevé quan necessites per urgència fer alguna qüestió, alguna despesa d'aquestes característiques o alguna pròrroga.

També fa referència al 155 més enllà de consideracions polítiques. Es van autoritzar despeses durant tot aquest període? Les despeses que es van o no autoritzar es van produir per aquesta necessitat i per aquesta exigència legal, i, per tant, la tramitació d'aquestes despeses es va produir després del 155? Per quina raó no es va produir aquesta autorització de despesa, aquests procediments extraordinaris, aquest camí que tècnicament existeix per fer despesa?

Crec que han estat molt prolífics en l'explicació de tot allò que ha passat durant tot aquest temps, però jo també voldria fer alguna consideració més, perquè hi han fet referència, aquesta comissió també té la vocació, a més d'analitzar les coses, també de mirar elements de millora, i en el seu camí, durant aquest temps en el que van assumir responsabilitats, que algunes cavalquen entre una conselleria i una altra, no?, es van produir, alhora que es gestionava l'emergència, elements de millora?

N'és el Barnahus, per exemple, una d'aquestes? Quin impacte i quina participació va tenir tot el sector, i no només el sector, sinó altres àmbits de la pròpia Administració, en la definició d'aquest model que sembla ser que compartim tots, doncs, que és molt positiu i que ha aixecat moltes expectatives aquí i arreu?

I també fer una reflexió sobre una notícia que va sortir ara fa uns dies d'un estudi sobre milers de nanos que són extutelats. Nou de cada deu treballen o estudien, i un vint per cent treballen i estudien.

Si les anàlisis apocalíptiques que es fan sobre com funciona la DGAIA fossin mínimament certes, això, jo crec en els miracles, ni això seria possible. Alguna cosa ha fet bé al sector, l'Administració, perquè això s'hagi esdevingut, i, en aquest sentit, crec que ens en podem sentir orgullosos des d'aquest punt de vista, que s'hagi garantit aquest continu assistencial i que s'hagi garantit uns resultats, que, al final, els resultats són el fruit de la feina que s'ha fet.

I, finalment, unes dues darreres preguntes amb les que acabo totes les meves intervencions. És una sobre com consideren que les EAIA's han de tenir la seva relació amb l'Administració de la Generalitat per garantir que arreu del país hi hagi el mateix servei?

I, per altra banda, quina opinió tenen de la presència de l'autorització judicial en el desemparament d'una criatura a les seves famílies, atenent també a la situació d'un cert col·lapse que existeix, com tots sabem, en l'Administració de justícia?

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputat Ten. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari del Partit Popular, té la paraula l'excel·lentíssima diputada Lorena Roldán Suárez. Quan vostè vulgui.

Lorena Roldán Suárez

Sí, moltes gràcies, president. Voy a intentar sintetizar, porque una hora de comparecencia en cinco minutos, la verdad es que es complicado, pero bueno, voy a intentar hacer algunas preguntas a raíz también, pues, de lo que se nos ha explicado aquí y también de lo que hemos podido leer en los informes de la

Sindicatura de Cuentas y también en esa investigación abierta por la Oficina Antifraude.

Fitxer 10CIADGAIA8

Y, en primer lugar, también, evidentemente, agradecer la comparecencia hoy en esta comisión de investigación. En primer lugar, me dirigiré a la señora Bassa. Quiero leer un detalle del informe 3/24, donde se nos habla de esta *presa de coneixement del govern del document on la consellera va emetre una resolució per la qual prenia coneixement del deute adicional contret per la DGAIA corresponent a la despesa de 153 centres per un import de 86,62 milions d'euros*. La sindicatura considera, i això és literal de l'informe, que la resolució de la consellera sobrepasa el concepte de concreció o omissió que permetia l'acord de Govern.

Yo le quería preguntar sobre cómo justifica haber firmado, precisamente, esta resolución por deudas que ascienden a un importe muy elevado de más de 80 millones de euros acumulados totalmente fuera del contrato.

Me gustaría saber también por qué permitió que el gasto real superara sistemáticamente lo adjudicado sin ningún tipo de control de la intervención.

Y también le quiero hablar de la situación en aquel momento del señor Ricard Calvo, que fue objeto de muchas intervenciones durante su mandato en el pleno. Usted, en todo momento, nos dijo que mantenía plena confianza en el director de la DGAIA, el señor Calvo, pese a los vínculos obvios con las entidades que recibían el dinero.

Yo lo que le quiero preguntar es si esta circunstancia a usted le parecía ética y por qué en aquel momento se negó a hacer una auditoria, a pesar, insisto, de que los indicios de irregularidades eran, pues, ya clamorosos.

Han hablado ustedes constantemente de la situación de crisis tanto financiera como social, pero sí que permítanme una reflexión, porque, a nuestro entender, amparar a cargos con conflictos de intereses, manifiestos y validar facturaciones masivas sin contrato no creemos que responda a una crisis, sino que fue una decisión política de operar en absoluta opacidad. Insisto, que esto no es una opinión mía, sino que esta opacidad las recoge también la Sindicatura de Cuentas en dos de sus informes.

Por mi parte, esto sería todo respecto al testimonio de la señora Bassa. Pasaría ahora *al senyor Ginesta, que, en aquell moment, era secretari general*. Usted, como máximo responsable técnico del dinero, cómo explica que en 2018 hubiera ciento doce centros cobrando sin un solo papel de prórroga firmado.

Me gustaría saber también quién daba la orden técnica de validar facturas que posteriormente la sindicatura ha calificado de nulas de pleno derecho, insisto, porque no se basaban o no estaban justificadas y no había ninguna documentación al respecto.

Usted nos ha dicho que, dadas las circunstancias, he apuntado, ha dicho literalmente «tuvieron que innovar». Me gustaría que nos explicara un poco a qué se refiere exactamente con esto de innovar.

La semana pasada tuvimos aquí en esta misma comisión a la *exconsellera de Drets Socials*, la señora Munté, y, a pesar de estar también en un escenario de prórroga presupuestaria, su gestión no necesitó utilizar jamás el procedimiento de emergencia, sin embargo, ustedes abusaron de él. Me pregunto si esta es la innovación a la que se refería.

Usted también ha repetido en varias ocasiones que no se cometió ninguna irregularidad. Bueno, yo le leo también algunos de los párrafos de los informes de la sindicatura, como este: «Fins al 2018, la DGAIA va contractar 154 centres pel procediment d'emergència, sense que es donessin els motius recollits en les lleis de contractes per fer-ho. Considera també la sindicatura que durant els anys 17 i 18 no es va donar cap dels motius recollits en les lleis de contractes per utilitzar reiteradament el procediment d'emergència, i que durant els anys 2019 i 2020 es va sobrepassar amb escriu l'excepcionalitat que determinaven les ordres».

Y no solamente hablamos del procedimiento de urgencia o de emergencia, sino que también ocurrió en las prórrogas, prórrogas que no se sustentaban absolutamente en nada.

Yo estuve siguiendo la comparecencia de la síndica en la Comisión de Sindicatura de Cuentas, y le puedo asegurar que jamás había visto una comparecencia con ese nivel de vehemencia debido al nivel de irregularidades que se habían detectado

precisamente por todas las contrataciones, prórrogas, abusos del sistema de emergencia, que no se sustentaban, insisto, en ningún tipo de justificación.

Entonces, ¿cómo explican la ausencia de formalización de estos contratos? Usted lo achaca a la escasez de recursos para llevar a cabo estas prórrogas y al incremento de la carga de trabajo, pero usted sabe que las prórrogas de los contratos vienen recogidas en los propios contratos, el número de prórrogas, cuando se tiene que formalizar, y, por tanto, ya se sabe cuándo hay que hacer una previsión de cuando se tiene que formalizar esta prórroga, que, además, es un proceso muchísimo, más sencillo que una contratación de cero. Por tanto, insisto, ¿por qué no había ninguna previsión al respecto?

Hay otro de los párrafos también de uno de los informes de la sindicatura que habla de 167,56 millones de euros en importes pagados indebidamente a los beneficiarios. ¿A usted esto le parece razonable? Lo digo porque ha repetido constantemente, pues, que no se cometieron irregularidades. Creo que 167 millones de euros es suficiente como para hablar de irregularidades.

Y voy, de forma muy rápida, presidente, que sé que estoy excediendo el tiempo, pero también me gustaría preguntarle al *senyor Iglesias, exsecretari d'Afers Socials*, si había algún tipo de mecanismo para verificar que las plazas facturadas existían realmente y que no eran plazas fantasmas.

Se lo pregunto porque tenemos una investigación en marcha respecto a la existencia de estas plazas fantasmas, y, además, este Parlamento ha tenido que condonar deudas que se dieron y que no correspondía. Y nos gustaría, pues, evidentemente, saber qué tipos de mecanismos de control había, si es que hi había.

I vostè també ens ha dit que faltaven diners. Bé, faltaven diners, pero el Diplocat y otras áreas iban como un tiro, si me permite la expresión. Yo creo que es que los recursos, tanto humanos como materiales,...

El president

Hauria d'anar acabant, senyora diputada.

Lorena Roldán Suárez

...los tenían dedicados a otras tareas.

Y acabo con una última pregunta al señor Calvo, porque me parecería falta de respeto haberme dirigido a todos y no a él, simplemente con la misma reflexión que le hacía a la señora Bassas, si a usted le parece ética esta situación de puertas giratorias y de claro conflictos de intereses en la que se encontraba.

Gracias.

María Elisa García Fuster

Muchas gracias, señor presidente. Muchísimas gracias a todos los comparecientes. Bien, señor Ricard Calvo, usted dimitió en agosto del 2017, tras un año y medio como director general de la Atención a la Infancia y a la Adolescencia, después de ser señalado por UGT por adjudicar y favorecer al conglomerado de empresas de Plataforma Educativa, en el que figuraban las empresas privadas Resilis y FASI con contratos por valor de más de 100 millones de euros para gestionar centros de menores de Cataluña, lo que representaba el ochenta por ciento del total de los contratos de los concursos públicos.

Tras esto, tardó solo tres meses en volver a incorporarse a la Fundación Plataforma Educativa, a la que había estado vinculado laboralmente antes de incorporarse a la Generalitat. Es decir, siendo alto cargo de Plataforma Educativa, le nombran director de la DGAIA. Siendo director de la DGAIA, otorga el ochenta por ciento de los contratos públicos a su exempresa con una falta de transparencia notoria, según UGT, y cuando le señalan por esto, dimite, y tres meses después se vuelve a la empresa a la que había dado esos contratos opacos y esos millones y millones de euros, pese a la posible incompatibilidad que señala la Ley 13/2005, del régimen de incompatibilidades de altos cargos de servicio de la Generalitat.

Bien, en noviembre del 2025, la Sindicatura de Cuentas emite otro informe que pone en conocimiento de Antifraude, en el que señalan 168 millones de euros en pagos indebidos por parte del Departamento de Derechos Sociales entre el año 2016 y 2024, cuando el señor Ricard Calvo era director de la DGAIA y la señora Dolors Bassa era consejera de Derechos Sociales.

En lo referente a la DGAIA, se estima que se han pagado 4,7 millones de euros a extutelados, la mayoría exMENAs, sin derecho a percibir esta prestación. Es decir, plazas fantasma que las empresas en las que trabajaba Ricard Calvo facturaban a

la Generalitat de Catalunya, razón por la que actualmente están siendo investigadas por Fiscalía, y porque, además, según un testigo protegido, tanto las empresas como la Administración tenían conocimiento de estos pagos, y se lucraban y se lucran, a día de hoy, con estos pagos a exMENAs.

Señora Bassa, ha dicho usted que Ricard Calvo no estuvo en la mesa de contratación y también que su firma no figuraba en ninguna adjudicación a estas empresas. No es la primera vez que dice esto. No obstante, está grabado como la diputada Laura Vílchez le sacó los colores en una comisión exhibiendo el contrato de adjudicación de millones de euros firmado a FASI firmado por Ricard Calvo, contratos que, curiosamente, desaparecieron de la web de contratación pública cuando se disolvió el Gobierno tras el golpe de Estado del 2017, según denunció la misma diputada.

Todos ustedes han repetido en varias ocasiones la expresión de «velar por el interés superior del menor y que nada se realizó con intención de ocultar nada», palabras huecas cuando la realidad, lo que tenemos sobre la mesa, lo que se está investigando Fiscalía es que tanto ustedes como a día de hoy el Gobierno socialista han colaborado y continúan colaborando con empresas como FASI, Resilis o Mercè Fontanilles, que llevan años lucrándose con la inmigración ilegal. Y, y según un testigo protegido, tanto las empresas como la Administración son concedoras de este fraude.

Miren, esta comisión es una farsa; lo sabemos todos. Es la triste respuesta del gobierno socialista, de los Comunes y de Esquerra Republicana para tapan un posible fraude, en la que todos ustedes son actores principales, y que se extiende a lo largo del tiempo. Así que hablamos ya de una posible red de corrupción perfectamente organizada que operaba y sigue operando a día de hoy, enriqueciéndose con la inmigración ilegal.

Desde VOX no tenemos absolutamente ninguna pregunta. Esperamos a ver qué es lo que dice Fiscalía.

Gracias.

El president

Tot seguit, té la paraula, en nom del Grup Parlamentari dels Comuns, la diputada Núria Lozano Montoya. Quan vostè vulgui.

Núria Lozano Montoya

Sí, gràcies, president. Bon dia i gràcies a les compareixents. L'antiga DGAIA havia de ser un refugi que protegís infants i adolescents vulnerables, que assegurés el seu benestar físic i emocional, i estem aquí perquè clarament no ha estat així en tot moment.

El sistema no funciona, i no només no protegeix, sinó que la falta de condicions fins i tot en alguns moments ha posat infants en risc. Estem d'acord amb que cal impulsar una transformació si volem garantir l'exercici dels drets dels menors amb prou recursos socioeducatius adaptats a les seves necessitats i potenciar un model d'acollida. I per això pensem que és imprescindible definir els canvis al sistema de protecció, les eines necessàries per reforçar-lo i els recursos pertinents.

Voldríem conèixer el seu punt de vista sobre diverses qüestions. Com creuen que es podrien millorar les garanties jurídiques per a menors i famílies? Potser amb control judicial del desemparament? Perquè no és possible que, des de fa deu anys, el quaranta-cinc per cent dels expedients oberts acabin amb els menors sortint de casa tutelats per l'Administració, malgrat l'impacte negatiu sobre el seu desenvolupament cognitiu, emocional i social.

Consideren que caldria reduir a la mínima expressió els infants dins del circuit, excloent totalment els menors de tres anys, institucionalitzat i fins i tot els menors de sis anys, com ja succeeix en alguns països del nostre entorn? Quina opinió tens al respecte?

Som conscients de la burocràcia de la legislació en matèria de contractació. Ens amoïna la gestió? Sí, fonamentalment perquè cal poder atendre l'urgent sense descuidar lo important i guanyant agilitat per no deixar cap nen en situació de desemparament, per no haver de triar entre protegir el menor i la burocràcia. Per tant, entenem que, en cas d'urgència, es pugui recórrer a mecanismes extraordinaris. Podria tenir sentit en determinades circumstàncies.

Ara bé, el que també té sentit és guardar les formes per evitar la intervenció respecte a entitats amb les que hi pugui haver una relació directa per part de les persones que intervenen en aquests processos de contractació.

El respecte que consideren que podrien haver fet de manera diferent respecte a la gestió d'aquests contractes, creuen que s'havien d'haver posat tallafocs respecte a la intervenció d'alguna de les persones que van prendre part de forma directa en aquests processos de contractació, període que cal no només ser honest, sinó, a més a més, tenir una aparença cent per cent d'honestedat?

Quines modificacions introduiria en el règim de contractació pública en aquesta qüestió? Què els semblaria tornar a fórmules de gestió directa de serveis públics tan delicats com aquests?

És clar que millorar les condicions laborals, socials i salarials de les educadores és absolutament imprescindible, també per la seva estabilitat és necessària per establir vincles de confiança amb infants i adolescents, imprescindible per poder conèixer les seves inquietuds, els seus problemes també, els riscos a què es troben exposats.

Tenen coneixement de la situació de salut laboral per la que travessen els centres, particularment, en matèria de riscos psicosocials i quines alternatives consideren que serien adients?

Deixant de banda les situacions d'emergència, perquè sempre s'ha d'externalitzar, en què ajuda això a l'interès del menor? Com evitarien les disfuncions i irregularitats en la gestió de prestacions econòmiques i d'habitatge adreçades a les persones extutelades? I com millorarien la cobertura dels programes d'emancipació perquè cap menor quedi exclòs? Com es podia haver evitat la denegació de prestacions per barreres administratives i democràtiques tenint en compte el perfil dels joves?

I com es podria haver evitat l'existència de retards en la tramitació de prestacions amb un temps mitjà superior als deu mesos? Consideren necessaris mecanismes de protecció legal i acompanyament per als professionals que puguin alertar sobre aquestes irregularitats, i, en cas afirmatiu,

Fitxer 10CIADGAIA9

sobre quines qüestions i amb quines característiques.

Una qüestió que ens sembla rellevant. Com es pot millorar, alguns de vostès hi feien referència, l'atenció a la salut mental i el benestar emocional dels menors tutelats, perquè, actualment, només es compta amb quaranta-tres places a centres terapèutics per atendre problemes de caràcter greu de salut mental concertades amb el Departament de Salut, i, a més a més, els últims nou anys hi ha hagut una reducció entorn a trenta-quatre d'aquestes places.

Per garantir la transparència i el finançament necessari, especialment pel que fa a uns ajuntaments plenament compromesos amb la millora del sistema de protecció i amb la necessitat d'enfortir la prevenció i la intervenció comunitària, quins elements consideren que serien rellevants per tal de fer-ho possible?

I vaig acabant, president. Quines mesures es van plantejar per assolir objectius com l'increment de les ràtios, la garantia de les condicions laborals i socials, dotar d'eines i recursos, o també per què no s'han plantejat disposar de recursos propis per a urgències, i no em refereixo només a l' UDEPMI, sinó també al personal que intervé amb posterioritat i amb equipaments propis de l'Administració per a la seva atenció.

Bé, aquesta comissió, i amb això acabo, obeeix a casos molt greus que tots coneguem, i que han donat lloc a una greu i irresponsable revictimització de les persones afectades. Però també se'n parla d'aquestes irregularitats als contractes i a la gestió de recursos, senyal d'un sistema massa sovint ineficaç i opac.

Cal actuar, però, en primer lloc, aclarir responsabilitats, i, en segon lloc, també pensem que amb una certa humilitat i autocrítica, que fins ara no ha fet absolutament ningú dels compareixents.

L'únic que sabem del cert és que els hem sentit parlar de la seva gestió, però no tant del que es podria haver fet diferent, i, per tant, considerem que cal, doncs, tenint en compte...

El president

Hauria d'anar acabant quan pugui.

Núria Lozano Montoya

Sí, acabo. El deteriorament... Li demano la mateixa laxitud que ha tingut amb d'altres grups, i acabo..., donada l'extensió, eh? Acabo amb una pregunta, és: tenint en compte el deteriorament actual, més enllà del canvi de denominació, què creuen que es podria haver fet diferent per arribar a la situació actual?

Moltes gràcies i gràcies per la flexibilitat, president.

El president

Moltes gràcies, diputada. No havent-hi, a la sessió d'avui, cap representant del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, tampoc en nom d'Aliança Catalana per part del Grup Mixt, present a la sessió d'avui, té la paraula, en nom del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, la diputada Mònica Ríos García. Quan vostè vulgui.

Mònica Ríos García

Bé, bon dia a tothom. Moltíssimes gràcies, honorable senyora Dolors Bassa, per les seves explicacions. També el senyor Ginesta, el senyor Iglesias, el senyor Calvo. És veritat que parlar després de la diputada de Comuns no em deixa cap pregunta per fer (*l'orador riu*), però bé, intentaré fer algunes reflexions. No, és una petita broma. Unes reflexions al respecte.

Bé, parlava el senyor Ginesta, bé, ha dit que fan..., quan algú, no?, pren responsabilitats, en aquest cas el Govern, ho intenta fer el millor que poden, i jo crec que veritablement aquells que no, que tenim aquest neguit de servidors públics, rec que això ho compartim, no?

Crec també que hem de posar en valor els bons professionals, perquè tot i que, com també deia el diputat Elena, l'acollida de menors no acompanyats és, diguem, un mandat legal, però també és ètic i humà, i, malauradament, a dia d'avui, patim molts discursos d'odi que deshumanitzen aquestes persones que són nens i nenes, no? I crec que crec que és important remarcar-ho avui, perquè això també afegeix un patiment.

Ara parlaven d'aquests equips d'atenció, diguem, a la salut mental. Doncs també aquests discursos tenen una afectació molt important a aquests joves que crec que

són molt greus. Aquí s'ha parlat de coses que no són raonables i jo, miri, jo voldria afegir que el que no és gens raonable és el que determina, per exemple, el recent pacte de PP i VOX Extremadura, que, entre altres coses, manifesta que no distribuiran o destinaran ni un sol euro per a l'acollida de menors. Vull dir, crec que és important, amb el que estem parlant avui, tenir clar, bé, quina és la visió d'alguns partits, malauradament, que avui també estan aquí representats.

Bé, sí que li voldria fer una pregunta a la senyora Bassa, perquè ha parlat d'acolliment familiar i deia que van fer un pla, van potenciar l'acolliment i que va ser un pla d'èxit. Jo voldria si pogués especificar una mica, no?, aquest pla, perquè és veritat que és un repte que actualment també tenim sobre la taula.

Després també voldria corregir, perquè s'ha comentat que la consellera Martínez Bravo ha parlat de com van deixar la direcció general, etcètera, i, bé, si una cosa hem plantejat els socialistes és buscar solucions i no buscar culpables des del primer moment.

Vull dir que aquesta ha sigut l'actitud del nostre grup i de la nostra consellera, mitjançant, evidentment, una anàlisi de com estava la direcció general i proposant aquesta refundació de la Direcció General d'Infància i Adolescència, actualment DGPPIA, Direcció General de la Protecció i Prevenció de la Infància i Adolescència, on, com sempre dic, bé, es planteja una, diguem-ne, modificació estructural de la direcció general amb la creació d'una oficina de control i gestió; la creació d'aquesta nova direcció enfocada més a la prevenció, que també és un aspecte que ha sortit molt en les compareixences que hem tingut a aquesta comissió; reforç equips EAIAs, etcètera, no?

Jo voldria, no sé si vostès estan al cas de tot el que planteja aquesta refundació, però bé, quina valoració fan, si creuen que, des de la seva experiència, potser hi ha alguna mancança, hi ha potser alguna millora a aportar. Vull dir, m'agradaria molt saber la seva opinió del que ha plantejat el Govern actual, diguem-ne, també per millorar aquesta. Jo crec que és l'objectiu principal també d'aquesta comissió, millorar el servei de protecció a la infància i a l'adolescència.

I respecte a pagaments indeguts, també ho he comentat en reiterades ocasions a aquesta comissió, es planteja amb... Tenim en ponència la modificació de la llei de la renda garantida de ciutadania, i un dels aspectes que incorpora és que els pagaments als joves extutelats, no?, per aquesta, diguem-ne, inserció al món laboral, per aquest acompanyament, perquè puguin tenir un futur i una trajectòria vital i, a més a més, que després puguin aportar a la societat, no?, tot allò que també els hi hem ofert.

També és un model d'èxit, també s'ha dit, perquè el noranta-cinc per cent dels joves que són acompanyats per la Generalitat aconseguen inserir-se al món laboral. Doncs què opinen també, no?, de que aquesta, diguem-ne, prestació passi a formar part de la renda garantida de ciutadania per a aquests joves extutelats.

I moltíssimes gràcies per les explicacions.

El president

Moltes gràcies, diputada. De nou, doncs, és el torn, per respondre les preguntes formulades, en primera instància, en primer lloc, la honorable senyora Dolors Bassa Coll, exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies. Quan vostè vulgui.

Dolors Bassa i Coll (exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies)

Sí, moltes gràcies. Faré una barreja una mica, i llavors els companys anireu contestant aquelles que no...

El president

Perdó, perdó, disculpin. Com he arribat tard, m'he incorporat... Els demano disculpes. Em sembla que s'havia acordat que es faria una pausa perquè tinguessin temps per fer allò que creguin convenient. Cinc minuts.

Dolors Bassa i Coll (exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies)

Si volem repartir-nos una mica les preguntes, ho fem...

El president

Els hi sembla? No és necessari?

Dolors Bassa i Coll (exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies)

No, no cal.

El president

Doncs continuem. Disculpi per la interrupció.

Dolors Bassa i Coll (exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies)

No, res. Ah, doncs fem cinc minuts. Fem cinc minuts perquè... Millor, cinc minuts.

El president

Fem cinc minuts, doncs?

Dolors Bassa i Coll (exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies)

Perdó, cinc minuts i així...

(Pausa llarga.)

Fitxer 10CIADGAIA10

Molt bé, si els hi sembla... Em sembla que ja som gairebé tots. Reprenem, doncs, sessió. Ah, perdó, falta el senyor Francesc Iglesias.

La sessió se suspèn a les... i es reprèn a les...

El president

Molt bé. Doncs ara sí, reprenem la sessió, i té, com dèiem, la paraula la honorable senyora Dolors Bassa Coll, exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies. Quan vostè vulgui.

Dolors Bassa i Coll (exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies)

Gràcies. Bon dia altra vegada. Intentaré contestar algunes de les preguntes. Hem quedat que jo n'he triat unes quantes. Llavors, ells acabaran d'afegir el que convingui o el que falti.

Per contestar la senyora Ennatu, de JuntsxCAT, el tema d'emergència, el període de transició, això ho farà més el senyor Ginesta. Jo li explicaré una mica el canvi de pressupost que em demanava el 2016.

Com bé sap, 2016.2017 érem Junts pel Sí, per tant, hi havia gent de la seva formació i de la formació meva, Esquerra i la gent de Junts, anterior, i, per tant, ens vam proposar que el pressupost fos el més social possible, i això ho vam repetir, ho vam explicar molt bé.

El nou pressupost de la DGAIA tenia 237,5 milions, un deu per cent més del que havia tingut a l'etapa anterior. I aquest era per poder canviar el model, que era la part que explicàvem. Nosaltres pensàvem, tots els de Junts pel Sí, que la feina de la DGAIA havia quedat obsoleta, que feia molts anys que estava igual, i que el perfil dels nanos que teníem en aquell moment era molt diferent del 2002, quan s'havia integrat la DGAIA en el sistema de benestar, diguéssim, a la par, perquè anteriorment havia estat amb Justícia.

I que, per tant, calia donar-li una mirada, i aquesta mirada havia de ser veient el que feien els altres països. Per això volíem treballar sobretot amb els menors de menys de sis anys i amb els grans de catorze a setze, no només per reduir les places dels centres, sinó perquè la tipologia de nanos havia variat. Per tant, era important això.

Llavors, aquest pressupost nou a què havia d'anar destinat? Doncs sobretot en aquesta part. Vam crear o s'havien de crear 210 noves places residencials, quaranta-vuit places en el CREI; 48 d'itineraris de protecció individualitzat, que era el que he comentat jo i llavors ha especificat el secretari Cesc Iglesias, per tant, que era aquesta mesura nova de poder personalitzar cada nano lo que era convenient per a ell; 80 places de centre d'acollida: 30 places de centre terapèutic; 116 places de cases d'infants, que, com he dit, a Lleida no n'hi havia, i, per tant, un altre dels aspectes que teníem clar amb la DGAIA és que el model havia de territoritzar-se i, per tant, tenir més proximitat, a Lleida no hi havia aquestes cases d'infants; i llavors 60 de centre de residència d'acció educativa, que també era una part nova, diguéssim.

La segona, una altra part d'aquests milions, 6,5, van anar en el contracte programa, perquè, per primera vegada, consideràvem que s'havien de reforçar les EAIA i arribar a les ràtios que manava la llei. Per tant, posar-hi més educadors, més integradors socials, i aquests milions anaven per a això.

Una altra part anava per la creació d'aquest servei especialitzat a la ciutat de Barcelona per als menors de consum de dissolvent. A Barcelona eren els nanos que han començat a explicar també els companys. Ens trobàvem que els carrers de Barcelona, en una part, sobretot, de Ciutat Vella, varen aparèixer nois inhalant cola. Aquí vaig tenir, en seu parlamentària, un *rifirrafe* amb la gent de Ciutadans. Jo crec que la senyora Lorena sap molt bé de què li parlo, perquè llavors ells ho varen portar a Andalusia, i el Parlament d'Andalusia em va reprovar, perquè el que teníem era que arribaven i sabíem que arribaven d'altres comunitats.

Els nens ens deien que venien amb pagaments d'entitats o d'altres companys de l'altra comunitat, i, per tant, això va portar a parlar-ne amb Ciutadans molt fort, diguéssim.

Per tant, aquí necessitàvem crear un centre, junt amb l'Ajuntament de Barcelona, que pogués, i tots els altres departaments, perquè el tema no era només els menors que estaven al carrer, sinó que era el consum aquest de dissolvent.

El desplegament dels serveis socioeducatius a tot Catalunya, al costat dels EAIA; a la promoció de l'acolliment, que després explicaré pel que em demanava la diputada del Partit Socialista, i 3,1 milions anaven a la creació de nous campaments a la prestació econòmica de les famílies acollidores, per fer aquest pla estratègic nou que volíem.

Que, de fet, si els hi ve de gust, també demanar a la gent de les famílies acollidores. Ens han dit sempre que la vegada que millor han anat, que la vegada que més han pogut treballar ha sigut durant la nostra època.

Per tant, potser també si el Govern d'ara vol parlar amb les famílies acollidores, els hi explicaran com vàrem canviar el pla, com ho vàrem fer perquè hi hagués més famílies acollidores, però, sobretot, perquè elles estiguessin realment per la feina que havien de fer. No vam arribar a professionalitzar, perquè també hi havia aquest debat, però que potser ara també ells en parlen de què s'ha de fer.

I, finalment, 1,3 milions era pel Consorci dels Serveis Socials de Barcelona, per rehabilitar els centres propis del consorci, i 6 milions per rehabilitar els nostres centres propis.

Això és una mica l'explicació d'aquest canvi, o sigui, del que augmentàvem de pressupost amb mesures noves, a part del que s'augmentés. Una part també anava destinat a totes les entitats, perquè, en aquells moments, hi havia moltes dificultats entre els treballadors dels serveis, perquè els que estaven amb convenis delegats mantenien el primer conveni de treballadors socials i educadors socials de Catalunya, que era del 2010.

Per tant, dèiem que s'havia de fer un acord amb els sindicats que també poguessin millorar aquest conveni, i, per tant, preveiem que es faria aquell any i que hi hauria d'haver un augment per als salaris dels treballadors.

Moltes de les interpel·lacions que es van fer al Parlament anaven per la dignificació dels treballadors del sector de la infància i adolescència, i, per tant, aquest també ens ocupava.

El senyor Joan Ignasi Elena, l'autorització judicial, jo he viscut l'altra part que no veiem nosaltres des d'aquí. Malauradament, tancada a la presó quatre anys, vaig conèixer moltes mares que la DGAIA els hi havia hagut de treure la tutela, i, per tant, vaig conèixer la realitat de com ho vivien elles, i el que havien arribat a fer, primer, perquè la DGAIA no els hi tragués la tutela, i després per poder-la tornar a aconseguir.

Per tant, potser tinc la visió de les dues parts, però crec que, a nivell personal, sí que es necessitaria, per una banda, l'autorització judicial, sempre i quan hi hagués els recursos adequats.

En aquest moment, en què els judicis es plantegen a dos anys o tres anys, jo crec que ara no és possible, però potser més que si l'autorització ha de ser judicial o ha de ser administrativa, potser el que caldria és que fos col·legiada, que hi hagués tota la gent que està atenent els menors, i que, per tant, un tipus com el Barnahus, però fet per les autoritzacions.

Perquè jo crec que la discussió no és si judicial o administrativa, però sí que he vist realment misèries per haver tret la tutela de nens amb mares que estan a la presó i que després han refet la seva vida, i que, per tant, intenten tornar-la a aconseguir.

Quant a la senyora Lorena Roldán, em demanava per la confiança amb el Ricard Calvo. Doncs miri, li diré una cosa, no solament li mantenia després, que ho vaig dir i ho vaig tornar a dir, sinó que si fos ara, li demanaria que no dimitís. Primer, perquè era un gran professional, segon, perquè tenia l'experiència de les entitats, sabia com es feia, i tercer, perquè s'ha demostrat jurídicament, ell es va defensar legalment, i tothom li ha donat la raó.

Per tant, no hi havia cap mínim... O sigui, el que podíem preveure que podia ser un conflicte, i ell va presentar la dimissió per estar a favor de la institució, per no voler fer mal a la institució, tot lo que ha presentat legalment ho ha guanyat ell perquè tenia raó. Per tant, no hi havia cap conflicte d'interès. Per una banda, aquesta.

I segona, torna al seu lloc de treball, precisament, perquè té una excedència. No sé vostès de quin món venen, però en el meu cas, per exemple, tenia una excedència d'un centre educatiu. Si la meva vida hagués anat normal, quan hagués acabat de consellera, me n'hagués tornat al centre educatiu, perquè les excedències són això, excedències polítiques i sindicals.

Per aquesta raó, perquè la gent es pugui dedicar plenament a l'activitat política o a l'activitat sindical, quan és el cas, i pugui tornar al seu lloc de treball, de manera que es permeti que la classe treballadora també pugui pertànyer a la classe política, si no, faríem polítics només a les classes de les elits.

Per tant, les excedències també són això. I el senyor Ricard Calvo, en aquell moment, tenia excedència, i, per tant, quan es va acabar i ell va dimitir, al cap de tres mesos, va deixar el temps prudencial, se'n va tornar al seu centre.

Per tant, tota la confiança en aquell moment i ara, perquè ara no li hauria acceptat..., si fos ara, no hauria acceptat, sabent, evidentment, que tot el que ha presentat, doncs, ho ha guanyat tant en el jutjat, judicialment, com a l'Oficina Antifrau o allà on sigui. Per tant, tota la confiança.

A la senyora María García Fuster, ja sé que no m'ha fet cap pregunta, però només dir-li que quan es prepari les compareixences, ho pensi bé, perquè a la UGT no hi ha estat mai. Era un delegat de la CGT. I lo de la Laura Vílchez també n'hauríem de parlar, perquè era un altre tema, que era la companya de la Lorena. Per tant, no cal que li digui. Per tant, és CGT, i un sol delegat de la CGT.

Els Comuns, control judicial de la justícia, ja ho he comentat. Reduir al mínim el circuit, totalment d'acord. Ja ho he dit abans. Nosaltres, la nostra idea era que els menors com menys estiguessin en els centres, millor. Per tant, no va haver-hi tanta institucionalització. I els més grans, que poguessin optar a la vida laboral i social també.

Per tant, no només reduir el circuit, sinó modificar de manera que les mesures permetessin no esponjar el centre, sinó que els nanos no estiguessin institucionalitzats.

I com millorar la salut mental,

Fitxer 10CIADGAIA11

jo crec que també va ser una preocupació nostra, però, com vostè deia, de vegades la urgència no permet la importància, però sí que vàrem crear un centre especial de salut mental, el primer centre que existia, que depenia de la DGAIA, perquè veiem que aquesta problemàtica anava canviant, i que, per tant, els nanos que teníem i de la manera que havia estat pensada la DGAIA el 2002, no tenia res a veure amb el que teníem en aquell moment.

Jo ho deixo... Ai, perdó. A l'acolliment familiar, el pla d'èxit va ser aquesta estratègia, precisament, de tenir que cap infant fins a sis anys estigués en els centres. No va ser possible cap infant, però sí que vàrem fer-ho molt. La idea hagués sigut professionalitzar-ho.

No vàrem arribar a fer-ho, però sí que vàrem augmentar les retribucions, vam augmentar els avantatges que tenien les famílies acollidores, i les famílies extenses que, com explicava el secretari d'Afers Socials, també vam intentar tot, que és molt difícil, però era un pla important.

La prestació de la renda garantida de ciutadania, jo no hi estic massa d'acord. Vostè sap que estic d'acord amb la renda garantida de ciutadania, però no que tingui aquesta d'extutelats, perquè jo crec que la renda garantida de ciutadania va ser pensada com a dret subjectiu d'una altra manera, i la dels extutelats és per un temps i prou.

I, per tant, rellisca una mica que es faci dintre de la renda garantida, igual com diuen els del grup de la iniciativa legislativa de la renda garantida, que jo he anat parlant i continuo tenint-hi pels canvis que es van fent. Per tant... Però això és una opinió personal meva, eh?

La refundació de la DGPPiA jo crec que és importantíssima. No s'havia de fer ara; s'havia d'haver fet molt abans. Si haguéssim continuat nosaltres, jo crec que hagués sigut una de les grans idees per fer, perquè, pel que deia, l'anàlisi que havien fet abans, com explicava el director general, veiem que havia canviat molt tant el perfil dels nanos que hi havien als centres com la societat en general i els objectius pel que havia estat prevista la DGAIA. Per tant, la refundació és important fer-la de consens, amb tothom.

I el tema de les entitats, també una mica englobat amb el que em demanava el comú, jo crec que si pogués ser tot públic, seria fantàstic, però això seria en un món ideal, i no vivim en un món ideal.

Per tant, els concerts i la concertació social, pública i privada, que tenim a Catalunya ve de molts anys. És un dels grans ítems que tenim com a societat, i permet tres coses importants. La rapidesa, que el servei públic totalment no permet; la territorialitat, per tant, conèixer l'entorn, i, finalment, les diferents opcions. Explicava el secretari que hi havia més de noranta operadors. Em sembla que ara n'hi ha cent i escaig, vaig llegir últimament, i, per tant, és un gruix important.

En aquella època, el 2016-2017, teníem inspecció pròpia. Jo parlo de 2016-2017. Inspecció pròpia al departament per al control de les entitats, però jo crec que si una entitat falla, és aquella entitat, i no s'ha de criminalitzar tot el sector, perquè tenim un tercer sector molt potent i molt important a Catalunya.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, consellera. Tot seguit, en nom propi, és el torn del senyor Josep Ginesta i Vicente. Quan vostè vulgui.

Josep Ginesta i Vicente (exsecretari general de Treball, Afers Socials i Famílies)

Gràcies. Gràcies als diputats i diputades les preguntes que ens formulen, que jo crec que també ajuden a que intentem explicar una mica millor allò que no haguem explicat bé.

Senyora Domingo, és a dir, teníem una bola de neu, eh?, i li explico amb el concepte bola de neu perquè entengui quan vostè es referia a per què vam seguir fent emergències, perquè seguien arribant menors, seguien arribant. Jo li parlava de la capacitat objectiva, eh?, és a dir, vam arribar a superar-la amb un per sobre del dos-cents per cent, la capacitat objectiva que a hores d'ara ens arribaria. I això era el 2018-2019, és a dir, posteriorment a l'època de la consellera Bassa.

Hi convivia la necessitat de fer emergències perquè teníem arribades imprevisibles que el sistema no podia assumir, convivia amb la paràlisi administrativa del 155 i amb les dificultats que la contractació, que les fórmules legals que teníem en aquell moment ens oferien en matèria de contractació, que era la necessitat de disposar el crèdit per iniciar la tramitació de la licitació o bé la pròrroga dels contractes.

Per tant, hi va haver-hi una... Jo els hi he explicat els factors que explicàvem pels què fèiem les emergències, però també fixin-se el per què no vam fer les pròrrogues, perquè, a més a més, hi havia una absoluta bola de neu que, hi insisteixo, es va explicar per aquesta pressió assistencial, per pressió al sistema, arribades no previstes, major demanda i impossibilitat del sector d'oferir-les amb criteris amb els que teníem establerts fins a aquell moment, un canvi absolutament de la morfologia.

De fet, vam haver d'incrementar la seguretat en alguns centres, vam haver d'incrementar les arribades de gent en el centre, de com arribaven les persones, perquè venien Els Mossos, portaven canalla en els centres, no tocava en aquell centre, i això generava una certa dificultat, d'acord? I, per tant, tot això va conviure amb, hi insisteixo, les dificultats que van anar venint.

M'ha parlat de les comunicacions, i em refereixo primer a la que li preguntaven a la consellera Bassa, per què es va fer el 14 de març del 2017, i, concretament, en la comunicació diu: «Les concrecions i omissions que en aquest annex que es puguin produir seran subsanables mitjançant la resolució de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies.»

Per què? Perquè justament la comunicació que ja es subjectava a la disposició transitòria del Decret 3/2016, i es subjectava allà, la disposició aquella, justament, ja venia a dir que, davant el context que teníem, la no transposició de la directiva comunitària i, sobretot, la pressió en què estàvem immersos, s'habilitava qualsevol mecanisme que administrativament es pogués recórrer per donar resposta al servei, a l'atenció a la persona, no?, i, en aquest cas, a l'interès superior de l'infant, no?

I, per tant, es deia: «Els òrgans competents poden utilitzar fórmules com ara la pròrroga, l'ampliació de terminis, qualsevol altra fórmula que es permeti, sempre que justifiqui l'expedient», és a dir, sempre que en l'expedient es pugui justificar aquesta mesura.

Per això, de fet, el que succeeix en aquests casos, especialment en l'atenció a persones, s'inicia una comunicació al Govern amb una situació. Quan arriba Govern, la situació ja ha canviat. Per què? Perquè cada dia canvia absolutament tot. I la premissa era: es pagarà allò que efectivament s'hagi de pagar, perquè eren comunicacions exposades, eh?

És a dir, a diferència del que se'ns intenta dir que es van pagar factures que no tocaven, que es van pagar coses que no... No, escolti'm, i ho ha dit el diputat Elena, es van pagar factures de serveis prestats, es van pagar factures de coses que es van fer, gent que va ser atesa.

Altra cosa és que la pròrroga estava en tràmit, la pròrroga no s'havia concretat, i, el més important, el nostre departament funcionava, davant la inexistència de pressupost, sobretot per les dotacions del fons de contingència. Per què? Perquè quan tu tens necessitat recurrent creixent i no tens recursos dotats pressupostàriament, o bé t'habiliten partides, com ha fet el Govern actual, eh?, suplementos de crèdit, o bé vas al fons de contingència, i el fons de contingència te l'autoritzen. Quan te l'autoritzen, hi ha la capacitat que hi ha per atendre'l, no?

Per tant, tot això va anar fent. I 2017 hi va haver aquesta. Hi ha una... Jo els hi he parlat de tres períodes. Nosaltres vam tenir tres consellers: consellera Bassa, fins a l'octubre del 2017, i de l'octubre del 2017 a l'1 de juny del 2018 vam tenir una consellera, que era la ministra Montserrat. Era qui assumia la responsabilitat política

i els òrgans de gestió que assumia la responsabilitat de gestió del departament fins on nosaltres teníem competències.

I miri, en el nostre cas vam tenir dues conselleres: la consellera Bañez i la consellera Montserrat. Amb la consellera Bález vam poder pagar la renda garantida, vam poder fer... O sigui, jo li he parlat de mil cinc-cents expedients. Aquests mil cinc-cents expedients eren fonamentalment de la ministra Bález, amb la que vam tenir una manera de funcionar molt pràctica, molt operativa, innovant jurídicament, perquè no estava escrit com havíem d'operar si no teníem competències; com ens havien d'habilitar les competències; què havia d'autoritzar el Consell de Ministres; què podia autoritzar el Consell de Ministres...

Això va ser una innovació jurídica, senyora Roldán, important. Per què? Perquè no estava escrit. No hi havia un manual de bon ús administratiu de com s'aplica un 155, i ens en vam sortir com vam poder, perquè s'havia de prestar el servei a la ciutadania d'aquest país.

I, tant des d'aquí com des de Madrid, en la que també li dic, la relació amb els funcionaris, amb el treballadors públics i amb els servidors públics havia de ser fluida necessàriament, perquè havíem de resoldre enrenous cada dia diverses vegades en diferents llocs, amb el Ministeri de Treball va ser fàcil i amb el Ministeri de Sanitat i Drets Socials no va ser tan fàcil, i no vam tenir tants expedients habilitats per poder resoldre els temes.

Per això, l'habilitació per tramitar la disposició de crèdit que ens havia de permetre poder iniciar les pròrrogues del 2017 de molts contractes que s'havien iniciat tard, perquè, si ho recorden, la comunicació de la consellera va ser la que permet poder iniciar, eh? I contractes que fins i tot estaven en l'última fase de tramitació..., no va passar pel Consell de Ministres del 29 de desembre, i teníem l'autorització prèvia del dia 22, dels òrgans del Govern de l'Estat, que ens autoritzaven.

I, finalment, per la raó que sigui, el ministeri no va decidir portar-ho, i, escolti'm, les seves raons tindrien. Però, en tot cas, el resultat final és que una decisió d'aquell moment fa que no puguem tenir el crèdit disponible per poder iniciar les pròrrogues del 2018.

Per això, quan arriba el conseller El Homrani, el juny del 2018, té una pilota de neu. Té arribades extraordinàries, per una banda, i addicionalment té, doncs, les pròrrogues encallades, que no hem pogut iniciar la tramitació.

S'ha referit també..., s'han referit, de diferent manera, a què vam fer, eh?, i hem explicat que vam fer moltes coses. Vam intentar-les fer des de la bona fe i des de la situació, jo hi insisteixo, de les misèries del nostre país en moltes coses, perquè això és tan important com tota la resta, d'acord?

Una de les coses que vam intentar impulsar va ser la reforma legislativa. Què ens va passar quan fem el Decret 3/2016? Recurs d'inconstitucionalitat per part del Govern de l'Estat, i aquest recurs d'inconstitucionalitat té la seva tramitació, i no és fins gairebé setembre del 2017 que no tenim la comissió bilateral en la que podem convalidar jurídicament l'acord, diríem, amb l'Estat per poder tenir, instaurar el concert social a Catalunya.

En aquell moment, 155, i no és fins que no s'incorpora el conseller El Homrani al 2018 que s'inicien, primer, les ordres d'acreditació de centres que han de permetre que els centres es puguin acreditar, posteriorment; es fan fins a dues ordres, específicament en infància, se'n fan gent gran, etcètera, i, per últim, acaba, al 2020 és quan es pot acabar fent el Decret 69/2020, que és el que regula el concert social a Catalunya.

Però insisteixo que, malgrat, fins al 2020 no es fa el decret, la disposició transitòria del Decret 3/2016 ja preveia que això seria una cosa complicada i llarga, i, per tant, que hi hauria tot un procediment que s'aniria fent.

Una cosa, perquè utilitzen el concepte places fantasma, jo entenc que té a veure amb el que hem conegut a mitjans els darrers dies, la denúncia, etcètera. Sobre el tema de les prestacions no hi puc entrar, perquè la veritat és que desconec exactament quin problema hi ha al darrere de les prestacions.

Sé el que vostès saben de l'alertador, etcètera. Però quan parlen de places als centres, justament, el 2016, vam haver de fer un acord amb FEDAIA, la federació d'entitats del tercer sector vinculades a l'atenció a la infància, perquè, primer, per donar compliment a un acord que havia signat el departament el 2014, en època de

la consellera Munté, un acord de tarifes, de preus, etcètera, però, alhora, perquè havia canviat molt la idiosincràsia i el dia a dia als centres.

Arribaven persones diferents, però, a més a més, teníem escapoliments, teníem persones que es derivaven dels centres i deixaven la plaça, però havíem de reservar la plaça, per tant, havíem de configurar una cosa que en deien «plaça reservada». Però, a més a més, hi havia sobreocupacions, perquè hi havia centres que acabaven tenint més nanos dels que en realitat podien.

I després hi havia la infraocupació, que com que nosaltres li dèiem al centre, a vegades li dèiem reserva amb noms i cognoms, perquè era una persona que, per la raó que sigui, ha passat a disposició judicial o ha anat a un acolliment i ha de tornar..., el que sigui, d'acord?

Però hi havia places que va arribar un moment que els hi dèiem: «Infraocupació, que la paguem amb menys, però guarda'ns la plaça. Per què? Perquè sabem que d'aquí una setmana, dues setmanes, tres setmanes et portarem un altre nano. Per tant, guarda'ns això.» I, en aquell moment, vam establir un cert criteri.

Li ho dic perquè, en aquest cas, si es refereixen a això, no existien places fantasmes. Just al contrari. Com li deia, vam haver d'inventar el dispositiu d'emergència junt amb la Creu Roja per poder atendre aquests nanos i complir el mandat de la Fiscalia i del consell.

O sigui, que és que teníem un mandat de que no seguissin els nanos a la Ciutat de la Justícia, i va arribar un moment que la ludoteca del Paral·lel podien estar-hi una estona la canalla, però és que no, però havien d'anar a un centre, i, per tant, vam haver d'inventar com vam poder tot això. I

Fitxer 10CIADGAIA12

hi insisteixo amb això, i, sobretot, i senyora Roldán, o sigui, no hi havia una facturació massiva de coses estranyes; no, eren serveis prestats.

Potser jo... I escolti'm, no sé qui ha dit que no hem fet autocrítica. Jo li he dit, jo els hi he dit, hi va haver una gestió administrativa amb disfuncions i amb situacions que no són les desitjables i no són bones, òbviament.

Jo només els hi explico que hi havia unes raons per les que es va produir això, i vam utilitzar els mecanismes que té la llei, que preveu la llei, per convalidar qualsevol factura que es pagués. És a dir, un departament no paga una factura si no hi ha una habilitació per pagar aquesta factura.

I miri, li poso... Agafi... Deixi'm que li posi aquest exemple. Durant el 2017 es van pagar aquestes factures, perquè hi havia hagut comunicacions anteriors a Govern, i es van pagar aquestes factures a pròrrogues no fetes. Per què? Perquè teníem una habilitació de comunicació Govern prèvia i anàvem pagant les factures. No podíem iniciar la pròrroga, però el servei s'anava prestant, i no podíem deixar sense oxigen a moltes entitats que necessitaven els recursos per seguir mantenint el servei.

Era un dèficit administratiu? Per descomptat. Millorable? Per descomptat. Òbviament, disfuncions que no s'haurien de produir, però l'objectiu era protegir l'interès superior de l'infant, i sempre. I això li puc donar, vaja, fins on jo sé, eh?

Vostè m'ha fet una pregunta molt concreta si jo vaig autoritzar pagaments. Escolti'm, fins on jo sé del que jo conec, tot el que es van pagar eren serveis prestats amb la corresponent habilitació, i també li dic, eh?, informes favorables de l'assessoria jurídica del Gabinet Jurídic Central del Departament d'Economia, en el que hi havia..., amb una coalició de govern, hi havien persones d'altres partits i de tots els cossos tècnics de la Generalitat.

Jo li explicava lo del contracte d'emergència, però què passa igual amb la fiscalització de les factures. En cap cas hi ha hagut pagaments, fins on jo sé, senyora Roldán, de res que no fossin serveis prestats, efectivament, en favor de l'atenció de menors, no?, i, per tant, donant compliment, hi insisteixo, a la llei.

Miri, absolut respecte a la Sindicatura de Comptes d'aquest país. Absolut respecte. El màxim respecte a qualsevol informe que faci la sindicatura, faci qui el faci. Ara bé, tinc el dret, com a ciutadà d'aquest país, a tenir una opinió diferent de la sindicatura, i, per mi, la situació excepcional...

Potser estic condicionat, perquè estava al departament amb els meus companys i perquè veia els nanos que arribaven, perquè veia les entitats i perquè veia molts alcaldes d'aquest país com ens deien: «Tinc nanos al carrer. Ajudeu-me», d'acord?, i estic condicionat, segurament, i estic mentalment condicionat per aquella situació, però, per mi, les dades que jo li he donat són prou objectives com per considerar que hi havia una situació excepcional.

La sindicatura pot tenir la seva opinió respecte l'opinió de la sindicatura, però que hi havia una situació excepcional, que la regulació legal d'aquests moments l'està xifrant en que a Catalunya hi havia el doble d'arribades de les que podia assumir per la ciutadania que tenim, això és una dada objectiva.

Que el 155 va produir unes coses, li diré un impacte no desitjat en termes de tramitació administrativa a la Generalitat de Catalunya, això és una dada objectiva. Que no hi van haver pressupostos és una dada objectiva. I tot això, hi insisteixo, amb total respecte a la sindicatura, qualsevol síndic, només faltaria, però tinc, com a ciutadà, també el dret a opinar diferent i considerar que hi havia, objectivament, que és el que demana la llei, una situació excepcional que permetia emergències i que permetia habilitar les pròrrogues de forma diferent, no?

I hi insisteixo, quan he parlat d'innovar no vol dir que ens vam inventar coses, però fixi's, amb la gent amb la que vam coincidir com a responsables del Govern de l'Estat, amb els que per raons diverses he seguit coincidint, justament ens fem aquest comentari. Vam haver d'innovar.

El secretari d'Estat d'Afers Socials, el Mario, actualment diputat del Partit Popular, quan ens veiem, que algun cop han coincidit, ho comentem. El secretari d'Estat de Treball, amb el que coincideixo, el secretari tècnic, és a dir, la gent amb la que vam coincidir vam haver d'innovar. Per què? Perquè s'havia de prestar un servei a la ciutadania i no estava previst com ho havies d'articular jurídicament sempre, i, per tant, vam haver d'anar impulsant més que, doncs, recurrent el que podia dir textualment una llei en un moment determinat, d'acord?

Per tant, insisteixo que les opinions poden ser diferents. En cap cas es va pagar cap cosa que no correspongués, en cap cas es va fer cap pagament que no toqués. I poden qüestionar la gestió administrativa, poden qüestionar que s'hauria d'haver

dotat de més professionals, d més personal, de més gent, s'hauria d'haver reforçat...
Sí.

El departament de Drets Socials d'aquest país ha estat, històricament, mal dotat. El Departament de Drets Socials, històricament, ha hagut d'assumir més responsabilitats, perquè tenim un país que defensa, doncs, les polítiques socials, volem acollir, etcètera, i sempre ha estat infradotat amb relació al que necessitaria.

Per tant, qüestionable tot això. En cap cas que es fes amb voluntat d'eludir la legalitat, amb ocultació, amb transparència i que no es paguessin coses que realment no havien passat.

I miri, senyor Elena, perquè penso que hem de mirar cap al futur, eh? Efectivament, l'èxit de la inserció de molts d'aquests nanos també té a veure que, en aquella època, fruit de que hi havia un Departament d'Afers Socials i Treball, que vam saber, en aquell moment, vam voler conjuminar dins d'un mateix departament, el que en deia la consellera Bassa quan va agafar la maleta el primer dia, el treball, la millor política social quan és de qualitat, no?

Una de les coses que vam fer va ser impulsar mesures d'inserció, arribar a acords amb alguns gremis, amb algunes associacions empresarials, perquè, justament, el problema que teníem és que aquests nanos que arribaven, que molts d'ells arribaven als divuit anys, aviat, no havien tingut el temps de fer una integració i inclusió social en el país acurada amb prou temps com per transitar al mercat de treball, i, per tant, ens vam inventar mecanismes i eines de polítiques actives d'ocupació per acompanyar a tota aquesta gent en el futur, en el seu futur, perquè no era altra que buscar feina, trobar feina i tenir oportunitats de futur.

Senyora Lozano, ha fet moltes preguntes, eh? Òbviament, quan hi ha situacions d'aquestes o hi ha qüestions de conflicte, d'interessos, etcètera, i això el senyor Calvo explicarà exactament el que ha dit la consellera Bassa, perquè no només les actuacions judicials, sinó que l'Oficina Antifrau va arxivar l'expedient que nosaltres vam trametre davant de si hi havia o no conflicte d'interès.

Per cert, l'Oficina Antifrau, una de les coses que diu sempre és que Catalunya reguli el conflicte d'interès i específicament que reguli la incompatibilitat per quan alguna persona cessa en el càrrec, què passa i què no passa. Catalunya no tenim legislació

específica en aquesta qüestió, i això, probablement, s'hauria de legislar. Però sempre, quan hi ha situacions com aquestes, es pot posar en qüestió la col·laboració publicoprivada.

Miri, jo crec, a hores d'ara, que, en aquest país, si hem progressat en l'ascensor social mínimament és perquè hi ha hagut un teixit social d'entitats d'economia social que, al voltant de la col·laboració públicsocial, han permès que es poguessin prestar serveis a persones.

És a dir, és impossible, en aquests moments, que l'Administració de la Generalitat, l'Administració local, per si mateixa pugui prestar els serveis, moltes vegades, molt especialitzats a col·lectius molt concrets, molt acotats, i puguem arribar-hi,

L'única manera de poder arribar el dret social a les persones o la política social a moltes persones és, justament, a través d'aquestes entitats i amb la col·laboració públicsocial. Per això estan legislant en aquesta matèria vostès també. Però això penso que no hauria d'anar en contra. I la situació que vam viure administrativament no hauria d'anar en contra d'això.

Justament, el que sí que vam fer és el que ja havia fet Europa amb dues directives, que és transposar a Catalunya el concert, aquesta, l'acció social concertada, el concert social, i aquests mecanismes en què es garanteix una cosa que després, segurament, el senyor Amorós, que és un concepte que fa servir molt, els hi explicarà, que és el del contínuum assistencial.

El problema no és només quan arriba el menor i l'hem d'atendre. El problema és que quan arriba i l'hem d'atendre, l'hem de seguir atenent. Hi ha d'haver un contínuum assistencial més enllà de que el contracte finalitzi, no finalitzi, etcètera, no? Per tant, tot això a sobre la taula.

Li agraeixo, senyora Ríos, la seva intervenció mirant cap al futur, i acabo amb això. Òbviament, em consta que el departament està treballant decididament amb una unitat que el que requereix no és que hi posem el focus de la batalla política, sinó que el que requereix és que hi fem una mirada de futur donant respostes a coses com les que li hem plantejat a la consellera Bassa, però, sobretot, que el departament no sigui l'ase dels cops de les misèries del nostre país.

I aquí li agraeixo la seva intervenció i aquesta concreció que ha fet, no?, davant d'aquesta tendència a deshumanitzar una cosa tan sensible com aquesta Miri, trobem altres temes per barallar-nos, però no ens barallem, com a mínim, deshumanitzant el problema de la infància i de la DGAIA.

I encertat canviar-li el nom, perquè, probablement, canviar els estigmes comença per canviar-li el nom, no? Per tant, em sembla bé que li hagin canviat el nom i que puguin fer tot el que puguin perquè traiem el focus als professionals, les professionals, tirem endavant dispositius com el Barnahus, que es va també intentar per atendre situacions d'aquest tipus, i mesures excepcionals, i que puguem fer aquesta mirada de futur, no?, perquè no ens torni a passar en aquest país que tornem a tenir situacions inexplicables administrativament perquè volem complir una llei, que és la que diu que l'interès superior de l'infant ha de prevaldre davant de qualsevol coses, i les administracions després que esmenin els temes que administrativament puguin sortir.

El president

Moltes gràcies, senyor Ginesta. Senyor Francesc Iglesias, té vostè la paraula.

Francesc Iglesias i Riumalló (exsecretari d'Afers Socials i Famílies)

Gràcies, president. Bé, aniré responent coses que queden pendents i també a aquestes demandes, doncs, de com creiem que podem millorar el sistema. Volia fer algun apunt que, en respostes ja donades, en el cas de places fantasmes també, no sé massa el què significa.

Però, en tot cas, en primer lloc, s'ha de tenir en compte que una plaça en un centre residencial és el domicili d'aquella persona, i un centre residencial en infància no és una presó, eh? És obert, entrada, sortida, etcètera. I són persones que segueixen, doncs, itineraris, programes, activitats que impliquen treballar, impliquen viatjar, impliquen estudiar, implica que no necessàriament cada dia de cada dia hagi de pernoctar allà, d'acord? Això s'ha de tenir en compte.

A vegades hi ha trobades amb família, diguem-ne, relacions amb família extensa, Passen caps de setmana fora, passen dies fora, etcètera. Vull dir, això s'ha de tenir present.

I l'altre element és que, des de la perspectiva de la provisió d'aquests tipus de centres residencials, normalment el cost sol ser personal, i sol ser un seixanta o un setanta per cent del cost. Això són ràtios legalment exigides.

Quan una plaça, diguem-ne, no està pròpiament ocupada, el cost continua existint i operant. I d'aquí que tots els contractes, tota la normativa que abans ha explicat amb la FEDAIA, etcètera, i tots els contractes estipulen exactament com es computen, com es paguen aquestes coses. Per tant, això s'ha de tenir aquest coneixement.

Jo quan... Disculpeu-me, que faré una mica de tot un revolutum, eh? Quan es diu que no... Quan es qüestiona l'ús de l'emergència, jo puc afirmar que si no haguéssim utilitzat l'emergència, diguem-ne, no s'hagués pogut actuar.

I aquí hi ha un problema, i aquí tenim uns problemes en els mecanismes de contractació pública i tenim problemes en els mecanismes de selecció de personal, i l'Administració pública va a una velocitat, diguem-ne, totalment al marge del sector privat, i això és una llàstima.

I és una llàstima, perquè, quan et truquen el divendres que el dilluns arribarà un autocar de cinquanta persones a l'Estació del Nord, si engegues un procediment d'urgència, amb una mica de sort tardaràs dos mesos. I també recordar que sense capítol u..., perdó, sense pressupost nou, sense..., amb un pressupost prorrogat com era el 16 i com era el 18, no pots augmentar capítol u.

O sigui, els procediments de selecció de personal quan decidim, per exemple, reforçar l'àrea de suport al jove tutelat i extutelat, de veritat, l'Administració pública no té eines, no té prou bones eines, i això amb la covid es va posar de manifest una altra vegada.

I què fan? Es creen règims, diguem-ne, transitoris, no? Marcs. I les ordres de resolució, diguem-ne, en definitiva, és crear aquests marcs d'emergència perquè hi hagi una capacitat d'acció pública. Jo crec que és el que vam fer.

Autocrítica. Home, sí. Jo crec que l'activació de l'àrea de suport al jove tutelat i extutelat, doncs, l'haguessin pogut fer abans. També crec que, en aquell moment, el 2016, dubtàvem. Sabeu quina prevenció teníem el 2016, amb la primera onada? Primera, que confiaves que no anés a més, cosa que òbviament no va passar. Però

ens costava molt intentar que hi haguessin dos sistemes de protecció; el dels autòctons i el dels menors.

Però el principi de realitat i l'allau fa que, avui en dia, quan mires les estadístiques del departament, doncs, òbviament, es va haver de fer centres d'acollida, diguem-ne exprés. I aquí

Fitxer 10CIADGAIA13

era legítim intentar aguantar com fos, no crear un sistema de protecció d'infància dual. Però, perdoneu, el coll d'ampolla era amb la primera acollida, teníem l'obligació i l'alè de mossos, de fiscalia, de, diguem-ne, intentar no utilitzar la Ciutat de la Justícia, que és per on havien de passar obligatòriament amb tota la determinació de l'edat, etcètera, tota la primera posada a disposició... Al final és obvi que acabes actuant i buscant, fent crida –crida– a tothom que pugui tenir un recurs, ràpidament, a mobilitzar-se tècnicament per si podia ser apte o no apte per fer aquesta funció, diguem-ne, d'acollida residencial.

Dir-vos, en aquest sentit, i vinculat a això, que jo he conegut dos àmbits a l'Administració de serveis socials que són requereixen una expertesa tècnica i una especialització que no he vist enlloc més, que no pot prestar a qualsevol persona, i un és la infància i l'altra és l'atenció a discapacitats. I ho vinculo en el fet que l'Administració tampoc està preparada amb aquesta expertesa tècnica i amb aquesta especialització. Que ho podria estar, no ho dubto. Ho podria estar, però caldria una inversió d'uns quants anys en aquest sentit. Sobretot, també, amb la capacitat d'actuar, amb la capillaritat i amb la porositat. Per tant, la col·laboració publicosocial, bé, és una conseqüència, perquè aquest país als anys vuitanta va decidir que de xarxes públiques només en podíem tenir dues, la de salut i la d'educació, i l'altra, que havia nascut, la d'atenció social, la de serveis socials, havia nascut molt amb els ajuntaments democràtics i [molt a costa#1.58] del territori. Les decisions que va prendre, estratègiques, la Generalitat, a principis dels vuitanta va ser que no calia una tercera xarxa pública, perquè era inassumible, pel finançament que tenia aquest país.

Per tant, estic d'acord en treballar amb una xarxa pública. Estic d'acord amb potenciar tot el sector públic, i així ho vam intentar fer en l'atenció social. Ara bé, això no significarà, ni ha de substituir ni ha d'eliminar la col·laboració publicosocial, com a mínim en aquests dos àmbits que us he dit –com a mínim. I ho continuo i ho vinculo amb altres coses. Aquí que es parlava de negocis, diguem-ne, de «xanxullos», de negocis... Bé, escolteu: si l'àmbit de la infància, com també el de discapacitats, fossin aquestes no sé..., no sé com ho han qualificat, estaria farcit d'empreses mercantils, i n'hi ha zero. Perquè ni saben com posar-s'hi, ni saben fer-ho, i saben que no hi ha negoci, que no hi ha diners. Per això, i continuo, és important transitar cap a un model de concertació per eliminar també el factor preu, per fer projectes tècnics que generin innovació i, sobretot, que assegurin el contínuum assistencial. I el contínuum assistencial és el dret d'elecció de la persona del seu recurs, és la continuïtat, és el vincle que fa la persona amb el cuidador. I aquí és on xoca amb la llei de contractes, i per això Europa, que també pren decisions bones, sovint –potser no sempre, però sovint sí–, va fer la directiva que permetia fer l'excepció en els serveis socials, perquè atendre menors o atendre persones amb discapacitat, i jo hi poso també atendre gent gran, i això és una opinió particular, que allà sí que el sector mercantil, doncs, té la mirada posada en fer un negoci de cuidar gent gran, cosa que jo no hi estic gens d'acord... Doncs bé, fa que tinguem el sistema que tinguem.

Quant als mecanismes de verificació en la creació de places –sí, la verificació en la creació de places–, això requeria en els serveis territorials, que són els que estan en el territori, en els equips dels serveis territorials, òbviament, totes les visites. Que algunes vegades també les havíem fet nosaltres, pròpiament, com a responsables, doncs, a intentar donar ànims als professionals i als joves que acabaven d'arribar.

Quant a quant a millores, que ens pregunteu quines millores... En la intervenció comunitària, que per exemple s'hi referia a Comuns, jo crec que aquí s'ha de jugar més al recorregut en l'atenció a joves migrants sols, el que serien els PLACIs, els Plans d'Acció Comunitària Inclusiva, i també intentar que la Direcció General de Joventut no només miri a dins, sinó que també es pugui obrir en aquest sentit. Per tant, la direcció de la Direcció General d'Acció Cívica jo crec que pot ajudar, col·laborant amb la Direcció General de Joventut, perquè en definitiva el que volem

és que tots aquests joves, doncs, s'insereixin de manera normalitzada en les xarxes existents, culturals, socials, esportives, etcètera.

Quant a millores de la renda garantida de ciutadania, jo també coincideixo, òbviament, amb la consellera Dolors Bassa, però jo crec que aquí s'ha de fusionar la renda garantida de ciutadania amb l'ingrés mínim vital. Hi hauria d'haver un únic esquema. És absurd que n'hi hagi dos. Vull dir, és maltractar el ciutadà. I és més potent la renda garantida de ciutadania quant a cobertures, i jo crec que aquí hi ha d'haver una fusió en aquest sentit. Perquè com més poc condicionat i més universal sigui, més fàcil, diguem-ne, de gestionar, serà i més garantista de drets.

I acabo amb dues coses. Una: sobre la qüestió dels desemparaments i aquests canvis de situar els desemparaments en l'autorització judicial. Sincerament, no ho sé..., dubto, eh?, però puc aportar arguments. Certament, una família, si hi ha una decisió judicial l'accepta o tendeix a acceptar-la més que si és fruit d'un procés administratiu. Ara bé, en qualsevol decisió de desemparament jo com a mínim hi introduiria dos elements: un, no es pot prescindir ni s'hauria de prescindir mai del criteri tècnic dels experts, dels especialistes. Mai –mai. Dos, si aquesta decisió a vegades s'està acostant al territori, jo crec que no té per què ser dolent a nivell de coneixement, de context, però sobretot, també, i perquè en vaig ser testimoni, que vaig participar en moltes sessions de la Comissió d'Ètica de Serveis Socials. Allà hi ha unes eminències, i ho dic en aquest sentit, que crec que la Comissió d'Ètica de Serveis Socials també hauria de supervisar, ajudar a aprofundir els criteris tècnics, i si es decideix que això vagi cap a l'àmbit judicial, en tot cas, que totes les instàncies tècniques i del Comitè d'Ètica de Serveis Socials, sobretot, hi posin el coneixement –hi posin el coneixement.

I acabo amb coses d'innovació. Doncs sí, hem parlat dels IPIs, hem parlat dels PILs, hem parlat de Dar Shabab, impulsat amb la Laia Ortiz, la llavors tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona i el gerent Joan Uribe. Ens vam posar d'acord en potenciar el Consorci de Serveis Socials, que de fet era la pota de l'Ajuntament de Barcelona, perquè ho consolida en el seu pressupost, aquest consorci, i una mica la Generalitat, doncs, va complint la carta de l'Ajuntament de Barcelona. Que

l'Ajuntament de Barcelona fes un pas endavant en tota aquesta gestió dels afers de la seva ciutat.

Jo acabaria amb una recomanació de millora. Quan es parla..., evidentment la reducció de la institucionalització s'ha de mirar d'aconseguir. He vist amb les xifres que he estat mirant aquests dies que malauradament els acolliments en família aliena, tant preadoptius com amb família extensa, les xifres han empitjorat una miqueta del que estava en el 2016. I amb xifres del 2022. O sigui, S'ha de posar més recursos a l'acolliment. I si es pot fer més porós l'acolliment i de l'adopció, millor – millor.

I acabaré també fent una recomanació. Quan es parlava dels EAIAs, els EAIAs treballen amb expedient de risc. I la situació és tan intensa en el món de la infància que quan es parla d'un expedient de risc, moltes vegades vol dir que ja hi ha una situació que s'ha espatllat. I crec que ara que s'ha refundat posant la pe de prevenció en la direcció general..., nosaltres assajàvem una cosa de la qual no vam poder acabar de veure'n tots els resultats, però a nivell micro sí que hi havia bons resultats, què són els serveis d'Orientació i Atenció, Famílies. Situar prevenció a prop de serveis socials bàsics que ajudin a les famílies a la criança positiva i que ajudin a donar eines per governar adolescències difícils..., perquè si no les famílies d'aquest país han d'anar a apagar gabinets de psicologia i professionals, pagant-s'ho de la butxaca a nivell privat. Si es pot fer una bona xarxa com la que vam intentar de serveis d'orientació i atenció a famílies, probablement des dels serveis socials bàsics, i això ho posava en el Pla estratègic de Serveis Socials, podríem fer una prevenció en positiu que acabés, òbviament, disminuint els expedients de risc, la feina dels EAIAs i, a partir d'aquí, com a cadena, la institucionalització.

El president

Moltes gràcies, senyor Iglesias. Té la paraula el senyor Ricard Calvo. Quan vostè vulgui.

Ricard Calvo i Pla (exdirector general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència)

Gràcies. Jo, permetin-me que els digui que els envejo. Envejo que en aquesta comissió tinguin l'oportunitat de veure i escoltar tantes i tantes opinions, tants professionals, tantes entitats.

Els meus inicis, des dels divuit anys que estic vinculat a l'atenció a la infància i l'adolescència, i just després de deixar la direcció general, vaig deixar de tenir la vinculació directa en la gestió de temes vinculats a la infància, per dedicar-me a un altre àmbit. Per tant, els envejo perquè, fruit de tot això que escoltaran i tot allò que veuran, segur –segur, segur, segur– que en sortiran coses positives. Segur. No pot ser que no sigui així, que tota aquesta energia, tot aquest talent, tota aquesta quantitat de persones que passaran per aquí, quedi en va. Estic convençut de que sí.

Mirin, amb relació a la judicialització. Al contrari del que jo pensava en els meus inicis, quan jo treballava amb infància i adolescència, la societat ha canviat, al meu entendre. La Llei 14/2010 ens cau una mica lluny i en els nostres cercles més de proximitat sentim moltes vegades la paraula «és que ara tot es *judicialitza*, és que ara tot acaba als jutjats». La meva opinió és que la societat s'ha transformat i que ha generat indefensió en les famílies, en els infants, en els professionals que atenen aquests infants i adolescents i, per tant, si el meu bagatge comptés per a alguna cosa, seria per acostar-se cap a la intervenció més judicialitzada o la participació del sistema judicial en les tuteles dels infants. Com dic, abans de la Llei 14/2010 crec que teníem una societat i avui en tenim una altra força diferent.

Una altra qüestió és que aquestes accions han de reforçar, evidentment, la prevenció i que quan es reforça la prevenció es detecta. I deixin-m'ho dir així, detectar el que tenim avui a Catalunya és un exercici que tots nosaltres, quan ens adonem del que està passant i veiem les situacions de desprotecció, d'abús, saben que amb l'obertura dels Barnahus es va desenvolupar un servei de tractament de la violència sexual. Saben que tots els Barnahus de Catalunya..., bé, aquesta dada no la tinc exacta, però que els Barnahus estan rebent una gran quantitat –una gran quantitat– de demandes d'atenció, amb la qual cosa estem amb més detecció, més ens donem compte de la societat en la qual estem i del que es produeix amb infants i joves, i joves que són víctimes de processos migratoris en els quals són objecte de moltes situacions molt complexes. Infants petits, nadons que entren al sistema de salut, com vostès han pogut escoltar igual que jo en els mitjans de comunicació. I per tant reforçar els EAIAs. Més detecció, més casos, però més seguretat per als infants, per a les famílies i per als propis professionals de les EAIAs, que no saben si han de

signar amb el nom i cognoms, amb el número de col·legiat o amb un registre que els permeti que les famílies no els reconeixin, per no ser objecte, després, d'una situació de tensió amb aquestes famílies.

I el món local. El món local no pot girar l'esquena i desentendre's de que determinades poblacions són objecte d'un flux migratori molt més gran que d'altres. I el món local no es pot desentendre que tots els pobles, ciutats o viles de Catalunya han de tenir recursos destinats a la seva pròpia infància i a aquella infància que en aquells moments és allà. I veure com la nostra societat, a través del món local o de les persones que viuen, giren i donen l'esquena,

Fitxer 10CIADGAIA14

aquesta situació és una situació complexa. Aquest món local que també, quan nosaltres vam entrar al Govern vam voler potenciar el model d'intervenció socioeducatiu. Aquest model que acostava la intervenció a les famílies. Aquest model que pretenia reduir les situacions de risc dels infants i joves, que s'ha vist alentit però que al meu entendre segueix sent molt i molt vigent.

Mirin, en un moment determinat ens han demanat més autocrítica –d'acord?– i concretament han personalitzat molt aquesta autocrítica en el meu cas, demanant-me més autocrítica en relació a com és que vaig acceptar la proposta de la consellera Bassa de ser directora general d'Atenció a la Infància. Jo, el 2010 treballava gestionant serveis per a la infància a Girona. I vaig acceptar una proposta d'un projecte innovador a Barcelona, amb dues hores de Catalunya Express d'anar i tornar per desenvolupar un model tècnic d'atenció a la infància. I des del 2010 fins que vaig ser nomenat vaig executar la direcció operativa, és a dir, la direcció tècnica, el psicòleg de referència que acompanyava tots els equips educatius, tots els educadors, tots els psicòlegs i tots els serveis socials, per desenvolupar aquest model tècnic, sense cap responsabilitat de gestió dins d'aquella entitat. I no és que ho digui jo, això ha quedat totalment refermat en diversos documents que ara els citaré. Per tant, el no haver acceptat una proposta de liderar un projecte polític –polític–, perquè el director general el que fa és política, no gestiona, fa política. Doncs, si jo, que portava vint anys treballant amb la infància l'adolescència, no puc

fer-ho, quan des de juny de 2010 fins a gener de 2016 tinc aquest càrrec de la direcció tècnica, vol dir que... Quants professionals hi ha avui treballant en el tercer sector? Cap d'aquests professionals que tinguin o que estiguin treballant en l'àmbit poden acceptar una responsabilitat política?

També demanen autocrítica quan diuen: quan vas finalitzar aquesta responsabilitat, vas tornar a l'entitat on estaves d'excedència. Autocrítica que no he de mantenir un dret laboral que tinc? No haver dimitit? Jo crec que vaig assumir les responsabilitats polítiques, perquè són les responsabilitats que jo vaig acceptar, responsabilitats polítiques. De fet, també..., jo en faig esment, però totes vostès van estar presents a la meua compareixença, on vaig clarament descriure la resolució judicial. Però com que ho han tornat a treure, deixin-me que ho torni a fer. Però, a més a més, han fet un matís, concretament, de l'ètica. Perdonin, però és que, a més a més, la Comissió d'Ètica de Contractació va dir que no existia, en un informe elaborat cap conflicte ètic, ni real ni potencial, donat que el director general no pot influir en la decisió d'un comitè de contractació del qual no forma part i que desconeix la seva composició, perquè és un càrrec polític –polític.

Però és que, a part de tot això, i com que hem d'anar a fer autocrítica, però hem d'anar a documents fermes, com vostès saben o la majoria sap, el Jutjat número 24 de Barcelona el desembre de 2019 –el desembre de 2019– el Jutjat número 24 de Barcelona..., estic convençut que cap dels que estan avui aquí es pensen que el jutjat –el 2019, eh?– em va mirar a mi diferent del que mira la resta de gent. El 2019, amb la situació política del 2019, i després de dos anys i mig, i tres anys de constants situacions que es van anar produint on jo sortia o on sortia el meu nom. Doncs el Jutjat d'Instrucció 24 de Barcelona conclou que, revisats, i deixin-me ser pesat perquè vostès ja ho han sentit, però m'ho han tornat a treure, revisats els contractes adjudicats, així com tota la documentació referent, no existeix delictes de negociació i activitat prohibida a funcionari públic.

Com també queda recollit i provat que no ha obtingut un benefici personal de cap de les contractacions promogudes. I per altra banda, segons l'article 428 del Codi penal, no existeixen indicis de criminalitat respecte al tràfic d'influències. Però és que, a més a més, perquè a més a més, el 2019, els torno a posar en context, de 2018 i

2019, revisada tota l'altra documentació i els informes tècnics es desprèn que no hi ha cap intenció d'afavorir a cap de les entitats investigades. Ha destacat que el paper del director general es limita a donar el vistiplau polític als respectius informes elaborats pels serveis competents en matèria de contractació. I, a més a més, que, segons l'article 404, de tota la documentació analitzada, que és molta, durant tres anys, no solament no existeix ni delictes de tràfic d'influències sinó que tampoc existeixen indicis de prevaricació.

De la resta d'actuacions públiques analitzades es considera que no existeix cap conducta delictiva i és, per tant, que es [dona finalment#5.49]. Què més he de fer? Doncs, no ho sé. De veritat que no sé què més he de fer. Perquè estem a l'any 2026, i això es va tancar l'any 2019. I estic d'acord amb tots vostès que hi ha un relat; hi ha un relat, molt ben filat i molt ben teixit, en què treure això segurament anava en benefici d'algú. El meu segur que no. Al contrari. Al contrari, els he de dir que la meva activitat professional dels últims anys l'he tingut que concentrar en una activitat on no hi pogués haver cap implicació amb cap tema de gestió directa del que havia tingut com a director general. I això vol dir en temes d'infància. I, per tant, des de que vaig deixar la direcció general no he gestionat ni he tingut cap paper actiu, d'administratiu, de responsabilitat en centres o serveis d'infància.

I això crec que és autocrítica. Sap per què? Perquè tinc..., no voldria fer esment ara del meu currículum, però em sembla que és una oportunitat que em donen. Els meus vint primers anys de formació van vinculats a l'àmbit de la psicologia. El màster d'especialització. Doncs sí, vaig optar, per coherència i crec que per autocrítica, a deixar aquest sector per dedicar-me a un altre sector, vinculat a les entitats del tercer sector, evidentment. Que sóc i em considero, i crec que moriré activista i militant, militant polític i activista social. Amb diferències, evidentment, amb altres militàncies i amb altres activismes. Però considero que soc un militant i un activista social, i tinc dret, jo, i la resta de persones que treballen amb la infància i l'adolescència.

I deixi'm aprofitar per fer un gran reconeixement a l'esforç que jo, des de la Direcció General, en aquell moment, i reiteradament fins encara a data d'avui, s'està demanant a les persones professionals que atenen a infants i adolescents en risc a Catalunya, que és un esforç enorme i que no es veu en cap plana del diari ni en cap

mitjà de comunicació ni en cap xarxa social, sinó que la vertadera virtut d'aquests professionals quan detecten un cas d'abús sexual, la vertadera virtut és haver-lo detectat, perquè estan formats per a aquesta detecció. En canvi, quantes vegades trobem que això es torna en contra quan es qüestiona el fet que un professional hagi fet una detecció d'aquest tipus? Per què? Perquè hi ha un relat que no sé exactament a qui beneficia, en què posar en qüestionament les entitats, l'Administració i els professionals fa que aquest soroll de fons generi beneficis per a alguns.

Els disculpo el to, però és una cosa molt apassionada, que crec que vostès entendran que pensava que ja havia deixat alguns temes en l'altra comissió i veig que avui se m'han tornat a portar i he sigut massa apassionat. Jo sóc molt apassionat en tot el que faig. Els demano disculpes.

Conclusions finals. Jo els volia... bé, jo crec que estem en un bon moment, a pesar de tot això, per consensuar un model que garanteixi, sempre amb el consens polític i social, aquesta nova direcció general, cap a on ha d'anar. I penso fermament que vostès en poden ser uns actors principals perquè han tingut l'oportunitat d'escoltar a moltes i moltes persones. De nou agraeixo també aquest debat i que aquesta comissió faciliti l'impuls de canvis i millores. I espero i desitjo que es vegin reflectides en les condicions de les persones professionals que atenen aquest col·lectiu i, sobretot, en la prevenció, l'atenció i el seguiment que reben els infants i joves, tant per part de les entitats com, sobretot, per part de l'Administració, que recordo que és qui jurídicament ha de vetllar per la seva màxima cura i atenció. I, per tant, aquests models en què l'Administració assumeix aquesta responsabilitat, buscant fórmules mixtes i de col·laboració, han de portar uns beneficis basats en la territorialitat, amb l'especialització, amb el coneixement de l'àmbit o amb aquells aspectes que puguin ser més positius. I ho deixo aquí.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies. I ara és el torn, si així ho volen, estrictament, tal com es va acordar, per fer una repregunta específica sobre algun tema. Senyora García Fuster, em demana la paraula? Vostè abans ha declinat l'opció de fer preguntes. Se m'acut difícil repreguntar si no ha fet preguntes.

María Elisa García Fuster

No obstante, la señora Bassa se ha referido a mi con un...

El president

Si no està clar...

María Elisa García Fuster

Sobre un tema y obviamente tengo que hacer...

El president

Si algú vol que li doni la paraula, si us plau. Com deia, per a tots els grups parlamentaris, aquest torn és estrictament per repreguntar. Com que, lluny del que vostè ha afirmat que aquesta comissió és una farsa, sinó que té tot el sentit institucional, té la paraula, però estrictament per reformular preguntes ja formulades, com la resta de grups parlamentaris. Té vostè la paraula, per, hi insisteixo, repreguntar.

María Elisa García Fuster

Gracias. Mire, señora Bassa, nosotros nos estudiamos bien las comparecencias, al contrario de lo que usted me ha dicho. Tanto que he visto las comparecencias previas que ha hecho sobre este tema. Y como le vuelvo a repetir, referente a los contratos desaparecidos de FASI firmados por Ricard Calvo, ya se los expuso en sede parlamentaria la diputada Vílchez. O sea, que usted está faltando a la verdad, señora Bassa.

El president

Senyora diputada...

María Elisa García Fuster

En cualquier caso...

El president

Senyora diputada, si us plau, com li he dit, i de la mateixa manera que la resta de grups parlamentaris...

María Elisa García Fuster

Estoy refiriéndome a lo que yo he dicho.

El president

Perdó?

María Elisa García Fuster

Estoy refiriéndome a lo que he dicho.

El president

Es tracta de repreguntes, repreguntar. Alguna pregunta que vostè ha formulat, que en les respostes dels testimonis no hagi quedat suficientment acreditada o clara. Per tant, com a la resta de grups parlamentaris, li demano que es ceneixi el torn de preguntes. Moltes gràcies.

María Elisa García Fuster

Vuelvo... Lo formulo en modo pregunta. Señora Bassa: de todas las irregularidades, fraudes y corrupción con la que la fiscalía está señalando su gestión, entre otras cosas varias...

El president

Senyora diputada...

María Elisa García Fuster

Bueno, a ver, es que estoy formulando la pregunta.

El president

No...[#12.26], senyora diputada. Si us plau, no ho espatllem, que fins ara hem anat molt bé. No em falti el codi ètic, el Reglament del Parlament, vostè no pot utilitzar paraules, desqualificacions o, sobretot, imputar qüestions que podrien recaure directament en l'article 205 del Codi Penal, amb consideració de calúmia. No abusi de la inviolabilitat parlamentària que li dona, ens dona a tots la potestat d'expressar-nos lliurement. Jo l'animo que vostè s'expressi amb tota la llibertat, ho faci, però s'abstingui, com la resta de diputats i diputades, d'extralimitar-se del marc reglamentari, del marc del codi ètic. Moltes gràcies.

María Elisa García Fuster

Yo, señor presidente, la verdad es que le animo a que escuche lo que he dicho, porque lo único que he hecho ha sido repetir lo que dice la fiscalía. Otra cosa es que a usted lo que diga la fiscalía no le guste, pero esto es lo que dice la fiscalía. I la fiscalía está estudiando las gestiones de la señora Bassa por irregularidades, fraude y corrupción. Eso es lo que está haciendo la fiscalía. Así que yo comprendo que a usted no le guste porque son sus socios de gobierno y lo que le mantienen a usted en esa silla, pero lo cierto es que es lo que hay.

Entonces, mi pregunta es: señora Bassa, de todas las irregularidades, fraudes y corrupción con la que la fiscalía esta señalando su gestión y la está estudiando., entre otras gestiones, sí, por supuesto, no solamente la suya, ¿lo único que puede decir es que yo he hablado de sindicato Unión General de Trabajadores en vez de sindicato Confederación General de Trabajadores? Eso, señora Bassa, ¿es lo único que usted puede decir?, porque obviamente esto es un síntoma notorio de la deficiencia de argumentos que tiene creíbles.

El president

Ja ha acabat la seva pregunta. Senyora Bassa.

Dolors Bassa i Coll (exconsellera de Treball, Afers Socials i Famílies)

Gràcies per la pregunta. No l'acabo d'entendre. Però només m'he referit a que era la CGT, i un delegat de la CGT. Simplement això, que és diferent del que vostè deia, perquè no m'havia fet cap pregunta. Si m'hagués fet una pregunta, l'hauria contestada.

El president

Moltes gràcies, doncs. Concloem aquesta taula. Agraïts pel seu testimoniatge: honorable consellera Bassa, senyor Josep Ginesta, senyor Francesc Iglesias i senyor Ricard Calvo. Moltes gràcies per la seva compareixença avui en aquesta sessió.

Suspenem momentàniament per donar pas a la segona taula.

Moltes gràcies.

La sessió se suspèn a... i es reprèn a...

Fitxer 10CIADGAIA15

El president

Comencem la segona part d'aquesta sessió de la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

Compareixences acumulades de Chakir el Homrani i Lesfar, exconseller de Treball, Afers Socials i Famílies, d'Oriol Amorós i March, exsecretari general de Drets Socials, de Georgina Oliva i Peña, exsecretària d'Infància, Adolescència i Joventut i exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, i d'Ester Sara Cabanes i Vall, exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, en qualitat de testimonis

365-00034/15, 365-00041/15, 365-00035/15 i 365-00036/15

En aquest cas, amb la participació com a testimonis de l'honorable senyor Chakir El Homrani, exconseller de Treball, Afers Socials i Famílies, del senyor Oriol Amorós March, secretari general de Drets Socials, la senyora Georgina Oliva i Peña, Secretària d'Infància, Adolescència i Joventut i exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, i la compareixença, també, de la senyora Ester Sara Cabanes i Vall, exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Com vostès saben, no tenen temps, no tenen límit per fer les seves intervencions i les seves aportacions. I quan vostè vulgui, honorable conseller, té la paraula.

Chakir el Homrani i Lesfar (exconseller de Treball, Afers Socials i Famílies)

Moltes gràcies, president. Membres de la mesa, diputats i diputades: en primer lloc, està fora de l'àmbit però crec que em pertoca, fer un recordatori i traslladar el meu condol a la família de la Maria Campuzano, que va ser portaveu de l'Aliança contra la pobresa energètica, i que ahir ens va deixar, i que vaig tenir el plaer de tractar en el meu període com a conseller. I crec que no podia començar d'una altra manera, perquè crec que molts i moltes de les que estem o hem passat una part en la vida política, ens ha «frapat» i ens ha deixat tocats la seva pèrdua.

Diputats i diputades comparèixer en aquesta comissió del Parlament acompanyat de l'Oriol Amorós, de la Georgina Oliva i de l'Ester Cabanes, per tractar sobre el sistema de protecció i atenció a la infància i adolescència, la pressió sobre el sistema, la resposta política i administrativa a les situacions d'emergència en aquest àmbit, la garantia dels drets dels menors, en especial amb relació a la violència sexual, i les millores que aquest sistema de protecció i d'atenció a la infància i l'adolescència necessita.

Com vostès coneixen, soc nomenat conseller de Treball, Afers Socials i Famílies el 2 de juny del 2018. Entomo la responsabilitat després d'un període de dos-cents divuit dies d'aplicació de l'article 155 de la Constitució Espanyola. Més enllà de l'impacte polític i emocional d'aquesta situació, que ben segur que en són coneixedors els diputats i diputades, aquesta situació va afectar greument la gestió administrativa i contractual del Departament. I ja per antelació els demano disculpes, als diputats i diputades, perquè he anat seguint l'anterior compareixença, i com entendran hi haurà aspectes que els sonaran perquè hi ha un continu temporal, hi ha una part de persones que vam estar als mateixos equips i en aquest sentit, encara que pugui ser reiteratiu, ja els aviso que s'ho trobaran.

Com els hi deia, aquesta situació va afectar greument la gestió administrativa i contractual, i política, del Departament. L'aplicació del 155 significà una pèrdua de pressupost per a pagaments no executats al llarg del 2017, que es van traslladar al 2018 i en bona part al segon semestre del 2018, de 819,6 milions d'euros per a tot el departament. L'endarreriment de la tramitació de 395 expedients de contractació, amb el subsegüent incompliment dels terminis administratius. Cinc-centes vuitanta-cinc pròrrogues pressupostàries van passar de termini. Crec que en l'anterior compareixença, especialment el secretari Ginesta ha entrat molt en profunditat en aquest àmbit.

Crec que és clau conèixer aquesta situació i aquestes dades macros si anem a parlar de la contractació d'aquest període, perquè clarament van afectar i ens va obligar a cercar solucions. Els processos de contractació en un servei a les persones necessita d'un continu assistencial, un altre concepte que crec que ja els sona. Com es poden imaginar, i crec que en aquest sentit el millor és un exemple: si es finalitza

el contracte de menjar d'un CRAE, d'un centre residencial d'acció educativa, i no ha finalitzat la gestió del nou contracte, no es pot deixar sense menjar els infants i adolescents d'aquest CRAE. I si no ha finalitzat la gestió de la pròrroga del contracte d'un centre d'acollida, tampoc es pot deixar d'acollir els nois i noies i de prestar el servei en aquest centre. Crec que els exemples concrets són la millor manera d'entendre aquesta contínua assistencial que en l'àmbit dels serveis a les persones és obligatori i és clau.

Els explico això perquè sense tenir en compte aquests aspectes de context és impossible entendre l'actuació del departament, que es va centrar en garantir el continu assistencial dels serveis a les persones en l'inici del meu mandat. A l'afectació de l'aplicació del 155 en els processos de contractació li hem de sumar l'increment d'arribades d'infants i joves migrats sols. Perquè se'n facin una idea: entre el 2009 i el 2015, l'any que més infants i joves van arribar, són 383. I el que menys, 296. Això entre el 2009 i el 2015. El 2016 n'arriben 639. El 2017, 1.438. El 2018 n'arriben 3.709. Comparin. Les dades són les que són. I són especialment significatives les dades

Fitxer 10CIADGAIA16

entre juny i octubre del 2018 –jo prenc possessió el 2 de juny, eh? Entre juny i octubre del 2018 arriben 2.372 infants i adolescents migrats sols. Aquesta xifra en aquests mesos és superior a la xifra d'arribades de qualsevol altre any, entre els dotze mesos.

Sempre que recupero aquestes dades, i per preparar aquesta compareixença, les recupero, prenc consciència de la dimensió de les dades. Prens consciència de tot el que va suposar, perquè ho vas viure en primera en primera línia. És, crec que un dels moments amb més tensió del sistema de protecció a la infància i adolescència que ha patit aquest país. I va ser un repte, va ser un repte majúscul –va ser un repte majúscul. I entomar això després de set mesos de paràlisi administrativa, encara més.

Durant el meu mandat com a conseller i davant d'aquesta situació pel que fa a la infància, vam tenir un objectiu per damunt de tots els altres: acomplir amb l'obligació

moral i ètica, i també legal, de protegir la infància en situació de desemparament. L'objectiu era fer prevaldre l'interès superior del menor, el seu benestar i acollir-lo perquè no quedés desemparat. Això va suposar una feina titànica per a la qual no estava preparat cap actor del sistema de protecció, ni l'Administració, ja tensionada pels increments d'arribades del 2016 i 2017, i set mesos de paràlisi administrativa. Ni el sistema residencial, ni les entitats, ningú. Era un autèntic repte trobar espais, trobar entitats que poguessin gestionar els centres d'acollida. Per a aquestes entitats era un repte trobar els professionals, educadors i educadores socials, cuiners i cuineres, personal de neteja, de seguretat.

I aquí em vull aturar un moment per agrair, però especialment per reconèixer la feinada de moltíssima gent diversa en aquell moment: servidors públics del sistema de protecció i d'altres administracions, educadors i educadores socials, persones de les diverses entitats, a tothom que va estar involucrat per aconseguir donar resposta a aquella emergència social.

Els diputats i diputades recordaran que ja abans del juny del 2018 apareixien als mitjans imatges de nois passant la nit a una comissaria de policia a la Ciutat de la Justícia a l'espera d'una plaça en el sistema de protecció. I això anava acompanyat de la lògica denúncia i queixa d'entitats, de sindicats policials, del síndic de greuges, dels partits polítics, aquí al Parlament, per una situació que no era raonable ni acceptable. Vull recordar que els joves arriben a les nostres ciutats i pobles sense cap comunicació prèvia de cap altra administració que n'hagués pogut tenir coneixement.

Però era la nostra responsabilitat donar resposta. Havíem d'agilitzar al màxim la incorporació dels joves i infants al sistema de protecció del menor, no pas per aquestes queixes únicament, sinó per al seu benestar, i això implicava la creació de noves places. En primer lloc, incrementant la capacitat dels centres existents, la famosa sobreocupació. I, en segon lloc, creant nous centres. I l'única manera possible, dins de l'ordenament jurídic, era amb la contractació d'emergència. Crec que en l'anterior sessió els secretaris els han explicat el funcionament d'aquesta contractació.

Crec que és necessari conèixer el funcionament d'aquesta contractació perquè tinc la sensació que moltes persones pensen que és un sistema automàtic sense cap tipus de control, i no és així. Crec que ha quedat clar en l'anterior compareixença. Són gairebé una vintena o més d'una vintena de passes. Entre elles, passa pel consell tècnic, pel consell de govern, per tots els àmbits de fiscalització. Les contractacions d'emergència que es van realitzar en el meu període van passar totes pel Consell de Govern i varen ser aprovades. Però també els explicaran i els han explicat com de complicat és fer-ho amb pressupost prorrogat, és a dir, sense crèdit pressupostari, i havent de tirar de fons de contingència de la Generalitat.

En aquests últims anys hem continuat veient que la capacitat de donar resposta a l'acollida d'infants i adolescents menors migrats és un dels principals reptes dels sistemes de protecció a la infància de les comunitats autònomes: el debat sobre el repartiment i la capacitat dels diversos sistemes de protecció. Crec que aquest debat que hem vist en aquests últims anys referma que la situació excepcional d'aquella va requerir respostes per donar resposta a aquesta emergència. També cal recordar que en aquells moments la fiscalia havia obert diligències per assegurar que es complia amb l'obligació de tutela per part del sistema de protecció, que s'havien realitzat denúncies cap a la DGAIA de sindicats de mossos, que va haver-hi un període on directament els mossos entregaven els nois en dependències de la DGAIA o del centre d'acollida més proper.

La jutgessa degana de la Ciutat de la Justícia va ordenar tancar les dependències d'identificació de menors a les sis de la tarda. És a dir, van haver-hi molts reptes que vam haver d'afrontar, i els vam afrontar, eh! I, mirin, els explico tot això, no per queixar-me de les dificultats del moment. Anaven amb el càrrec. Vull dir que tots els que hem tingut responsabilitats polítiques executives, les acceptem. Ho faig perquè crec que és necessari per entendre les pressions a què sotmeten, i això és important en aquesta comissió, els sistemes de protecció a la infància i adolescència, i com de complex pot ser gestionar aquest sistema.

No hi ha millora del sistema sense fórmules àgils i adients per donar resposta administrativa a aquestes situacions. Vam utilitzar els mecanismes de gestió que teníem a l'abast en aquell moment. Però alhora vam avançar cap a nous

mecanismes, més àgils i millors. Crec que va ser clau el decret que va permetre passar de la contractació a la concertació. I d'aquesta comissió n'haurien de sortir nous i millors.

Perquè també preparant aquesta compareixença, he recordat un aspecte que vostès com a diputats i diputades coneixen millor que jo, que és un dels grans debats entorn de la contractació pública, no a Catalunya, no a l'Estat espanyol, sinó a nivell europeu: és l'adequació de la contractació pública als serveis a les persones. Fins a quin punt s'adequa o no. No al nivell de gestió de la Generalitat, a qualsevol altre nivell. Forma part del debat polític l'adequació d'aquest sistema de contractació als serveis a les persones. Com es pot adaptar? Perquè crec que tots som conscients que no és el mateix quan es presta un servei a les persones, especialment si són infants vulnerables, que quan es construeix una carretera, però és el mateix sistema de contractació. És un debat que és continu, i crec que és important. Nosaltres el vam voler afrontar i vam voler donar una resposta per via de la concertació, que crec que ha agilitzat. Crec que d'aquesta comissió n'haurien de sortir encara noves i millors propostes.

També necessito parlar de com mentre es feia front a aquesta realitat, a part de buscar les millores en el sistema de gestió administratiu, per les limitacions que tenien que els he explicat, no vam deixar de treballar, també, per canviar i millorar el sistema de protecció i deixar-lo en millors condicions. Perquè reduir el sistema de protecció i atenció a la infància i adolescència en un mer debat sobre gestió administrativa crec que no li fa justícia. Vam reestructurar el departament per donar més pes polític a les polítiques d'infància, adolescència i joventut, tornant a crear la secretaria que des de llavors s'ha mantingut, en la qual vam nomenar la senyora Georgina Oliva. Alhora que donàvem resposta a l'emergència, canviàvem el sistema. La nostra aposta va ser per evitar els centres grans i macrocentres. Ja sé que els hi deu sonar lluny, però és que en aquell moment a l'Estat espanyol hi havia centres de més de cinc-centes o sis-centes persones, i no als centres d'arribada. D'acord?

Nosaltres, aquí vam tenir tot un debat de com es feia perquè la inclusió comunitària fos la millor possible, perquè també va començar a donar-se una realitat, que crec que actualment es pateix i es veu, que va ser el debat sobre els centres de menors,

la seva ubicació, on estan ubicats, etcètera. Com els deia, vam reestructurar, vam evitar la creació de centres grans i el macrocentres, vam desenvolupar un sistema de petits centres i de pisos que permeten una millor inclusió i integració. Un procés d'autonomia i acompanyament a l'emancipació millor, amb una millor eficiència econòmica dels recursos. Vam aprofitar que en aquell moment –i ho han explicat a l'anterior compareixença– es gestionaven conjuntament Treball i Drets Socials per generar les màximes sinergies.

Vam acordar amb els diversos actors involucrats l'estratègia de l'acollida i la inclusió dels infants i joves emigrats sols, estratègia avaluada positivament per Ivàlua. I que vam voler incorporar la necessitat..., perquè vam voler incorporar la necessitat d'avaluació de les polítiques públiques. Vam crear el dispositiu d'atenció immediata, amb el qual vam evitar que els nanos haguessin de passar per comissaria en la seva primera identificació. Ja sé que els hi sonarà molt lluny, però el debat en aquell moment era que els nanos passaven per comissaria. Havien de passar, perquè la primera identificació ha de ser policial. Crec que no som conscients del canvi en el sistema que va representar que no haguessin de passar per comissaria, que sempre té un punt d'estigmatització, passar per una comissaria, i era una obligació legal, i també era una manera de descarregar els propis mossos i generar un espai on, coordinadament Mossos d'Esquadra, el Departament de Salut, els professionals del sistema de protecció i atenció a la infància, fèiem la primera peça. I fèiem tots els primers treballs que s'han de fer amb un noi o noia que ha emigrat sol.

Això també forma part de la gestió del sistema, i crec que no hagués sigut just... I això no treu que vam patir dificultats enormes, i vam haver de donar uns reptes amb unes xifres enormes, en un moment en el qual venies de set mesos de paràlisi administrativa. I després amb tres anys de gestió, com a mínim els que em van tocar a mi, que van ser convulsos en tots els sistemes, perquè quan vam sortir d'aquí ens vam trobar una pandèmia mundial. Vull dir, va ser el que va ser i el que ens va tocar en aquell moment.

Crec que també un dels aspectes que ha generat la creació d'aquest... No, crec no, en soc conscient, que ha generat la creació d'aquesta comissió, és un dels aspectes més durs dels quals s'ha de tractar, la realitat més dura de la qual s'ha de tractar,

que és la violència sexual contra la infància. Tant els infants, i crec que ho hem de recordar tant pels infants que estan dintre del sistema de protecció com pels infants que no hi són en el sistema. I crec que tots i totes estem d'acord que la prevenció i els mecanismes de detecció són la clau –són la clau–, estiguis en el sistema o no hi siguis. Prevenció i mecanismes de detecció entorn de la violència sexual contra la infància. Alhora que una atenció que no revictimitzi i tingui l'infant al centre.

Honestament, crec que l'impuls que vam donar del model Barnahus va ser un encert, que posteriorment diversos consellers i conselleres han estès i han fet seus. Un únic espai d'atenció interdepartamental per a infants víctimes d'abusos sexuals, amb atenció des de tots els àmbits: Justícia, Salut, Educació, Interior. La prova preconstituïda, això té una importància cabdal. Mossos i jutges només pregunten un cop i des d'un entorn segur i preparat per a això.

Per desgràcia, la prova pilot que en la meua època es va impulsar, que va ser la de Tarragona, va demostrar que era absolutament necessària i que estàvem veient la punta de l'iceberg. El secretari Amorós, que posteriorment va continuar amb responsabilitats a l'Administració de la Generalitat, a mi em va «frapar» quan em va explicar que de la prova pilot de Tarragona es va augmentar la detecció en més de quatre, per quatre la detecció de casos de violència sexual contra infants. Crec que ara mateix el sistema té catorze centres Barnahus i crec que és cap on hem d'anar –cap a on hem d'anar, cap a on hem d'anar–, aquest treball preventiu, però també aquesta bona atenció a la víctima.

També, i és que no em vull allargar molt i crec que tindran temps després vostès de preguntar, crec que és un dels aspectes que demanen: és els reptes que té el sistema i propostes de millora. I mirin, jo ho he pensat i els situaré un repte molt específic del sistema de protecció i d'atenció a la infància i l'adolescència, i un repte que crec que va més enllà del sistema de protecció de la infància i l'adolescència, però que és molt necessari per a aquest sistema. Entorn del repte específic, dins del propi sistema de protecció i d'atenció: estendre de forma completa la política

Fitxer 10CIADGAIA17

de suport als nois i noies que es fan majors d'edat dintre del sistema. Per mi, crec que aquest és un dels grans reptes. Vostès, els seus fills i filles no els fan fora als

divuit anys. Durant aquests anys, i en soc conscient, jo, com a conseller, i en soc conscient, que els posteriors consellers, i la consellera Bassa ja ho va fer, tothom ha fet una política per estendre al màxim el treball amb els extutelats. Crec que hem d'acabar de tancar el cercle. Que cap noi noia que hagi passat pel sistema, per qualsevol motiu pugui quedar fora del sistema als divuit anys.

Entorn d'un repte que crec que ajudaria al sistema però que no és pròpiament del sistema de protecció a la infància i l'adolescència. Mirin, en l'àmbit de les polítiques de protecció social, que és on em situo ara, hi ha una diferència de les dues altres grans branques del sistema de benestar social, que és el de salut i el d'educació. En aquestes altres branques, salut i educació, tenen una fortalesa que no té el sistema de protecció social, en terme genèric, vinculat al finançament, vinculat al sistema, però també vinculat a un element: tenen un operador públic potent. En el cas de Salut, és l'ICS, l'Institut Català de la Salut, que és l'operador públic. Després també hi ha col·laboració publicosocial, publicoprivada. Hi ha l'ICS. En el cas d'Educació, hi ha la concertada, hi ha la privada, però el departament és el gran operador. Crec que en l'àmbit de la protecció social cal aquest operador.

Es va intentar, eh? Es va intentar en el seu moment: es va intentar el 1983 amb la creació de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, però no va reeixir. Crec que això donaria molta més fortalesa al sistema de protecció. I això no treu que continuaria havent-hi la col·laboració pública-social i la col·laboració publicoprivada, perquè en alguns aspectes funcionen molt bé i és necessària i et permet arrelament al territori i et permet arrelament a la comunitat; permet el paper de les famílies amb una preponderància molt greu. Tots els que vénen de l'àmbit local saben la importància de les entitats en el territori. Jo no discuteixo aquest àmbit. Jo crec que és que es retroalimenten. Però sí que crec que cal aquest operador públic que ajudaria, i especialment en casos d'emergència. I això va més enllà d'infància i adolescència. Ho dic de protecció social. Però crec que és una proposta, ja que demanen, també, que els facin propostes, que crec que s'han de situar –s'han de situar.

I això també donaria una eina de resposta en situacions d'emergència molt més flexible. Perquè jo en aquest cas sí que apostaria cap a un sistema que fos més

similar al de l'ICS, de Salut, que no pas al d'educació, que és el propi departament, perquè tingui aquesta flexibilitat, aquesta autonomia de gestió, que és clau en el funcionament i en l'agilitat del sistema de salut d'aquest país.

He intentat fer una visió global. He intentat no repetir-me massa, perquè sé que han tingut i he seguit les intervencions anteriors, perquè al final és un continu, perquè estem parlant del mateix, però crec que he intentat donar aquesta visió, tant dels reptes i els reptes de gestió entorn d'emergències i la situació d'emergència que ens vam trobar, com també la mirada entorn de la violència i la necessitat de la prevenció de la violència sexual, com un parell de reptes del mateix sistema.

Agrair-los-ho, i a la seva disposició, diputades i diputats.

El president

Moltes gràcies, honorable senyor El Homrani. Té la paraula tot seguit el senyor Oriol Amorós i March, exsecretari general de Drets Socials. Quan vostè vulgui.

Oriol Amorós i March (exsecretari general de Drets Socials)

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, la meva relació amb la DGAIA va ser com a secretari general en dos períodes diferents. Un amb el conseller El Homrani, del novembre del 2020 al maig del 2021, i un altre amb el conseller Campuzano, de l'octubre del 22 fins a l'agost del 24. També és veritat que durant el mandat de la consellera Bassa i tot el mandat del conseller El Homrani no tenia responsabilitats en la DGAIA, sinó que era secretari d'Igualtat i Migracions. Per tant, érem companys de comitè de direcció i em sento absolutament solidari amb tot el que van fer els meus companys en aquest període.

Estructuraré la meva intervenció seguint aquells aspectes del pla de treball d'aquesta comissió que m'han enviat, aquells que interpreto que tenen més a veure amb la funció de secretari general. Per tant, començo pel primer punt, que és l'anàlisi de la pressió. I faig una enumeració intentant repetir-me el menys possible, però em perdonaran si en algun aspecte m'hauré de repetir, de quins han estat els factors que defineixen aquesta pressió.

El primer, les arribades de joves. Ja s'han donat les xifres. S'han explicat. Aquest matí el Josep Ginesta, el secretari general, posava una comparació amb relació a la

normativa actual. Jo els vull fer una altra reflexió. Quan l'Estat proposava redistribuir nois i noies de Canàries, que et diu exactament el dia que arriben, que t'avisen amb temps i et pots preparar, i que a més a més t'ho financen, quinze comunitats autònomes van dir que el seu sistema no podia absorbir cinquanta nois. Cinquanta nois que et diuen quin dia arriben, que t'avisen amb temps i que te'ls financen. Cinquanta nois era una bona tarda de la Georgina Oliva o de l'Ester Cabanes l'any 2008. Era una tarda qualsevol de les bones, eh? I com que he estat al seu costat en aquell període, encara que en aquell moment no fos secretari general, vull donar aquest testimoni, perquè no té res a veure el que va viure a Catalunya amb el que s'ha parlat després. No té res a veure. I, per tant, entendre aquesta pressió és molt important.

Però també vull dir una altra cosa. Jo he viscut el període amb el conseller El Homrani i també el període amb el conseller Campuzano. En el període conseller Campuzano. Podríem dir el mateix de la consellera de Cervera, però jo no hi era. Es van viure arribades, el 2022, de més de 2.400 nois i noies; el 2023, de 2.335; el 2024, que n'agafem un tros, i l'altre tros és de la consellera Martínez Bravo, 2.647. I vostès diran, què ha canviat? Per què en aquell període era tan difícil i en aquest període no ho ha estat tant? I com que jo vaig ser en els dos períodes, no puc dir allò, «no, és que els d'aleshores ho feien malament, i els d'ara bé», o «aleshores bé i ara malament». No, perquè jo hi era en els dos.

I el que els hi puc dir és que han canviat tres coses molt importants. Una, la bomba sobre el procediment administratiu que va suposar el 155, que va tenir uns efectes molt importants que tot seguit detallaré. Dues, vam canviar la tipologia de serveis, i també en parlarem d'això. Segur que les meves companyes hi abundaran. Però el canvi de tipologia de serveis ha estat un èxit. I tres, hem canviat totalment el sistema de provisió de serveis socials. Totalment. La consellera Bassa, malgrat que ja va començar a donar les primeres passes cap a la concertació, el Tribunal Constitucional va aturar el decret del 2016 que us han explicat en la compareixença anterior i va viure la gestió de l'emergència amb la Llei de contractes del sector públic, que ja ens diu la directiva de serveis, ens ho diu Europa i també ens ho diu la mateixa Llei de contractes del sector públic espanyola, que no és l'adequada en determinades situacions. Quines situacions? Les que hi ha un contínuum

assistencial i ineludible, com és donar menjar a la gent gran, donar educadors als nois i noies.

Per tant, aquests tres canvis fa que els mateixos gestors –simplificant molt, òbviament–, en una situació les passem «canutes», i en una altra, home, no els diré que fos fàcil, eh?, acollir 2.400 nanos el 2022, etcètera, les xifres que els he donat, però ho podem capejar. Perquè es construeixen unes eines en el període anterior de les que en traiem profit en la darrera legislatura, i això és molt important. Tant la tipologia del servei com l'eina de provisió canvien radicalment i la situació és molt diferent. Vostès mateixos no tenen la sensació, n'estic segur, i desmenteixin-m'ho si m'equivoco, que el 2025 fos un any de grans... No, no: el 2025, 2.400 arribades, eh! Poca broma –poca broma. Per mi és un any que a mi no m'ha tocat cap gestió, eh? Poca broma.

El segon element, el 155. Ho ha explicat molt bé en Josep Ginesta aquest matí. A diferència d'altres ministeris, en què hi va haver una relació diferent, on qüestions operatives i [tramitacions#8.58] es gestionaven amb normalitat dintre la no normalitat d'aquell moment. En el cas del Ministeri de Sanitat, es va decidir no donar curs a tramitacions ordinàries. En tramitacions ordinàries. No estem parlant de qüestions polítiques, eh?, estem parlant tramitacions ordinàries de contractació. No se li va voler donar curs, i això va tenir unes conseqüències tremendes sobre la gestió pressupostària. Primera, perquè la naturalesa dels serveis a les persones: educadors, pisos, menjar, no permet interrompre el servei. Jo puc endarrerir una tramitació per comprar camions, i tindràs bombers enfadats. Ara que veig aquí el conseller Elena, no? I tindràs..., perquè els camions arriben un any més tard. És habitual. O, per exemple, les contractacions d'helicòpters, que són una altra pel·lícula. En parlarem un altre dia si vostès volen, o no cal. Però el que no puc és deixar de donar menjar, deixar de donar protecció a infants que tinc el deure moral i legal d'atendre tots els dies, sense interrupció, contínuament. És un contínuum assistencial.

Què va passar amb aquesta interrupció de serveis? Els ho han explicat, també, però ho he de tornar a dir, perquè és que és molt greu! Hi ha 819 milions en factures de Serveis Socials del 2017 que no es van poder carregar al pressupost de 2017. Això

en una empresa, en una família, dius: «Bé, no passa res. Escolti, ja ho pagarem el gener del 2018.» Però no, amb les lleis de gestió pressupostària d'aquest país, no! Aquests 819 milions desapareixen del pressupost de 2018. Per tant, comencem el 2018 amb un vint-i-nou per cent menys de pressupost. Vostès s'imaginen el que això suposa? En termes de poder prestar serveis, el trenta per cent menys de pressupost per al 2018 que el 2017, perquè no s'ha volgut donar curs a tramitacions ordinàries. Però aquí no s'acaba. Teníem menys diners, vagin a buscar fons de contingència, facin el que puguin. Sí, sí, és el que vam fer, o el que van fer, perquè en aquest període jo no era secretari general, eh? Què passa? Hi ha més conseqüències. Tu no pots començar una tramitació de contractació si no tens diners a la partida. Tu saps que d'aquí a deu mesos se t'acabarà el contracte d'un centre. Saps que d'aquí deu mesos s'acabarà. Nosaltres, per prudència, sempre dèiem a tots els gestors que dotze mesos abans del finiment d'un contracte comencessin a tramitar o bé la pròrroga, si era possible, perquè era el primer període contractual, o si havia de ser un nou contracte, perquè s'havien esgotat les pròrroques legalment permeses. Dotze mesos abans. Però, és clar, aquests dotze mesos abans has de tenir diners a la partida per poder iniciar la tramitació. I si no hi ha diners a la partida, no pots iniciar la tramitació. Per tant, no és un efecte sobre 2017, no és un efecte sobre 2018, que bombardegem el Departament amb un trenta per cent menys de pressupost, és un efecte sobre els exercicis posteriors, perquè les tramitacions que havien de tenir-se tancades dotze mesos anteriors no es podien iniciar.

Hi ha un quart element, i és que, d'on surten els calés, en aquesta situació? Del Fons de contingència. El Fons de contingència està allà en un calaix esperant que el Departament de Drets Socials hi vagi? No. Qualsevol que conegui una mica la gestió pressupostària d'aquest país sap que per raons que ara no corresponen a aquesta comissió, però que en poden parlar si vostès volen, el Fons de contingència està molt pensat per un departament que cada any supera la seva despesa liquidada entre 2 i 3.000 milions a la despesa pressupostada, que és el Departament de Salut. Pel motiu que sigui, etcètera. I, per tant, anar al Fons de contingència vol dir negociar, vol dir discutir amb d'altres que hi preveïen. La situació del finançament de Catalunya no és una situació boiant en la qual el Fons de contingència sigui una cosa de lliure disposició. No, no. Tu quan comences l'exercici tots els consellers

d'Economia i Finances saben a on s'acabaran gastant bona part del fons de contingència, eh?

Doncs, mirin, nosaltres vam haver d'anar a demanar recursos, en aquest cas no vaig ser jo, va ser la Georgina i el secretari Ginesta, van haver d'anar a buscar uns recursos que no estaven previstos. Per tant, això també endarrereix de nou la disponibilitat dels recursos, endarrereix de nou també els diners de la partida i quan no tens els diners a la partida no pots ni tan sols començar la preparació de contractes.

És per tot això, que ja ho diu la directiva de serveis, la directiva europea, no ho diu aquest Govern només, o el Govern d'aleshores... Per tant, el 155, què va suposar? Tres-cents noranta-cinc expedients de contractació aturats, 334 convenis de provisió de serveis no signats, 585 pròrrogues de serveis que superen el termini. Que vostès han preguntat abans: com és que això passava? Doncs miri, jo els ho estic dient. Tres-cents dos milions més de pagaments endarrerits a les entitats. Les entitats del tercer sector, que són fonamentals en la provisió de serveis, no són l'únic camí, però són fonamentals, el més important en la provisió de serveis de protecció a la infància, no són entitats amb uns balanços on els fons propis tinguin una dimensió enorme. No. Són un tipus d'activitat en la qual hi ha molta entrada i sortida. El compte de guanys i pèrdues és molt important, molt més important que els balanços. Els balanços són petits, de patrimonial, són petits. Per tant, quan a una entitat d'aquest tipus t'endarrereixes en el pagament, els poses en tensió.

Quan tens un increment de persones a atendre tan important..., aleshores el sistema de protecció rondava –em corregireu vosaltres– tres, quatre mil persones, i n'arriben quasi quatre mil en un any! Llavors, tu estàs demanant un sobreesforç a unes entitats que s'esgoten les seves capacitats. Per tant, posa en crisi les entitats justament quan més les necessites.

Hi ha un tercer element del context

Fitxer 10CIADGAIA18

molt important, també, que era la dificultat d'obrir centres. És a dir, Catalunya no tenia, l'any 2018, 3.700 llits preparats esperant que arribés algú. S'havien d'obrir els centres. I hi ha una qüestió que mereix la reflexió també d'aquesta comissió i d'aquest Parlament: perquè els usuaris de serveis socials més vulnerables, que són els menors en situació de risc, són un dels col·lectius menys desitjats en el teu veïnat quan s'ha d'obrir un centre. I també seria bo que féssim autocrítica tots hi reflexionéssim quant hem aportat perquè això sigui així o quan hem aportat perquè això no sigui així. Però estaria bé que féssim aquesta reflexió. Són menors que s'han d'atendre i no sempre són rebuts amb la banda municipal de música, per dir-ho amablement. Sinó més aviat al contrari. Més aviat vam patir el populisme, la demagògia, la xenofòbia, la por al desconegut.

Els diré més: el conflicte més habitual per obrir un centre és amb el centre que no existeix. És amb l'imaginari sobre com seran aquests nois i què podran arribar a fer aquests nois. Hi ha municipis que s'han manifestat a vegades amb la seva alcaldessa, fins i tot –en recordo un cas molt concret, que no mencionaré–, al capdavant, contra l'obertura d'un centre, i en aquell municipi ja en teníem cinc d'oberts, però no ho sabien. El municipi, sí, evidentment; la gent no ho sabia. Perquè funcionaven i funcionaven bé, al municipi. Era contra la idea de centre més que contra el centre. Aquest era el conflicte principal. I a això li poden posar el nom que vulguin, jo en dic racisme. I és el que vam patir, també.

La Covid 19. Escoltin, la Covid 19 va ser molt dura per a tothom. Al conseller El Homrani li va tocar capitanejar un moment possiblement dels més complicats que ha tingut aquest departament. I va ser molt complicada per a la gent gran, sobretot. Però va ser complicada per a tots els serveis socials, perquè els protocols sanitaris que es van establir, i que vam establir amb celeritat, en la major part de casos volien dir: aquest centre no em serveix amb vint nanos, com a molt n'hi poden haver dotze, busca places per a vuit més. I algú diu: «Home, com és que van utilitzar el procediment d'emergència durant el 2020?» Doncs, escolti'm, jo no conec cap govern del món que no vegi clar que el 2020 hi havia una situació d'emergència. No en conec cap. Era més que evident. Però és que en centres d'infància passava això,

que els protocols sanitaris et deien: Mira, aquí on en tens quinze n'hi pots tenir set. Aquí on en tens vint n'hi pots tenir catorze. O el que sigui. I havíem de canviar, evidentment, tota la forma de funcionar.

Hi ha un altre element de context, que ja s'ha explicat, per tant, no m'hi estendré, que és el context legal i institucional. És a dir, ho ha dit molt bé abans el director. No és una opció, acollir els menors desemparats. No és una opció, és una obligació legal. No fer-ho és un delictes –no fer-ho és un delictes. I, òbviament, quan et trobes 3.700 menors en situació de desemparament legal que no has pogut iniciar una tramitació de contractació dotze mesos abans perquè ningú t'ha dit que arribarien dotze mesos abans, i ningú vint-i-quatre mesos abans havia planificat un pressupost perquè tu tinguessis diners a la partida dotze mesos abans... Dic això perquè es donin compte del poc adequat que és el sistema de contractació pública per gestionar aquestes situacions. Com que això no ha passat, doncs, ho has de fer amb les eines que tens. Eines legals, per descomptat, només faltaria –només faltaria, eh? I aquesta era la situació.

I dius: i podíem fer veure que no ho vèiem?, com, em sap greu dir-ho, però jo tinc la sensació que hi ha altres territoris que això ha estat així. Hi ha qui fa veure que no els veu, perquè també és evident que els nois i noies que vénen de països d'Àfrica no arriben a Catalunya nedant. Arriben a Catalunya travessant territoris que també són competents en la protecció del menor. Nosaltres podríem fer veure que no ho vèiem. U: no, per raons morals; dos, no, per raons legals, i, dos, no perquè ens ho va recordar la fiscalia, ens ho va recordar la jutgessa degana de Barcelona, i, per tant, la claredat era evident. Aquesta era la voluntat i per això vam treballar coordinadament amb ells.

Hi ha un altre element de context que no s'ha mencionat encara i que vull posar de rellevància, perquè sí que va justificar i fer necessàries algunes actuacions d'emergència, i és que en aquell moment la normativa de renovació dels permisos de residència dels joves extutelats, de fet de totes les persones, dels joves immigrants, posava uns condicionants a la renovació del permís de residència un cop eren majors de divuit anys absolutament absurds. Perquè se'ls exigia que si no tenien papers podien regular la seva situació si tenien un nivell de renda, que és una

previsió de la llei d'estrangeria per a rendes altes. És a dir, si fossin rics que viuen de rendes, per entendre'ns. I es posaven uns llindars de renda per a la renovació absolutament inassumibles. Això, des del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies vàrem preparar una proposta jurídica, la vam negociar amb el Ministeri de Drets Socials. No ens en vam sortir i va ser amb el conseller Elena que en vam parlar amb el Ministeri de l'Interior, i va ser parlant amb el Ministeri de l'Interior i parlant amb el Ministeri de Drets Socials, de Madrid, que vam arribar a solucionar-ho. I vam canviar la norma i vam fer possible que aquests joves renovessin.

I això què té a veure amb el que estem parlant? Molt. Perquè durant tres o quatre anys, les arribades, entraven als centres, els centres els donaven papers, els posaven en situació correcta. Quan feien dinou anys i havien de fer la segona..., era la segona renovació després de ser adults, al cap d'un any després de ser extutelats, el noranta per cent queien en la irregularitat administrativa. Irregularitat administrativa de nombrosos joves, sense família i sense llar, sense suport familiar al nostre país, va voler dir que va aparèixer un nou fenomen, que era el sensellarisme juvenil, que va generar sensacions d'inseguretat als centres d'algunes ciutats, i que vam haver d'atendre. I que els alcaldes ens demanaven que atenguéssim. Estava previst dotze mesos abans? No. Estava pressupostat vint-i-quatre mesos abans? No. Ho vam fer? Sí, ho vam fer. Ho vam atendre, també. També ho vam atendre, això.

Un altre tema del que ha sortit molt, que tenen en el pla de treball, és el tema del cobrament de prestacions. Les polítiques de rendes, els cobraments indeguts. D'on venen els cobraments indeguts? Mirin, com a legisladors, permeti'm que els faci un petit comentari: cada vegada que en matèria de prestacions legislem, i cada vegada que introduïm un requisit, el que sigui, perquè la normativa de les prestacions està plena de requisits. Cada requisit que vostès, legítimament, com a parlamentaris, posen a una llei, al darrere d'haver-hi recursos humans per gestionar-ho i, sobretot, recursos de sistemes d'informació per gestionar ho. Els poso un exemple. El «Hola, bon dia!» d'una gestió de jove extutelat. El primer que se li demana a un jove extutelat: se li demana una consulta de l'empadronament, el seu DNI, una consulta de vida laboral, l'IRPF de l'any anterior i les prestacions percebudes per la Generalitat i també per altres administracions. Aquestes cinc coses, les cinc, són

d'altres administracions. Per tant, quan la norma diu «això ha d'estar al dia», vol dir que hem de disposar de convenis amb les altres administracions, de protocols d'actuació homologables, de sistemes d'informació compatibles, d'interoperabilitat de les dades. Que la dada que es diu en un lloc sigui el mateix que la reclama en la legislació de l'altre, i de tempos de gestió de les dades compatibles.

Els poso un exemple. Un jove no pot percebre una prestació d'extutelat si no està empadronat a Catalunya, però clar, és que el padró es revisa, anant bé, cada dos anys, i no es revisa sencer. Com tots sabem els que coneixem una mica la realitat municipal. En canvi, la prestació, el canvi de padró s'hauria de comunicar al segon, al dia. Si no es comunica al dia, es genera un pagament indegut. El noranta per cent dels pagaments indeguts de les prestacions són inadequacions entre la norma i el sistema de gestió de dades.

Els poso un exemple que queda lluny de les competències d'aquest Parlament. A aquest Parlament li compet tot, però queda lluny del nostre dia a dia de gestió. La prestació d'atur o l'*ingreso mínimo vital* són les prestacions amb més pagaments indeguts amb diferència, i tenen potentíssimes màquines de gestió al darrere. Però la norma exigeix una precisió en la dada que els sistemes d'informació no poden servir. L'*ingreso mínimo vital* el van donar a gestionar a la Seguretat Social perquè van dir, «home, la Seguretat Social, que gestiona les pensions, ho gestiona collonudament» –amb errors, com tot, però en termes generals es pot dir que es gestionen bé, les pensions, no?–, «ho faran bé». Doncs mirin, han fracassat tremendament. I per què, si són tan bons? Perquè una pensió de jubilació només té dos canvis de situació, en termes generals: quan comences i quan acabes. Una prestació d'*ingreso mínimo vital*... La pobresa, quan li posem tants requisits, quan desconfiem tant de la persona pobra i la fregim a requisits, té canvis de situació constants, i per això han tingut una situació de gestió amb tants pagaments indeguts. No és que ho facin malament, és que no hi ha una adequació entre la norma i els sistemes d'informació de què disposen.

Per això també era molt important negociar el traspàs de l'*ingreso mínimo vital*. No és que hi creiem, perquè pensem, com s'ha dit abans, que hauria d'estar integrat a la renda garantida de ciutadania. Però gestionar l'*ingreso mínimo vital* ens dona

interoperabilitat amb Hisenda, amb la Seguretat Social, i, per tant, ens permet una gestió molt més bona, o ens permetrà, quan estigui plenament implementat, una gestió molt més bona de totes les prestacions. I això és el que va començar el conseller El Homrani i que amb el conseller Campuzano vam acabar de tancar l'acord. I em consta que la consellera Martínez Bravo, doncs, està implementant aquest traspàs.

Un altre element molt important en la gestió de prestacions que vam canviar, que vam iniciar el canvi i que s'ha completat amb el Govern actual, també ha anat en la bona direcció, és: cal una certa massa crítica de recursos humans i de recursos tecnològics per gestionar prestacions. El Departament de Drets Socials, quan nosaltres vam començar, tenia multitud de prestacions escampades en diferents llocs. Que el legislador en el seu moment havia creat una prestació per a això, una prestació per a allò altre, i de mica en mica les hem anat agrupant totes cap a la Direcció General de Prestacions Socials. Em consta que des de gener en gestionen algunes d'importants de les que corresponen a aquesta comissió, i crec que aquesta és la bona direcció, anar-ho concentrant.

Un altre tema que he mencionat una mica i, per tant, intentaré passar ràpid en la mesura que pugui, que han mencionat en el seu pla de treball és el tema de la contractació i de la concertació. El sistema contractual, ho dèiem abans, per la seva rigidesa, per la durada de la tramitació, per la ponderació excessiva del preu respecte a la qualitat, i també pensant estratègicament, pel sistema de proveïdors que genera, no és adequat, en la meva opinió, per atendre les persones usuàries dels serveis socials. No ho és. I per això tants embolics en la gestió d'aquells anys i tan pocs en la gestió dels anys posteriors.

L'instrument adequat, per nosaltres, és la concertació que permet atendre amb celeritat, que permet posar la qualitat al centre i que permet configurar un sistema de proveïdors especialitzat. I que té entre els seus valors, entre la seva raó de ser, l'atenció als serveis socials. Preguntin-se vostès, senyores i senyors diputats, quan debatin sobre la Llei d'instruments de provisió, què volen. Volem entitats d'infància, volem entitats de discapacitats o volem empreses especialitzades en guanyar concursos públics, que és l'altre model? Quan treballes en contractació..., què ha

passat, treballant en contractació? Doncs que ha acabat havent-hi empreses que potser no en saben de discapacitat, que potser no en saben de treball i que potser no en saben de moltes coses, però el que si saben és guanyar concursos, i igual et fan un pont que t'atenen gent gran. Doncs, escoltin, no és el nostre model, no és el model de Catalunya. Catalunya té una riquesa enorme en el tercer sector. Per tant, nosaltres: més provisió pública, com deia el conseller El Homrani, i més capacitat de la societat de gestionar-se i de gestionar allò propi.

Tenen vostès... Que hem fet, amb això? Doncs hem fet el gran canvi –hem fet el gran canvi. El van fer la consellera Bassa, el conseller El Homrani, va continuar la consellera Cervera i el conseller Campuzano. Hem fet un gran canvi, que ha estat passar de la contractació a la concertació, i per això ara és més fàcil. És molt més fàcil gestionar. I us ho puc dir com a gestor, perquè jo he viscut les dues situacions. Per tant, crec que aquesta era la política que s'havia de fer i que es va fer. I ara tenen vostès damunt de la taula la Llei d'instruments de provisió dels serveis socials, que vàrem aprovar el Govern del president Aragonès amb el conseller Campuzano, i que el Govern d'Illa, amb bon criteri, el va aprovar tal qual estava i ara l'ha enviat al Parlament i el tenen vostès. Em sembla que tenen compareixences fins i tot aquests dies sobre aquesta qüestió. Del qual vull dir que, a més a més de donar-li transparència, qualitat, robustesa al sistema de concertació i que, per tant, és necessari, afegeix dos temes que són molt importants. Un l'ha mencionat el conseller El Homrani, que és que necessitem un ICS. Necessitem el nostre instrument de provisió pública de serveis. Els serveis socials es gestionen malament des de la pròpia Administració, però es poden gestionar molt bé des d'un organisme públic especialitzat. Els puc posar molts exemples de gestió sobre això. Per tant, si us plau, diputats i diputades, facin el que vostès creguin. L'opinió d'aquest humil ciutadà és que haurien d'aprovar aquest projecte de llei amb les aportacions que vostès creguin. Aprovar la creació de l'Agència Pública de Serveis Socials perquè, igual que Salut té l'ICS, els serveis socials també se'l mereixen. També el necessiten.

I un altre tema molt important, article vuitè del projecte de llei Tots els treballadors dels sistemes públics de salut, siguin públics o siguin privats concertats, quan

Fitxer 10CIADGAIA19

en el dia 1 de gener es diu el salari dels funcionaris pujarà un tres per cent, tots pugen un tres per cent. Tots els treballadors del sistema educatiu d'accés públic, siguin treballadors públics o treballadors concertats, quan el dia 1 de gener es diu que s'apujarà el salari dels treballadors públics un tres per cent –o un dos per cent, o un dos i mig, el que es digui cada any–, puja aquest percentatge. Això passa amb tots els serveis públics? No, no passa amb els treballadors dels serveis concertats socials. Perdonin, no té cap justificació; no té cap justificació. Per tant, els demano que aprovin aquest projecte de llei amb el seu article vuitè, que indexa l'evolució dels salaris del sistema públic, sigui gestionat per entitats concertades o per funcionaris. Crec que és molt important aquest punt i que el sector ho necessita.

Tenen un altre punt en el seu pla de treball, que és anàlisi de costos i de gestió econòmica. Mirin, n'hem parlat abans, amb les primeres arribades vam haver de tenir un tipus de centre que acollís quantitat, necessitàvem obrir..., fèiem servir cases de colònies, albergs, etcètera, però vàrem impulsar un canvi, aquestes dues companyes que tinc a la meva esquerra i aquest conseller..., perdó, que tinc a la meva dreta i aquest conseller que tinc aquí a la meva esquerra, que va ser l'evolució dels centres cap a pisos d'inserció laboral i cap al SAE, el Servei d'Atenció Especialitzada en joventut, menys cost –la tarifa diària és entre dues i tres vegades menys, o sigui, la diferència és molt important–, més educatius, més resultats en autonomia personal, millors resultats d'inserció social –abans ha mencionat el conseller l'èxit que han tingut aquests pisos en la capacitat d'inserció social– i un tema molt important: més acceptació de l'entorn, més acceptació de l'entorn. No recordo manifestacions contra pisos de joves, recordo una pila de manifestacions contra possibles o futurs centres. Per tant, és un èxit, i com que és un èxit, jo crec que s'ha de continuar.

Una altra innovació que va fer aquest equip, jo m'ho mirava com a secretari general i com a secretari d'immigració al costat, però em mirava amb admiració les cases d'infants, un model que incorpora les famílies i que incorpora les actuacions educatives amb les famílies d'origen dels infants, i que permet treballar al mateix temps amb aquelles famílies que potser no tenen les capacitats parentals

necessàries, però que amb l'acompanyament les tindran. Apostem-hi més, és una innovació d'aquest Govern i va anar bé, va anar bé i cal estendre el model. També en la sortida del sistema. Vàrem deixar treballat amb la directora, en aquest cas amb el conseller Campuzano i la directora Cabanes, un disseny per a la integració de l'acollida residencial i la familiar per fer molt més fàcil la sortida cap a l'acollida familiar, que sabem que passa en uns moments difícils i que sabem que amb les tendències actuals de la societat serà difícil, però que no hem de deixar d'apostar-hi, o l'acollida en família professionalitzada o la semi-professionalitzada.

Més temes en els que van fer innovació, el Barnahus, amb el conseller El Homrani vam posar en marxa un pilot. Quan vaig sortir, vaig anar Interior una temporada i després vaig tornar a Drets Socials. Quan vaig tornar a Drets Socials vaig parlar amb l'Esther: «Esther, com ha anat el pilot?». La mala notícia és que havia anat molt bé; la mala notícia és que detectava quatre vegades més..., Tarragona detectava quatre vegades més casos de violència sexual contra infants, perquè era on vam ficar el pilot, a Tarragona. La mala notícia és que va anar bé, el pilot. Vam anar a veure el president Aragonès amb el conseller Campuzano i li vam demanar que ens volíem multiplicar per 14 en un any. Van dir: «home, i ho podreu fer?», dic «sí, ho podem fer». I ho vam fer. Ens vam multiplicar per 14 en un any. I avui Catalunya, perdonin, perdonin, però té el millor sistema d'acompanyament als infants que han patit violència sexual d'Europa, i jo no m'atreveixo a dir més perquè no en tinc prou coneixement, però podríem dir que del món també. Bé, són coses que s'han fet i que tenen valor, i que a més a més, s'han fet amb consens i amb el suport de tots els grups parlamentaris, en aquest cas.

Vam iniciar la reforma de la cartera de Serveis Socials perquè s'han de repensar els serveis socials per treballar millor, i una cosa molt important que vam fer després, vam crear un grup d'economistes dins del Gabinet Tècnic, un equip d'economistes que està permanentment analitzant –i que em consta que el Govern actual ha mantingut– que està permanentment analitzant tots els sistemes, tots els serveis i que està fent anàlisis de costos contínuament per buscar la màxima eficiència i la millor atenció a les persones.

Vam introduir també l'avaluació com a mètode de treball incorporat en tots els serveis socials. Com ho vam fer? Doncs creant un sistema d'indicadors per avaluar el sistema de protecció amb alguns indicadors destacats, –la directora Cabanes recordarà lo pesat que era, que volia saber les notes i el resultat acadèmic dels nostres nens–, i aquest indicador no és l'únic indicador, ni potser el més important, però és un indicador de síntesi que ens explica moltes coses i per tant, vam crear un sistema d'indicadors, entre d'altres, amb aquest indicador. Vam triplicar la col·laboració amb Ivàlua, que és una institució que funciona molt bé i que té molt valor i que ens ajuda molt a aprendre i que ens critica quan toca, però que ens ajuda molt, vam triplicar. I vam fer una altra cosa que espero que el Govern actual desenvolupi –i que no sé si ho fa o no, però espero que sí–, que va ser pactar amb Salut que el seu organisme d'avaluació d'un sistema com el de salut, que és molt potent, amb recursos, amb història i experiència d'avaluació, que és l'agència AQuAS, l'Agència de Qualitat i Avaluació dels Serveis Sanitaris, afegís una s al seu nom i avui és l'Agència de Qualitat i Avaluació dels Serveis Socials i Sanitaris. Tot això per millorar els nostres serveis.

Demanen també que els parlem de la utilitat dels mecanismes d'urgència; d'urgència, en diuen vostès. Jo els demano que repassem els articles –no ho farem ara, però en tot cas ho deixem apuntat– 112 i 113 de la Llei de contractes públics i analitzem quan té sentit l'emergència i quan té sentit la urgència. L'emergència, ho diu la llei, és per atendre o bé esdeveniments catastròfics, situacions de perill greu o situacions que afectin la defensa nacional. Situacions que, diu la llei, que també al mateix temps requereixen d'actuació immediata. Escoltin, quan els Mossos d'Esquadra et porten una tarda de dijous 35 nanos que han trobat en diferents comissaries, a vostès els sembla que aquests menors d'edat es troben en situació de perill greu si no tenen cap adult que se'n pugui fer càrrec en aquest país? És evident que sí. I entendran que s'han d'atendre de manera immediata, és evident que sí. Quan un centre que està en funcionament, ja no amb l'onada migratòria, ja no amb 155, en funcionament, qualsevol any, resulta que hi ha un nou contracte, el que ha guanyat aquest contracte ha d'entrar dilluns que ve en funcionament, però el divendres et diu: «estic en suspensió de pagaments», o et diu: «algú està bloquejant l'estret d'Ormuz, pugen els costos un trenta per cent, el contracte que vaig guanyar

no m'interessa, renuncio», encara que tingui una indemnització a renunciar, que a vegades la té, a vegades no la té, què fas? Què fas? Què fas? No pots fer altra cosa, perquè no fer-ho seria il·legal, a més a més d'immoral, que seguir atenent i seguir generant aquesta despesa.

Què diu l'atenció d'urgència? Alguns diuen: «oh, podrien haver fet urgències en lloc d'emergència». Llegeixin l'article 112, és claríssim. L'atenció d'urgència és una atenció ordinària que només redueix alguns dels terminis, no tots, de la contractació ordinària. És a dir, una contractació ordinària d'un servei mínimament complex són 10 o 12 mesos –teòricament 10, a la pràctica 12 mesos– de licitació; la urgència te'n vas a 6-7. No ens serveix per atendre cap de les situacions de les que estem parlant. Per tant, la urgència, perdonin, no aplica en aquest cas. Què aplica en aquest cas? Quan hi ha perill greu i hi ha necessitat de cobertura immediata.

Controls interns. Hi ha prou controls a la DGAIA? Mirin, totes les entitats proveïdores tenen controls, u; totes les entitats proveïdores tenen un equip de seguiment de centre amb un funcionari –funcionari, funcionari– responsable del seguiment d'aquesta entitat. Tota l'estructura directiva de la DGAIA té el deure també de controlar la feina que fan aquestes persones que controlen. Qualsevol acte administratiu, qualsevol acte administratiu, jurídic, qualsevol paper que s'escrigui d'una resolució, té sempre la supervisió de l'assessoria jurídica. Qualsevol pagament només es pot fer amb autorització de la intervenció delegada. Diu «vostè pot autoritzar un pagament?» No. El secretari general pot dir «aquest procediment que segueixi el seu curs», però qui autoritza el pagament és la intervenció delegada. Qualsevol pagament que surt d'un departament l'autoritza la Intervenció General. Qualsevol acte administratiu que surt d'un departament l'autoritza el gabinet jurídic. I després tenen una cosa molt important, la inspecció de Serveis Socials, la inspecció de Serveis Socials. L'hauríem de dotar més? Sí, apuntin-ho, si volen, per les conclusions de la Comissió, però té excel·lents professionals. Té un cap de serveis que la dirigeix en aquests moments, que el conec, i ha fet molt bé la seva feina i que treballa amb total independència de les direccions generals perquè penja del secretari, i que pobre del secretari que els hi vulgui donar instruccions, també us ho dic això, perquè són inspectors i els inspectors són inspectors, per tant estan emparats com a autoritat per la llei per actuar. I actuen? Oi tant, que actuen! No tinc

les dades perquè no em correspon, no estic al Govern i per tant no tinc dades que no em correspon tenir, però quan, jo parlo de memòria, signàvem dos o tres instruccions d'investigació o de sanció, fins i tot, d'entitats. I tant! Vam tancar centres? I tant! Quan hi ha entitats que incompleixen la inspecció instrueix i la instrucció porta una resolució que signa el secretari, que sempre la signa i que mai les discuteix, no conec cap secretari general que les discuteixi, amb les sancions que corresponguin.

Per tant, li falta control? Jo, la meua humil opinió és que no. No calen més controls els que tinguin, que tinguin recursos, que funcionin millor, facin propostes en això..., Perfecte. Jo crec que cal, disculpin, és suport polític i social a la DGAIA, a la DGPIA, si vostès volen, això sí que fa falta més suport polític i social a la feina que fa el sistema de protecció. Perquè, perdonin que els ho digui, però aquí parlem d'un tema fonamental, que és que tots els infants tenen dret a tenir un adult de referència que els estimi i que tingui cura d'ells de manera incondicional. I tots els infants a Catalunya no ho tenen, això. N'hi ha 8.000 que no ho tenen, i que si estan a la DGAIA és per alguna cosa, i que hi són perquè estaven en situació de desemparament, i és lleig dir-ho, però és la veritat. Vol dir que no estaven ben cuidats, o patien violència o no vivien en condicions adequades pels drets de la infància, que es vulneraven els seus drets, i el sistema de protecció els protegeix, i ho fa cada dia, i aquests nens són reals, existeixen, jo els he vist i vostès també els poden veure exercint la seva funció de control com a diputats. I he visitat molts centres, i en aquests centres, perdonin que ho digui, es fa el bé, es fa el bé, d'una forma tan evident com en pocs llocs de l'administració vostès veuran. Per tant, jo crec que també ho hem de dir això, perquè d'aquests no en parlem mai, dels milers i milers que ajudem tant i tant i que les seves vides canvien, no en parlem mai. I potser està bé que no en parlem perquè tenen dret a viure en l'anonimat, no cal que ningú de nosaltres sàpiga si viu amb la seva família biològica, amb una família d'adopció o amb un centre. No cal que en parlem, però sapiguem que existeixen i sapiguem que el sistema ajuda a molts i molts infants i crec que això també ha de ser dit, també ha de ser dit.

I acabo, recomanacions i propostes. Una idea: menys entrades al sistema i més sortides. Més prevenció i més acollida. Menys entrades al sistema, però totes les que siguin necessàries, no ens passem de frenada ara tampoc, no apliquem la llei

del pèndol. Menys entrades al sistema, però totes les que siguin necessàries, i per tant vol dir actuacions preventives, des d'una molt genèrica com és la prestació universal per infant a càrrec que tenen més de 25 països de la Unió Europea i l'Estat espanyol no hi ha manera, i seria molt important, com el suport i incrementar el suport a les famílies en situació de risc. Aquí vam fer molt, però segurament hem de fer més encara. Cases d'infants, per exemple, un mecanisme de suport a les famílies. I molt important i molt complicat, però és tan important que no tenim dret les administracions a no implementar-ho, ha d'haver-hi un continu –això la Georgina ho explica millor que jo, perquè ella és l'autora d'un model que crec que és el que s'ha de seguir–, que és el continu assistencial entre la EAIA, és a dir, els Serveis Socials de l'Ajuntament, i la DGAIA, que és Generalitat, encara que tenen noms molt semblant i tothom confon, uns són serveis socials de l'Ajuntament i els altres són serveis de protecció de la Generalitat, perquè no té gaire sentit que un faci la recepta i l'altre doni la medicina. Jo crec que el que fa la recepta i el que dona la medicina en salut és un metge, és el mateix. Aquí no. I crec que això, aquesta coordinació, és un dels punts, segurament on hem de treballar, hi ha models i hi ha feina feta escrita que ens pot ser molt útil. I més sortides del sistema institucional, això sí, només si milloren la situació. Més recursos als centres per treballar els vincles amb la família d'origen, més mentoria, més famílies col·laboradores, perquè amb més mentoria i més famílies col·laboradores hi haurà més acollida familiar, tot i sabent que l'evolució sociològica de les famílies que tenim en aquest moment no és gaire favorable, els factors d'acollida familiar seria un altre tema més llarg, però crec que és

Fitxer 10CIADGAIA20

important, i més continu assistencial, també entre DGAIA i ICAA, que ho avaluin els actuals responsables, però jo crec que potser s'hauria de fusionar ICAA i DGPIA per tenir aquesta... incorporar més l'acollida familiar, en el dia a dia, també de l'acollida residencial.

Reptes de futur. Provisió àgil, transparent i eficients. Aprovin la Llei d'instruments de provisió de Serveis Socials, serà molt útil; serà molt útil, no per la Generalitat només, per als ajuntaments. Els ajuntaments ho agrairem moltíssim. Reforçar la prestació

pública directa, com deia el conseller, a través de l'agència pública, millorar les condicions laborals dels treballadors de l'àmbit social, són els que tenen menys capacitat de pressió sindical i això es nota. I, si us plau, indexin els seus salaris a l'evolució dels serveis públics, són l'únic servei públic que no té indexació salarial. Per tant, indiquin els seus salaris a l'evolució dels serveis públics.

Simplificar el mapa i la gestió de prestacions. Reformar la renda garantida, també tenen vostès una proposta que els vam deixar damunt de la taula de la renda garantida, que els anirà molt bé. Continuar, una cosa que no hem parlat, però va ser fonamental l'impuls del pla de transformació digital que va començar el conseller El Homrani. Desinstitucionalitzar, ja ho hem dit moltes vegades, ho torno a dir l'última, desinstitucionalitzar, més família, més suport a la família d'origen. I setè i últim, un acord polític que els agafi a tots per donar suport al sistema de protecció de la infància. El sistema ens necessita, necessita que vostès, que són Generalitat, perquè el Parlament també Generalitat, i que són, per tant, tutors també d'aquests 8.000 nens i nenes, nois i noies, també són els seus fills, necessiten que siguin capaços d'arribar a acords per donar-los suport.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Amorós.

Tot seguit té la paraula la senyora Georgina Oliva, quan vostè vulgui.

Georgina Oliva i Peña (exsecretària d'Infància, Adolescència i Joventut i exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència)

Gràcies. Bona tarda..., anava a dir bon dia, però ja és bona tarda, diputades i diputats.

Comparec en aquesta comissió per tractar sobre el sistema de protecció a l'Adolescència..., a la Infància i l'Adolescència, i al llarg de la meva intervenció em referiré bàsicament a tres aspectes: la tensió que vam patir durant el període del 2017 al 2019, la resposta que vam poder donar davant l'arribada massiva de joves migrants sols i algunes reflexions i propostes per a la seva consideració.

Assumeixo el càrrec com a directora general de la DGAIA a petició de l'honorable consellera Bassa a finals d'agost del 2017, però de seguida aquesta etapa s'estroneja amb la suspensió del Govern, de manera que la major part de la meua etapa com a directora general va ser-ho sota l'aplicació del 155. Un any més tard, l'honorable conseller El Homrani em nomena secretària d'Infància, Adolescència i Joventut, una etapa també estroncada en part per una nova crisi, la del Covid-19, en la qual vam haver d'afrontar un nou repte, el de la garantir dels drets de la infància durant la pandèmia, mentre estàvem, d'una banda, esmerçant esforços en recuperar els estralls de la paràlisi de l'Administració arran de l'aplicació del 155, i d'una altra, estàvem atenent una quantitat de joves migrants sols inèdita al nostre país.

Començo per la primera qüestió, la pressió sobre el sistema de protecció de menors i els contractes d'emergència. Òbviament, m'hauré de repetir amb totes les persones que m'han precedit la paraula, perquè la realitat és la que era. El que puc afirmar, i ho afirmo amb tota tranquil·litat i consciència, és que en aquell moment, i permetin-me, crec que també ara, el sistema de protecció de la infància està molt tensionat. Concretament, durant les meves responsabilitats van confluïr diverses tensions. Primera tensió: assistencial. Ras i curt: faltaven places i famílies. És a dir, hi havia moltes més infants i adolescents que tenien la necessitat de ser acollides, que possibilitats d'acolliment d'una modalitat o d'una altra podíem oferir. Però en aquest punt cal fer una diferenciació. Una cosa és la pressió sistèmica prèvia al 2016, i una altra de ben diferent va ser la pressió extraordinària, especialment del 17 i del 18. En la primera etapa ja s'havia detectat per part de la DGAIA que el sistema començava a estar saturat, perquè ni les estratègies de buidar centres amb famílies acollidores, ni les estratègies de reduir els temps d'institucionalització eren suficients per alliberar places. Per això es portava un temps creant-ne més i de diferents tipologies, i les anteriors compareixences ho han explicat. A partir del 2017 l'arribada de joves migrants sols va acabar de desbordar-lo, i utilitzo molt conscientment aquesta paraula, perquè el sistema no estava preparat per a aquest volum. I perquè es faci una idea de la magnitud, entre el 2010 i el 2015 la mitjana d'arribada d'aquests anys va ser estar estable al voltant dels 350 joves anuals. El 2016 es va doblar, el 2017 es va tornar més que doblar, el 2018 es va tornar més que doblar. Fixin, o pensin, que el 2018 en una setmana, arribava la mateixa quantitat de menors

que els que havien arribat en tot un any en aquest període, que ho citava ara, del 2009 al 2015; els que arribaven en un any ens arribaven en una setmana. Però malgrat no estar preparats davant d'aquesta situació, només podíem donar una resposta possible, una única resposta: crear més llocs per atendre'ls. Una resposta que no només era legal, sinó moral, ètica i humana. Això és el que vam fer, ser humans, posar un llit, menjar, abric i una persona al costat d'aquests nens i d'aquestes nenes, que també n'hi havien. Gràcies, educadores, integradores, treballadores socials i psicòlogues que vau ser aquestes persones.

Segona atenció: legal. La DGAIA té el deure legal obligada per lleis catalanes aprovades per aquest Parlament i també estatals, d'atendre a tot menor d'edat que es trobi amb una situació de desamparament. Així de simple, i alhora així de complicat si es té en compte que aquest mandat legal no està pensat pel context que vam viure. La situació amb els joves migrats sols va evidenciar que cap sistema, –no només el de protecció– cap sistema, tampoc el normatiu, estava preparat per aplicar aquest deure al volum de menors desamparats com el que vam tenir. Però malgrat això, la DGAIA havíem de continuar aplicant el deure d'atenció, de protecció i de socors com amb la resta de situacions de menors d'edat, i la Fiscalia i la Sindicatura de Greuges, coherentment, ens exigia aquesta acollida i a més ens exigia fer-ho amb la màxima celeritat possible. Per això vam treballar col·laborativament amb aquests dos organismes que van acabar reconeixent la feina feta, i no ho dic jo, ho diuen informes dels quals els tenen penjats a les seves webs respectives.

En definitiva, havíem d'atendre a tots els joves sí o sí, per mandat legal. I això és el que vam fer, complir amb aquest mandat legal i a més, de l'única manera legalment possible en aquell moment, repeteixo, que era creant més places i d'aquí la sobreocupació i l'obertura de més centres per mitjà de la contractació d'emergència. Perquè es facin una idea de la feina titànica que això va suposar: en el període des del 2017 al 2019 vam triplicar –triplicar– el nombre de places en el conjunt de la DGAIA. Entre juny del 17 i setembre del 2019 es van crear més de 250 serveis i més de 3.000 places noves. Això, com entendran, és una feina titànica a la qual no vam tenir altre remei i tota la voluntat del món de tirar endavant.

Voldria, senyores i senyors diputats, que estiguessin copsant la magnitud. Mirin, obrir un centre, posem pel cas, de 50 places, volia dir cercar l'edifici, consensuar la seva ubicació amb l'Ajuntament, contractar a l'entitat gestora, que al seu torn havia de condicionar l'espai, i contractar el personal, i posteriorment des de la DGAIA, gestionar els trasllats dels joves que teníem en diferents llocs cap a aquestes noves dependències, aquests nous centres; vam arribar a contractar diversos autocars. Aquest procés podria suposar, en els millors dels casos, un temps d'entre dues i tres setmanes. En un context d'arribada mensual de centenars de nens i joves facin els números de quants joves suposa deixar d'atendre en aquest lapse de temps. I això anant ràpid perquè, facin també els números de quants centenars de joves deixaríem al carrer amb la modalitat de contractació ordinària que, com bé explicava l'Oriol, s'implica com a mínim un any. En tot cas, repeteixo, ni amb el 155 i després fins a nous pressupostos, no haurien pogut tirar d'aquesta modalitat.

Voldria afegir que quan es parla de la pressió a la DGAIA cal posar rostres. Aquestes exigències que hi ha sobre persones que ostentàvem la seva representació –i això va amb el càrrec–, però també sobre desenes de servidores i servidors públics i treballadores de l'àmbit social que s'hi van deixar la pell, que van fer mà de la imaginació i del compromís, que van fer pedagogia, que es van creure el lloc, els valors d'on treballaven. Agraïment immens a totes elles i ells, perquè pel que van fer i per la pressió que van haver de suportar.

Tercera tensió: la ciutadana. La societat catalana feia pressió perquè el sistema donés resposta a les imatges de nens dormint al ras o amuntegats en comissaries plenes. Una pressió que considero bona, indispensable, que significa que la societat està sana i que les persones estem realment vives i som humanes, perquè en aquella pressió se'ns estava exigint als governants que complíssim amb el nostre deure de protecció. Però també hi va haver pressió en contra de que prestessin precisament aquesta protecció. El sistema va haver de patir no només campanyes de difamació, falsos rumors, estigmatització, que contribuïen al creixent racisme –especialment entre les xarxes socials– sinó que també vam haver de patir i veure en pròpia pell protestes, manifestacions, violència verbal, atacs amb pedres i assalts amb pals i bastons a centres, i veure com es prohibia ubicar centres on acollir aquests joves. Quina paradoxa i quina hipocresia alhora. Mentre se'ns exigia que

tinguéssim aquests joves que arribaven a desenes –i repeteixo, a desenes– cada dia per tot el país, el vell eslògan «Not in my back» es feia més palès que mai boicotejant l'obertura d'espais de protecció i, per tant, impossibilitant la garantia dels drets d'aquests infants i el compliment del nostre deure legal que se'ns continuava, malgrat aquestes pressions, òbviament, exigint. Voldria donar les gràcies a les entitats i els professionals que van patir aquests atacs.

Quarta tensió: l'econòmica. A la pressió assistencial, social i legal se'ns afegia una impossibilitat de disposició dels recursos necessaris. Cal recordar que en bona part d'aquesta etapa el Govern va funcionar amb pressupostos prorrogats, i no cal que m'estengui en aquest fòrum del que significa això, però ho trasllado d'una manera curta i simple. S'havia de fer front a un conjunt de necessitats que triplicaven i, torno a repetir, triplicaven com a mínim el pressupost disponible, i no ho vam tenir degut, primer, al 155, després a les pròrrogues pressupostàries, i finalment, i crec que també és important apuntar-ho, per la minsa transferència de recursos des del Govern espanyol per fer front a la crisi migratòria. Cal recordar que a Catalunya érem la part del territori que més joves rebíem. I tot això, malgrat els esforços del Govern català per anar ampliant crèdits pressupostaris i les reprioritzacions que també van suposar deixar d'actuar sobre altres necessitats del Departament.

Cinquena tensió: l'administrativa. En un context en què, d'una banda, no hi va haver Govern durant el 155 –i ja s'han explicat moltes coses al voltant d'aquesta qüestió– i d'una altra, ens trobàvem en una situació d'emergència social només teníem una solució possible al nostre abast: fer contractes d'emergència que possibilitin l'obertura de centres on acollir els joves arribats i alhora descongestionessin els centres ja existents. Arribats a aquest punt, voldria deixar clar que aquesta modalitat de contractació està permesa en l'ordenament jurídic. Es van deixar de fer els contractes d'emergència a mesura que vam anar disposant dels nous pressupostos i de la provisió de serveis que també mencionava el secretari general i la

Fitxer 10CIADGAIA21

taxació extraordinària sempre, sempre i sempre va estar avalada pel Govern de la Generalitat, doncs, sempre, sempre, i sempre, va complir amb els procediments

establerts. Amb els nous pressupostos, a més, es va afegir la tensió de regularitzar els reconeixements de deute sorgits arran de la necessària garantia de la prestació dels serveis i que no es va fer quan pertocava per la manca de voluntat, per la manca d'implicació i la manca d'interès per part de les persones responsables del Govern d'Espanya durant el 155.

Com he dit, voldria contribuir positivament al debat, però abans considero imprescindible abordar dues premisses prèvies per crear les condicions òptimes per poder aplicar aquestes millores. Primera premissa: per reflexionar sobre el sistema de protecció cal entendre què és el sistema de protecció, ja que en veritat, el sistema de protecció ho som totes, ho és la societat, i més específicament tots els agents amb capacitat de canvi i de millora de la vida dels infants i els adolescents. Quan es fan iniciatives per regular l'accés a Internet o posar en marxa els entorns lliures de fum al voltant de les escoles, també s'estan activant els sistemes de protecció. Quan des de municipis o des de les AFAs es promouen escoles de criança, s'està nodrint el sistema de protecció, perquè en el fons s'estan garantint els drets de la infància i l'adolescència, que és això la finalitat primera i darrera del sistema de protecció. Per tant, el sistema de protecció comença a casa, però també passa per les escoles, els esplais, els clubs de futbol, els hospitals, les farmàcies. El sistema de protecció passa pels protocols, per mesures jurídiques sobre la tutela i el desemparament, per prestacions econòmiques, com per exemple el COSE, dels EAIAs, per suport a l'habitatge i beques universitàries, com les que reben els majors de 18 anys extutelades, per enfortir les habilitats marentals i parentals, per exemple, amb el projecte de casa d'infants. Tot això és competència de la DGPIA, però passa, per exemple, i entre molts altres exemples que podria posar, també per regular els espais online, per prevenir les violències digitals o per garantir una correcta formació sexual i afectiva des de la petita infància. Per tant, en la protecció hi estem involucrades totes. Posar al centre l'interès superior del menor és un deure col·lectiu. I quan el duem a terme, com quan vam fer amb l'arribada massiva de joves migrants sols com a societat, estem exercint la nostra funció protectora envers les generacions futures.

Tot i això, la protecció, el sistema de protecció no és un ens abstracte, i per això ens hem dotat d'unes lleis, uns serveis, estructures, protocols..., per articular millor

aquesta protecció. I un d'aquests nodes és la DGPIA, però també ho són els serveis socials, i també ho són els serveis especialitzats d'atenció a la infància i l'adolescència arreu del territori. Sovint les propostes de desemparament no venen, no se les inventa la DGPIA, sinó que són fruit de la detecció d'indicadors de risc que han fet prèviament aquests serveis, o d'hospitals o de Mossos d'esquadra o dels equips pedagògics de les escoles. Amb això voldria que quedessin clares dues qüestions. La primera, la decisió d'emprendre una acció de protecció és rigorosa, i no puc dir-ho d'una altra manera. Ho és perquè es regeix per protocols, i és col·lectiva, ja que es debat i es consensua entre serveis, entre equips, entre diferents estaments, entre, fins i tot en alguns aspectes, amb els serveis jurídics. En definitiva, la finalitat última és la de garantir al màxim els drets dels infants. I segona qüestió, aquestes decisions són preses per persones preparades, amb expertesa i amb coneixement en la matèria, que de forma multidisciplinària posen precisament al centre aquest infant i vetllen pel seu màxim interès.

Els mecanismes en la garantia de presa de decisions que he pogut comprovar personalment en el sistema de protecció són amplis i funcionen. I ho puc tornar a dir, hi ha sistemes de supervisió d'aquestes decisions, molts, i a més a més, funcionen. Existeixen mecanismes de supervisió i control d'aquestes decisions quan afecten a mesures com la retirada de tutela, el desemparament, la guarda, per exemple, el seguiment dels casos, tant a nivell tècnic com psicològic, com jurídic. Hi ha mecanismes de supervisió dels centres de protecció, ja que el sistema preveu l'existència d'equips específics i especialitzats dins de cada estructura territorial que vetllen pel correcte funcionament dels centres, l'adequació de les infraestructures, el compliment de la normativa i el respecte dels drets de les nenes, els nens i els adolescents que hi viuen. I també el sistema està dotat de mecanismes de valoració de la idoneïtat de les adopcions i els acolliments, i del seguiment del desenvolupament correcte d'aquests processos. Per exemple, veure si el nadó s'adapta bé a la nova família, si les persones acollidores proveeixen de cura, de benestar, d'afecte a aquest infant acollit.

Això em porta a una segona premissa, i és que considero necessari, de fet, ho considero imprescindible, deixar de qüestionar i tenir prejudicis envers el sistema de protecció. I cal, consegüentment, també reconèixer la feina que fa, i que sense el

sistema de protecció el món seria un lloc més insegur per a centenars d'infants i adolescents. I amb això no vull dir que treure pressió suposi no vetllar pel correcte funcionament i el compliment de les seves obligacions, sinó que demanaria un respecte per la feina de totes les persones que fan possible la garantia de drets i la protecció dels infants en aquest país. Per què es té una mirada diferent sobre els professionals que treballen en aquest sector? Per què es té una mirada plena de prejudicis sobre els infants i adolescents atesos dins el sistema de protecció? És una pregunta a la qual convido aquesta comissió a debatre.

El sistema de protecció és imperfecte? Sí, com tota la resta d'estructures públiques, però no se'l pot tractar injustament. Fem-nos aquest favor com a societat, perquè hi ha marge d'error i també de millora, però l'essència i la major part de la seva acció és beneficiosa per a les persones, perquè el sistema de protecció salva vides. Acompanya dins els centres a nens i nenes que tinguin una infantesa el més feliç possible malgrat les circumstàncies. Treballa perquè famílies que han passat per una mala època puguin reconstruir vincles i adquirir habilitats parentals sanes que els permetin viure plegades de nou. Facilita que joves que no ho han tingut fàcil puguin estudiar a la universitat o una professió per anar-se forjant el seu futur. Proporciona famílies a nadons abandonats en contenidors. Atén a nenes i nens abusat sexualment per aquells que se suposa que més haurien de protegir-los, pares, avis, tiets, veïns. I sí, dona oportunitats a joves que han creuat mars i deserts buscant una vida lliure de misèria, explotació i guerres. Com que no dispo de prou temps per aprofundir en moltes de les propostes, algunes les citaré i quedo a la seva disposició per després ampliar-les.

Propostes imprescindibles, també. Incrementar la dotació econòmica, crear un sistema integrat de prestacions i també un sistema integrat de dades i d'informació. Millorar les condicions laborals de les professionals de l'àmbit d'atenció a la infància, adolescència i joventut, és un contínuum vital. Revaloritzar el sistema de cures en general i introduir la perspectiva de gènere en general en tot el sistema de protecció, especialment de la infància, però en general, de l'àmbit social. Actualitzar i trobar formes més àgils de modificar la cartera de serveis socials. M'afegeixo a les altres propostes que també s'han dit, un nou operador públic per la provisió de serveis

socials i la integració de tots els sistemes de protecció que estan en diferents estaments en un únic sistema.

Partint de les premisses anteriors, i per anar finalitzant la meva intervenció, voldria centrar-me, però, en tres propostes. Primera, crear mecanismes que permetin una acció immediata en situacions d'emergència i de garantia de drets humans, avalada per procediments legals i controls més exigents que hi hagi. Crec que la cosa no va d'una modalitat de contractació o d'una altra, va de creure's que l'atenció a la infància, que està en risc de mort, fins i tot, requereix unes condicions d'actuació àgils, pròpies, sovint de l'emergència social i humanitària. La provisió de serveis que vam engegar i els canvis que ha fet la DGPIA crec que van en bona direcció, són un avenç, però també considero que cal que es doti d'eines fiables, recursos suficients i emparament jurídic al sistema perquè pugui actuar ràpida i eficaçment, que la burocràcia no ens ofegui, mentre altres nens sí s'ofeguen al mar o a mans dels seus pares agressors.

Segona proposta. Donar marge i espai per a la creativitat i la innovació mentre es consoliden experiències exitoses, perquè també n'hi ha, diputades i diputats. No es tracta només d'innovar i anar esborrant el què s'ha fet, sinó d'una banda, posar en valor el què funciona, com per exemple, el dispositiu d'acollida immediata, una experiència pionera que ha servit, com molt bé explicaven també els altres intervinents, ha servit per ordenar el sistema fins a dia d'avui. I aquí permetin-me unes paraules d'agraïment i de record en aquest punt a l'Enric Morist, perquè sense ell el DAI no hagués estat possible. I d'una altra, cal introduir en les polítiques públiques espais d'anàlisi, d'avaluació, d'innovació, de creativitat perquè són útils per detectar disfuncions actuals o anticipar-nos a esdeveniments futurs i perquè quan s'han donat aquests espais s'ha demostrat que són positius, que funcionen. Posaré només alguns exemples. Les colònies per als infants amb pares amb la Covid, el projecte «Sostre 360» per atendre joves en situació de carrer, el projecte de dinamitzadors cívics, que vam incorporar al contracte programa per ajudar a la inserció laboral, o l'anàlisi del sistema de bons d'impacte social per al finançament de les polítiques d'infància. Calen estudis comparats, recerca, investigació. Quan s'ha fet, hi insisteixo, s'han donat resultats tan potents com el Barnahus, una iniciativa importada justament arran de veure què s'hi fa, més enllà de Catalunya.

Tercera i última proposta. Actuar, quan es tracta dels drets de la infància, solidària i coresponsablement, despolititzar la protecció i l'atenció humanitària. Posaré un darrer exemple, l'estratègia catalana d'acollida aprovada pel Govern i presentada en aquest Parlament. Quan durant el 2018 vam ser capaces de superar, i permetin-me que ho digui d'aquesta manera, aquella frase d'«això a mi no em toca» vam fer una cosa potentíssima en aquest país, vam alinear tots els departaments del Govern, sindicats, tercer sector social, molts ajuntaments i empreses i universitats en una sola direcció. Cadascú des de les seves competències i les seves funcions, contribuint a l'atenció, a l'acollida i a la integració dels joves migrats sols. El SOC, Política lingüística, Salut mental i Justícia juvenil, aules d'acollida..., una cinquantena d'actors, més d'un centenar d'accions, màxima col·laboració, responsabilitat de país i sentit d'acollida com mai. Fem extensives aquestes formes de col·laborar, perquè quan es fan, les coses que s'engeguen són realment boniques.

No podem badar, però tampoc podem córrer a cops de titulars i d'acusacions falses, sinó que cal fermesa, tranquil·litat, confiança, alineació, despolitització del sistema, intel·ligència col·lectiva i, sobretot, sobretot, humanitat.

Moltes gràcies per la seva atenció.

El president

Moltes gràcies, senyora Oliva.

Tot seguit té la paraula la senyora Ester Sara Cabanes i Vall, quan vostè vulgui.

Ester Sara Cabanes i Vall (exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència)

Bé, bona tarda. És molt tard i intentaré ser el més breu possible.

Bé, compareixo juntament amb els companys de la taula, però sí que haig de ressaltar que vaig ser directora general durant més legislatures, i que vaig començar l'any 2018 i que vaig finalitzar l'any 2024. Però també voldria afegir que abans de ser directora general vaig ser durant molts anys funcionària pública, treballant al sistema de protecció, i que moltes de les meves opinions o maneres de fer o de dir que tenen a veure amb la meva experiència dins del sistema, ja que vaig ser primer

tècnica i després vaig ser la responsable del Servei Territorial a Terres de l'Ebre d'infància durant més

Fitxer 10CIADGAIA22

de 15 anys. Llavors voldria emmarcar una mica la meua entrada, igual que la meua sortida, al sistema de protecció l'any 2018. Em nomenen directora general en un moment en que tenim diverses crisis, que ja s'han anomenat i se n'han parlat, i que són objecte d'aquesta comissió, la pressió sobre el sistema, els abusos sexuals, les prestacions, la garantia de drets dels infants i adolescents que estan tutelats a Catalunya..., i en aquell moment s'estava preparant un Ple monogràfic al Parlament del qual el conseller El Homrani va sortir d'allí amb uns compromisos molt concrets, que era atendre la violència sexual, abordar l'arribada de joves migrants sols i també debatre i canviar tot allò que sigui necessari sobre els sistemes de protecció i tal com el seu funcionament.

No repetiré el que ja han explicat altres companys de la taula o en compareixences anteriors, no parlaré de les resolucions d'emergència ni res de tot això, perquè seria repetir-me altra vegada el que ja han dit els meus companys i per tant passaré a parlar d'altres temes i així també intentaré ser més breu. El primer que vull parlar són de les prestacions i dels mecanismes de control de la prestació de joves extutelats. Jo vull fer una mica de memòria de que l'àrea de Suport al Jove Tutelat i Extutelat es va crear l'any 95 i no només és pionera a Espanya, sinó que ho és a Europa i té un objectiu molt clar, que és acompanyar els joves que surten del sistema de protecció en el seu pas a la vida adulta, d'acord? I això ho dic i ho explico així perquè vull que ens posem en ment de què fariem per acompanyar els nostres fills al pas a la vida adulta a partir dels 18 anys. En aquell moment se'ls ajuda en el tema de l'habitatge, comencen a existir pisos en la inserció laboral, des de la Direcció General se'ls acompanya i es creen serveis per acompanyar-los a nivell d'inserció sociolaboral, i també se'ls donava alguna prestació econòmica quan era necessari, sempre sota un informe i sense cap justificació o sense cap prestació que estigués homologada i que es digués «s'han de complir els requisits, o no». Era, a més, una prestació que era molt minsa. L'any 2006 es crea la prestació per a joves extutelats

i és allí on encetem un camí per a passar de l'assistencialisme al dret subjectiu, si els xiquets i xiquetes que han estat sota la tutela de la Direcció General d'Atenció a la Infància tenen dret a tindre un suport i una ajuda i un acompanyament en la transició a la vida adulta.

Quan comencem a això, i a més en puc parlar perquè, entre altres coses, vaig ser la primera educadora d'un pis assistit de Catalunya que va existir, per tant, parlaré en primera veu de..., en aquell moment els beneficiaris d'aquest programa eren molt pocs. Vam començar el primer any, em penso que vam arribar a Catalunya a 79 i així progressivament, 200 o 300..., esta era..., inclús un any vam arribar a 500, però allí ens vam quedar bastant estancats. És en l'arribada de joves migrants sols quan comencem altra vegada a tindre més pressió. Tot i així, la pressió no era molt elevada, perquè el màxim que havíem arribat era 2.000. Tot i així, a partir del 2015 hi ha tota una sèrie de modificacions a la llei de prestacions que van canviant i es van adaptant a la conjuntura actual, però mai és suficient i sempre anem amb retard. I mai és suficient per què? Perquè tot allò que muntem avui o que un dia s'aprova al Parlament dient a partir d'ara ho farem així, després s'ha de tindre en compte, com ha dit l'Oriol, ho han comentat abans, s'ha de tindre en compte que als serveis territorials o a la Direcció General, als serveis centrals no existeixen els mecanismes per a poder-ho dur a terme, ni les mans ni els mecanismes per a poder atendre, i a vegades costa molt de poder posar en marxa tot això.

La prestació per a joves extutelats és una prestació que neix per a que existisquen els pagaments indeguts. De fet, és que no pot ser d'una altra manera, o siga, un xaval que tu vols que treballi i que vols ajudar a aprovar la vida laboral i que tingui experiència, començant perquè està cobrant la prestació, si està fent pràctiques a una empresa està donat d'alta a la Seguretat Social. La DGAIA no ha tingut mai interoperabilitat en altres administracions. Però a vore, si això el dia és real, tot això suposa tota una sèrie de tràmits que quan tu arribes a la conclusió que això està passant, ja han passat uns mesos i has d'iniciar un procediment d'indegut. I tal com se'n parla, a vegades sembla com si no s'hagués fet mai, a la DGAIA cada dia s'obren procediments d'indeguts. Per què? Perquè això estava passant contínuament, i per això s'intentaven introduir suficients canvis a la llei de prestacions per a poder normalitzar això. Quan passem que entre prestacions

d'habitatge i prestacions econòmiques, que és el que n'hi ha més, de 2.000 a quasi 6.000, els funcionaris de l'Administració que hi ha en aquell moment no són suficients, no són suficients perquè, tot i que en l'època del conseller El Homrani vam internalitzar el seguiment de les prestacions dels joves extutelats, perquè abans del conseller El Homrani les prestacions dels joves extutelats estaven externalitzades i els educadors treballaven per a entitats que els feien seguiment, en l'època del conseller El Homrani internalitzem tots aquests educadors. Però tot i així, ara altra vegada, perquè al cap d'un any ens multipliquem per dos, i per tant, tampoc no pot ser, i què es va fer? S'inicià una contractació. Una contractació que és una externalització que ha estat molt criticada i se n'ha parlat moltíssim, però que és una externalització que no és més del que hi ha hagut sempre, perquè a la Direcció General d'Atenció a la Infància, la DGPIA ara, o el sistema de protecció en general sempre, no hi ha cap funció de seguiment que la Direcció General faci pròpiament dita. Els diagnòstics i les propostes..., el seguiment dels acolliments familiars els fan les CIFEs, el seguiment de les famílies alienes i el diagnòstic i l'adjudicació els fa l'ICAA, o les ICIPs, el seguiment dels xiquets que estan en centres ho fan els centres. Què fa la Direcció General d'Atenció a la Infància? La Direcció General d'Atenció a la Infància o el Sistema de Protecció el que fa és, mitjançant les diferents àrees dels serveis centrals és fer el seguiment i el control de tots aquests equips que fan això. I per tant, quan s'externalitza aquest servei se li posen unes funcions molt clares, i vull deixar molt clar i vull ressaltar que el que s'externalitza és el seguiment del pla de treball del jove, no mai la prestació. La prestació sempre, sempre ha estat gestionada per la Direcció General d'Atenció a la Infància, Ara crec que ja de la Direcció General de Prestacions, però no ha estat mai gestionada ni mai cap entitat ha decidit quin xiquet cobra i qui no cobra, i quant cobra o no cobra, sinó que ho decideix la Direcció General d'Atenció a la Infància en aquells moments, i ara la Direcció General de Prestacions.

I vull ser molt breu, perquè vull dir les funcions que tenen i que surten al contracte, que és públic i que es pot mirar, que és diagnòstic individual, dissenyar un pla de treball individual, fer-ne seguiment, mediar amb la persona jove i el context. Desenvolupar acció tutorial i elaborar informes cada sis mesos. Això és el que fan, lo famós SEVAP o Servei Externalitzat de Seguiment als Joves tutelats i extutelats.

Per tant, vull remarcar que no fan seguiment dels pisos de l'àrea de suport al jove tutelat i extutelat ni dels xiquets i xiquetes que hi estan ingressats o estan vivint allí, sinó..., perquè això ho fan funcionaris públics que treballen a la Direcció General d'Atenció a la Infància i que a més a més, tenim els equips corresponents a cada territori per a fer això. O sigui, si a un pis hi ha tres o quatre i es diuen Fulanito, Menganito i Sotanito, això qui ho supervisa és un funcionari públic que treballa per al Servei d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del territori o per als serveis centrals, d'acord? Vull que quedi molt clar perquè a vegades sembla com que cadascú faci el que vulgui i que tot això és un desgavell i és un desori, i no és així; no és així. A més a més de que hi ha informes cada sis mesos i a més a més que hi ha un funcionari públic que posa la seua signatura a la llista de persones que estan ingressades i que, a més a més, des del Servei Central se'n pot seguir la seua traçabilitat mitjançant el Sistema d'Informació Nacional a Catalunya d'Infants i Adolescents, l'anomenat Sínia, val? A Sínia ja no es pot posar un nom a un pis que no tinga un expedient corresponent perquè no existiria i no es podria vincular, per tant, és impossible.

I aquí vull entrar a les anomenades places fantasma, les places fantasma famoses. Bé, en realitat això no existeix. Qui li vulgui dir este nom, que li digui, però això no és viable, no existeix. Per què? Perquè les places estan..., cada plaça, com si paga o no es paga, està estipulat en cada un dels contractes quan és un contracte, i en cada un dels annexos quan és una concertació. Per tant, si la plaça està ocupada, no ocupada, reservada o el que sigui, ho estableix aquell contracte o aquell annex. Per tant, ningú decidirà si es paga o no es paga, la directora general, el cap de Servei Territorial o qui sigui, sinó que ve estipulat per contracte, i això ve supervisat per la intervenció delegada sempre, sempre, i una signatura prèvia d'un funcionari públic que diu que això és cert. Per tant, aquestes places no existeixen.

Ara, per exemple, que un xaval o una xavala tingui, per exemple, posarem un exemple molt fàcil: una noia que vaig conèixer en el seu moment de Terres de l'Ebre, de casa meua, de prop de casa meua, que se li adjudica una plaça a la Universitat de Girona. Aquesta xiqueta, evidentment, la plaça de pis que demana, se li dona a Girona per a què pugui fer els seus estudis, no? És lo més normal i habitual. Llavors, què hem de fer? El mes de juliol li hem de donar de baixa i esperar al setembre a

veure si li podem adjudicar a una altra? No, aquella plaça queda reservada, aquell lloc està ocupat només per aquesta xiqueta, les seues coses estan allí perquè allò és casa seua. Per què? Doncs perquè ella, a l'estiu, Nadal o quan vulga, se n'anirà a veure els seus amics o a la seua família que li quede a les Terres de l'Ebre, i evidentment, cada nit a dormir a Girona no hi podrà anar, no? Però ha de tindre dret a tindre una casa on tornar. Un lloc segur, un lloc on pugui ser acollida, i un lloc on tingui algú que li done suport. I això és el que suposen aquestes famoses places.

Però bé, i així en podria posar molts, molts exemples, però passaré a parlar dels compromisos que va assumir l'honorable conseller en aquell moment i que a mi se'm va encarregar de dur a terme. Una d'elles va ser l'estratègia d'acollida de joves migrants sols que es va aprovar i es va presentar el gener del 2019, i que el que va fer és ordenar el sistema d'acollida dels joves migrants sols, com s'havia de fer des de diverses perspectives, quin havia de ser el model, com havien de participar els diferents departaments de la Generalitat, la lluita contra l'estigma i què faríem a partir dels 18 anys, com els ajudaríem a transitar i incloure's en la nostra societat, i ho vam fer. Vam crear els diferents serveis, els mecanismes de supervisió i aquesta estratègia va substituir la taula de joves migrants sols que s'havia creat en l'època de la consellera Bassa per a atendre l'arribada massiva de joves migrants sols. Quan jo entro al sistema de directora ja havien arribat aquell mes més de 3.000 joves, joves que cada dia estaven a les comissaries i que cada dia sortien a la premsa i que cada dia, des de ser..., des d'aquesta casa, se'ls demanava que acollíssim i que no deixéssim a les comissaries i que féssim el favor de complir el nostre mandat.

L'altra cosa que vam fer va ser reflexionar sobre el sistema de protecció. Vam reflexionar des del sistema de protecció, però no perquè un dia ens asseguéssim i parléssim i arribéssim a la conclusió de..., no. Vam reflexionar des de passar diferents qüestionaris als professionals, deu jornades territorials amb els diferents agents, famílies biològiques i acollidores, xiquets i xiquetes tutelats i extutelats, i un total de 18 sessions amb agents del sistema, que vol dir col·legis professionals, sindicats, entitats, etcètera. Les conclusions les vam presentar públicament i ara no les tornaré a explicar perquè ja les vam explicar. Què va sortir d'allí? Que tenim un sistema que en una primera instància respon bé davant de les emergències, és àgil, però que després li costa molt prendre decisions i el seu contínuum. I aquí va ser on

va sortir un pla de millora, un pla de millora que tampoc l'explicaré avui perquè penso que no cal, a més a més, també em van fer la seua presentació, el qual surten una sèrie d'accions per a millorar el sistema de protecció, que algunes d'elles es van dur a terme, altres s'estan duent a terme ara i d'altres que sortiran més endavant o potser no sortiran mai. Però bé, us vull posar un exemple. Per exemple, es va debatre de què es necessitava un nou model de centre, es va crear un grup de treball amb experts a nivell internacional en l'àmbit residencial i es va arribar a un model, es va escriure un document de bases d'un nou model de centre a Catalunya; número u. I això ho vam poder fer per què? Perquè l'únic que era, era crear aquestes reunions, buscar els experts, portar-los a Catalunya, i assegurar-los amb els diferents agents perquè no, aquest grup de treball no estava a la DGAIA, els experts, sinó que eren els sindicats, estaven les entitats, estaven als EAIEs, estava tothom, d'acord?

Una altra cosa que vam fer va ser crear l'instrument d'avaluació del sistema de protecció pioner al món, al món, presentat a Europa i que vam tindre un èxit total, que a Catalunya se va començar a aplicar fa uns anys i que cada any es passava una onada. Han participat més de 3.000 xiquets i xiquetes, està basat en els drets d'ells. Ells han pogut donar la seva opinió, ells i les persones que els acompanyen. Per tant, té validesa més que suficient, i que jo l'únic que sé és que l'última onada es va passar a finals del 2024 i que suposo que en algun moment ens donaran raó, però que es basava en molts àmbits, des del desenvolupament de l'infant, l'estabilitat, la seguretat, l'escolarització, el benestar subjectiu..., diversos àmbits. Per tant, bé.

Què més vam fer? Per exemple, fa un temps la consellera Martínez Bravo va presentar la web responsiva, la nova web que substitueix el telèfon de la infància. Aquesta web, aquest sistema va sortir arrel de la pandèmia, el 2020, el 2020 ja es va començar a treballar en això. Però què passa? Que necessites diferents departaments que et donin l'excepcionalitat,

Fitxer 10CIADGAIA23

que t'ajuden, que facin coses; després, que val un dineral, que necessites pressupost; després, qui ho ha de muntar? No ho pot fer la Direcció General

d'Atenció a la Infància, ho ha de fer el centre, el CTTI, no? Què passa? Que quan ho tens tot preparat, pam!, eleccions. Canvi de Govern, torna a començar, torna a demanar l'excepcionalitat, torna a fer... Això què va passar? Doncs bé, que al final, l'any 21 crec que s'aprova el pla de transformació digital i s'inclou allí dins, a partir d'allí el CTTI trau el concurs, s'adjudica, se construeix, i ara fa poc va vore la llum. Per tant, no sempre vol dir que el Govern que hi ha no faci res, sinó que el que ho fa, però bé, doncs, no es veu, no? O no és públic.

Què més vam fer? Vam dissenyar un estudi per a potenciar el treball amb les famílies i evitar el desemparament, que no fa molt la consellera Martínez Bravo també ha explicat. Per què? Doncs perquè això no es fa en dos dies. Això, si tu vols fer un estudi ben fet, amb evidència científica, necessites tindre experts detràs, universitats, científics... Necessites tindre tota una sèrie de condicionants que quan els tens després necessites els diners i has de buscar això, com contractes, i per tant, és complicat i difícil, no és fàcil. Però per exemple, vam dissenyar la Comissió de Tuteles com un òrgan col·legiat, perquè era un compromís de la reflexió del sistema o del pla de millora, i també vam finalitzar la prova pilot Barnahus i vam poder implementar els catorze Barnahus. Per què això sí que ho vam poder fer i potser era el més gros de tot? Perquè només depeníem del nostre Departament i que al president Aragonès li va semblar una bona idea i els diners que li vam demanar tampoc no eren tants, no? I que per tant, vam poder fer-ho. I avui en dia tenim catorze Barnahus a Catalunya i tenim el senyor Bragi Gudrbandsson, que no fa molt va estar aquí i que va dir que tenim el millor sistema d'atenció als abusos sexuals d'Europa. I ho va dir ara, i ho va dir quan vam inaugurar la prova pilot, i ho ha repetit sempre. Aquest és la persona experta del Comitè de Drets dels Infants de l'Organització de Nacions Unides, no és un que passava pel carrer. Per tant, crec que la feina es va fent i es va fent com es pot. Amb el que tenim, però, i cada vegada es millora. I ara mateix el Govern que hi ha ara està millorant cada dia més.

Per tant, al final el Barnahus què és? No són unes casetes molt mones, són equips integrats formats pels diferents professionals dels diferents departaments de la Generalitat que són necessaris per a poder intervenir en un abús sexual infantil i que, a més a més, ha creat una aliança tant en la judicatura com amb la fiscalia. Per tant, tots a una, tots a una, perquè els xiquets i les xiquetes s'ho mereixen, perquè

els xiquets i les xiquetes no són uns ciutadans de segona categoria, sinó que són ciutadans de primera categoria i a més, els adults tenim l'obligació de cuidar-los. I bé, tot això són accions immediates i algunes del moment, i altres que han anat sortint a posterioritat.

No voldria acabar la meua intervenció sense parlar de l'abús sexual infantil. L'abús sexual infantil és un tema que preocupa en aquesta comissió, però preocupa a tothom, no només a la comissió. En primer lloc, voldria que anéssim a veure què diu l'evidència científica sobre l'abús sexual infantil, i el que diu és per què és difícil de detectar, i el motiu no és únic, sinó que és una combinació de factors clínics, socials i sistèmics. Ho explico. A diferència d'altres formes de violència, no deixa marques físiques, passa en contextos privats i es basa en la coerció, manipulació i silenci. Això fa que no hi hagi senyals evidents gairebé mai, i depengui única i exclusivament de la verbalització o revelació per part dels xiquets i les xiquetes. És clar, que passa? El silenci dels xiquets és estructural. Per què? Perquè no és excepcional, perquè no ho expliquen de forma espontània per moltes raons, perquè tenen temor, perquè tenen por a no ser creguts, però també tenen por a les conseqüències que això pot comportar a la família o en l'àmbit on passa. Si és l'entrenador de futbol, segurament tots els companys de futbol, si els hi cau bé l'entrenador, s'enfadaran amb ell i diran que és un mentirós. Si és la família, doncs bé, ja no vull ni explicar les conseqüències que pot tindre dins de l'àmbit familiar. Després també hi ha molts estudis que han provat que aquesta revelació pot tardar anys per diferents motius, perquè els xiquets no tenen la capacitat de desenvolupament a nivell cerebral per poder explicar amb el llenguatge, per a poder explicar, i per tant, tampoc..., i n'hi ha que no saben si això és normal o no és normal. Serà més endavant, quan siguin més grans, quan veuran que allò que està passant a casa seua o que li està passant a una persona no és normal i que, per tant, és molt difícil de contextualitzar. Per què? Perquè els símptomes són sempre indirectes, a no ser que siga un abús sexual amb violència i que siga molt greu. Normalment queden en conductes que a vegades hi ha símptomes indirectes, com per exemple les conductes sexualitzades, les regressions, l'ansietat, però no sempre, aquests indicadors poden ser indicadors de moltes altres coses que no són l'abús sexual infantil.

I un altre motiu és que l'agressor sol ser una persona coneguda i fiable, que forma part del seu context més proper. La fragmentació a vegades del sistema, com l'escola, la salut, els serveis socials, la policia..., que això ara a casa nostra ja no ha de passar, fa que no es puguin arribar a les conclusions evidents i no es pugui ajudar als xiquets en el moment que ho toca, que toca ajudar-los, o quan comencen a veure símptomes. Per què? Doncs perquè no anàvem a treballar en equip, per això vam crear el Barnahus i vam crear dos equips integrals per a poder treballar tots conjuntament. Per tant, podem concloure que la detecció és tardana i no és una excepció. És una característica estructural del fenomen, ja que és difícil de veure, però també d'explicar-ho i d'acceptar-ho, tant per part del xiquet que aquella persona que t'ha de cuidar i t'ha de fer bé t'està fent un dany, i tant per la família o l'entorn més immediat per a poder entendre-ho.

És per això que volia explicar-ho, perquè s'ha posat molt d'èmfasi en l'escàndol de la DGAIA per un cas que no deixa de ser greu, el cas, però, que repeteixo i vull recordar que aquesta xiqueta no estava tutelada per l'Administració, i menys quan en el moment que va conèixer l'agressor ni tan sols tenia un expedient obert a la DGAIA, sinó que no he sentit parlar en cap moment dels agressors, de la prescripció de l'abús, de que tot i que l'evidència científica diu que no s'hauria d'aplicar la decisió de si hi ha o no el testimoni de l'infant o adolescent, continua fent-se així, continua demanant des dels jutjats la credibilitat del testimoni, quan la credibilitat del testimoni està feta per aplicar a les persones adultes i no aplica per a les persones menors d'edat i que, a més a més, l'evidència científica diu que no serveix. Però continuem fent-ho així. I me preocupa realment que això no s'estigui duent a terme.

I després, ja per últim, parlar del sistema de protecció. El sistema de protecció, per què tutelem, no tutelem. S'ha parlat molt del sistema judicial i qui ho hauria de fer o no ho hauria de fer. Bé, jo vull recordar a tothom que, d'acord amb la legislació actual, la Direcció General d'Atenció a la Infància o qualsevol sistema de protecció de l'Estat espanyol té supervisió judicial i de la Fiscalia des del primer moment, l'ha tingut sempre i de moment l'hauria de continuar tenint. Per què? Perquè qualsevol mesura que emet la Direcció General d'Atenció a la Infància sempre es comunica a la fiscalia, sempre. Qualsevol canvi de mesura es comunica a la Fiscalia. La Fiscalia té al seu poder tots els informes referents a un xiquet o una xiqueta que té un

expedient de desemparament obert a la Direcció General d'Atenció a la Infància, i a més a més, cada sis mesos li enviem un informe d'actualització de cadascun dels casos. Quan una família no està d'acord, evidentment la Generalitat li dona totes les garanties que pot oferir un procediment administratiu, però no més enllà de. Quan la família no està d'acord i ha arribat al final i se'n va al jutjat, el jutjat tarda un any, un any i mig o dos anys. Per tant, la supervisió judicial no està passant. Potser si estigués passant, abans de preguntar-nos per què no ho fa el jutge en ves d'un organisme, no?, doncs potser ens hauríem de preguntar què passa amb la justícia que no està fent la seua feina. Segurament perquè no pot, i perquè té molta feina, però és la realitat. Per tant, diguem cada cosa pel seu nom i diem les coses tal com són.

I després, m'agradaria dir que quan vam fer la reflexió sobre el sistema vam estar mirant altres sistemes de protecció, sobretot a Europa, perquè eren les lleis més semblants, i que els sistemes de protecció que són més eficaços i que tenen més garanties són els nòrdics, que molta diferència al sistema català no tenen estos països, la diferència està bàsicament en la quantitat de diners que es posen en prevenció, que als països nòrdics se'n posen molts més que no pas detràs, que hi ha confiança en el sistema i, sobretot, que té professionals ben formats i ben pagats, cosa que aquí, al nostre país això no passa. Per tant, potser hauríem de focalitzar més en estos termes i no pas en altres. Perquè aprofito per agrair a tots els professionals del sistema, perquè tot esta..., bé, tot això que es diu, que si l'escàndol, que si la DGAIA, que si tal, ells mateixos també estan dins del sistema i formen part i se'ls ha tractat bastant malament, penso jo, i jo vull llançar una crida a que els professionals tenen molta feina, fan el que poden amb el que tenen i que també, a vegades, no podem demanar més del que demanem, no? A vegades perquè són treballadors socials, són treballadors socials i tenen vocació, que ho facen, no? Quan a un treballador públic d'un altre àmbit no li demanaríem mai, perquè és la seua feina. Per tant, ajudem-los a que puguin fer la seua feina, deixem de criticar-los i ajudem-los a que ho facen millor, que segurament el sistema és millorable, moltíssim, però ho hem de fer per part de tots.

I res més. Gràcies.

El president

Moltes gràcies.

Ens han demanat fer una breu, brevíssima pausa. Els demano que siguin dos minuts i podem reincorporar-nos lo abans possible.

La sessió se suspèn a les... i es reprèn a les...

Fitxer 10CIADGAIA24

El president

Molt bé. Reincorporats tots a la sessió, reprenem. Per consens de tots els grups s'iniciarà el torn de preguntes, en representació dels Comuns, la diputada senyora Núria Lozano Montoya, quan vostè vulgui té la paraula.

Núria Lozano Montoya

Sí, gràcies, president, també per la flexibilitat i poder anar agafar a fonts d'energia, que ja comencen a anar escasses.

Bé, en primer lloc, gràcies a les compareixents per la compareixença i per les reflexions. L'antiga DGAIA havia de ser un refugi que protegís els infants i els adolescents vulnerables i que assegurés el seu benestar físic i emocional, i no sempre ha estat així de forma clara, perquè malauradament, estem en una reunió de les característiques de les que estem avui. El sistema ha fallat en ocasions i per tant, és imprescindible definir canvis que hem d'entomar per tal de garantir aquesta protecció, disposant de les eines i dels recursos necessaris per fer-la possible.

Sí que voldríem conèixer el seu punt de vista sobre diverses qüestions. En primer lloc, com creuen que es podrien millorar les garanties jurídiques per a menors i famílies? Potser amb un control judicial del desemparament, perquè els últims deu anys el quaranta-cinc per cent dels expedients oberts acaben amb els menors sortint de casa, tutelats per l'Administració, situació que implica un impacte negatiu. També en determinades circumstàncies pot ser necessari, però en qualsevol cas, sí que té sobre determinats aspectes del desenvolupament del menor alguns elements de caràcter negatiu. Nosaltres ens plantejem la necessitat de prioritzar la prevenció,

d'acompanyar aquestes famílies, de veure-les com aliades, de dotar-les en ocasions d'habilitats parentals que potser no tenen per tal de poder incidir en aquesta línia, com també ens plantejem la necessitat de reduir a la mínima expressió els infants dins del circuit, molt particularment els menors de sis anys, i sobretot els menors de tres anys, una mica en la línia dels països del nostre entorn.

I fent referència a la qüestió de la contractació, des de Comuns som conscients de la burocràcia que implica la legislació en matèria de contractació. Ens amoïna la gestió? Sí, és clar que ens amoïna la gestió, però fonamentalment perquè cal poder atendre l'urgent prioritant sobre el compliment d'aquests requisits des d'una perspectiva més burocràtica i per tant, ens plantejem la necessitat de guanyar en agilitat per tal de no deixar cap nen en situació de desemparament, per no haver de triar entre protegir el menor i donar compliment a aquesta normativa. Per tant, entenem que en cas d'urgència es pugui recórrer a mecanismes de caràcter extraordinari, pot tenir sentit, però també té sentit guardar les formalitats contractuals prioritant, doncs, el principi d'objectivitat i per tant, cal buscar aquest equilibri. Des d'aquesta perspectiva, quines mesures consideren que podrien contribuir a fer possible aquest equilibri? És a dir, què consideren que podria haver modificat la gestió contractual, quins canvis introduiria en el règim jurídic actual d'aquesta contractació pública en matèries com aquesta?

També feien referència vostès, amb bon criteri, al fet que, segons algunes estadístiques, aproximadament la cinquena part dels nens i nenes de Catalunya patirà algun tipus d'abús o de violència durant la seva vida, però aquest percentatge s'eleva al quaranta-quatre per cent si estem parlant d'infants vulnerabilitzats, com és el cas dels menors tutelats. Com es pot millorar la seguretat i l'atenció a aquests menors? També l'atenció a la salut mental i el benestar emocional d'aquests infants, perquè només es compta amb 43 places en centres terapèutics per atendre problemes greus de salut mental concertats amb el Departament de Salut i, a més a més, els últims anys aquestes places s'han vist reduïdes, segons algunes estadístiques, entorn a 34 o 35 places aquests 9 últims anys.

També en matèria de transparència i de finançament, especialment pel que fa uns ajuntaments plenament compromesos amb la millora del sistema de protecció i amb

la necessitat d'enfortir la prevenció i la intervenció comunitària a través dels DGAIAs, però de quina manera podem millorar aquesta capacitat d'actuació dels ajuntaments des de l'avenç en el finançament d'una administració que és clarament infrafinançada, no només en aquesta qüestió, però també en aquesta qüestió.

I vaig acabant, president. Des d'aquesta perspectiva, com es van plantejar objectius com el que té a veure amb la millora de les ràtios adequades per fer real aquest acompanyament i aquesta adequada funció tutelar o la garantia de condicions laborals i salarials òptimes que permetin el reconeixement de la funció i els riscos laborals i la continuïtat en el lloc de treball en l'horitzó d'eliminar la rotació de professionals per potenciar aquesta relació de confiança professional-menor i, per tant, també un coneixement més directe dels riscos i de les dificultats dels problemes que puguin tenir aquests menors, si es van plantejar disposar de recursos propis per a urgències, i no ens referim només al personal de la [#07:25], sinó també al que intervé amb posterioritat i en equipaments propis de l'Administració.

I ja per acabar, a ningú no se'ns escapa que aquest debat que estem realitzant avui obeeix a casos greus i que, per tant, remetem a aquest funcionament no del tot acurat del sistema de protecció. Per tant, ens plantejem que cal actuar, i que cal actuar, doncs, des de diversos punts de vista. Però un que sí que ens agradaria destacar és que en deu anys el nombre de menors tutelats s'ha incrementat en un setanta-u per cent, els recursos, en canvi, no es van incrementar en la mateixa mesura. Els hem sentit parlar a vostès i també a les compareixences anteriors de la seva gestió, però no tant del que es podria haver fet diferent,

El president

Hauria d'anar acabant, quan pugui, si us plau.

Núria Lozano Montoya

i estaran d'acord en què estem al punt actual també com a resultat —estic acabant— del succeït anteriorment. I acabo amb una pregunta, tenint en compte el deteriorament actual des d'una perspectiva d'autocrítica i de revisió de la tasca desenvolupada, perquè jo tampoc, tothom no fem totes les coses bé i per tant, sí que necessitem, doncs, un cert anàlisi de què es podria haver fet millor i què es podria haver fet d'una altra manera.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies.

Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, té la paraula la senyora Ennatu Domingo i Soler. Quan vostè vulgui.

Ennatu Domingo i Soler

Gràcies, president.

En primer lloc, agrair en nom del nostre Grup Parlamentari de Junts la compareixença de l'honorable senyor Chakir El Homrani, el senyor Oriol Amorós i la senyora Georgina Oliva i la senyora Ester Sara Cabanes per la compareixença i també per haver exposat el context de la tasca que van fer al capdavant del Departament de Treball, Família i Afers Socials, i també de la DGAIA.

Vostès, a excepció de la senyora Oliva, vostès van comparèixer ara fa un any. El context també justifica o explica la gestió dels recursos públics per part de la DGAIA. El context ha canviat. Avui tenim dues investigacions en marxa, una per part de l'oficina d'Antifrau i l'altra pel Tribunal de Comptes, que justament ells determinaran, doncs, la magnitud de les irregularitats i si es pot, doncs, si hi ha responsabilitats comptables per la gestió dels recursos o, en concret, de les prestacions del 2016 al 2025. Per tant, tota aquesta tasca ja es fa des d'aquestes dues institucions.

Nosaltres volem entendre una mica més, doncs, de la intervenció que ens acaben de fer ens sorprèn que una de les afirmacions que ha fet la senyora Oliva és dir que els mecanismes de control i els mecanismes de seguiment funcionen. Però tenim un informe de la Sindicatura de Comptes, un informe del Síndic de Greuges, un informe auditoria per part del Departament de Drets Socials que precisament diu que els mecanismes de control, transparència no eren suficients, i no només el 2024, sinó del 2016 fins a l'actualitat, i per això, justament part de la reforma que es fa va molt centrada en millorar els mecanismes de control.

Podem dir que els mecanismes de control funcionaven quan hi ha casos com el de la menor, el cas de la menor que es va fer públic el 2025, el Departament o el Govern se li passa? De fet, ens agradaria saber en quin moment, senyora Cabanes s'assabenta d'aquest cas? Jo crec que no podem dir que els controls de mecanisme funcionaven. Podem dir que els mecanismes de control funcionaven quan avui hi ha menors tutelats que estan en deute amb Hisenda perquè deuen entre 10.000, 30.000 euros? Jo crec que no funcionaven els mecanismes com haurien hagut d'haver funcionat si pensem amb la garantia dels drets dels menors.

I nosaltres, a la compareixença anterior, hem tornat a insistir, hem preguntat sobre el tema de la gestió de les prestacions i també sobre el cas de les places fantasma, que vostès ja han justificat que això era normal, que una persona quan va a un altre territori, la prestació o el pis de tutela, la plaça tutela se li manté per poder garantir la continuïtat d'aquest servei. Però els casos que s'han compartit, o almenys s'han denunciat per part dels treballadors, són casos que no són dins de Catalunya, que són de menors que potser vivien, ja vivien en altres comunitats autònomes. Això sí que ens haurien d'aclarir si és cert o no, i sobretot, si en la vostra època, del 2016 al 2020, vostès van detectar aquest tipus d'incidències i van respondre cas per cas, perquè la primera condonació de pagament es fa el 2025, això es pot entendre en què s'anava fent aquestes irregularitats per culpa de l'administració, burocràcia o el que sigui, s'anaven responent cas per cas o l'acumulació s'ha fet més endavant? Crec que ens ho haurien d'aclarir.

Després, la mateixa pregunta li hem fet a l'exsecretari general Josep Ginesta i ell sí que ens ha aclarit i ens ha explicat que es feien reserves de plaça en un context de sobreocupació, i també ha esmentat el fet que hi havia infraocupació de places per poder anticipar-se a les possibles arribades de menors immigrants. Jo crec que això, si poden, podrien dedicar-hi una mica més de temps a explicar quina és la durada que es permet perquè una plaça quedi reservada, o si totes..., aquestes el funcionament d'aquestes reserves, perquè hi havia preocupació quan ens esteu dient que no hi havia suficients serveis i places per la quantitat de menors que anaven arribant a Catalunya. Tot això si ho poden aclarir, s'entendria més la intervenció que s'ha fet, perquè jo crec que a la compareixença anterior també els diputats hem demanat, hem observat que hi ha molt poca autocrítica i per tant, en

aquest sentit, jo sí que us voldria preguntar què haguessin fet de diferent per poder garantir més transparència i també més claredat en la funció de la DGAIA i del Departament, perquè crec que la percepció externa és, encara, que és un Departament molt opac.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. *(Se sent un senyal acústic.)* No sé què he fet.

Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula l'Honorable senyor Joan Ignasi Elena Garcia. Quan vostè vulgui.

Joan Ignasi Elena Garcia

Moltes gràcies.

Amb aquesta intervenció d'avui, que ha durat molta estona, jo la vull agrair perquè, perquè durant aquest temps, hi ha anys se n'han dit moltes, de coses. Abans, el senyor Calvo ha tingut l'oportunitat d'explicar en el seu context personal una sentència de l'any 2018 que deixava clar que no havia tingut cap comportament que no fos el que corresponia i que, vuit anys després, encara es va mantenint més enllà de la sentències, doncs, consideracions que em sembla que no..., que no corresponen. Per tant, se n'han dit moltes, de coses, durant aquest temps i per tant, jo crec que és molt bo que el que ha passat avui, l'explicació detallada que han fet els compareixents anteriors i els d'avui.

Una segona reflexió és més de posicionament ideològic. Ho diu sempre el conseller El Homrani, ateníem els nanos, ateníem els menors,

Fitxer 10CIADGAIA25

els ateníem perquè era un deure moral. I quina sort tenim d'estar en una societat que aquest deure moral, és alhora un deure ètic i és alhora un deure legal. Que és el que sempre manifesta: ètic, moral i legal?

I les dades, que han explicat? Si volem, els hi podem treure rellevància. Els hi podem treure la importància que té. Coneixem tots una miqueta l'Administració. Coneixem

les garanties i la seva celeritat i les mancances, a vegades, en aquesta celeritat. S'han multiplicat... Estem passant de 300 a 3.000 –de 300 a 3.000, de 300 a 3.000. Ho vaig repetint perquè em donen ganes de contar de 300 fins a 3.000, però no tindrè temps. Per tenir la dimensió real del que va passar. I tanmateix es va entendre aquests menors. I es va fer amb mecanismes extraordinaris, d'emergència. És clar, és que era una situació d'emergència. D'emergència que la legislació contempla i que la legislació estableix una sèrie de garanties, també, en els mecanismes d'emergència, que es van complir es van i es van garantir.

I, és clar, ho he dit abans, però ho vull tornar a dir: malgrat tot, malgrat arribar a multiplicar per deu les persones a les quals calia atendre, a les persones a les quals calia atendre, que, com han explicat la Georgina Oliva, especialment, i l'Ester Cabanes, no és posar-los en un lloc, no és aconseguir unes places, un llit i una taula per dinar i per sopar. És monitoratge per fer el seguiment, per acompanyar-los, per agombolar-los, per fer un seguiment de la seva..., multiplicat per deu al conjunt del país. I malgrat tot, d'aquests que van ser tutelats en el seu moment, nou de cada deu estudien o treballen. Alguna cosa, potser, s'haurà fet bé durant tot aquest camí.

I el concepte millora. És que... I d'autocrítica. Quan un explica que a l'any 2016, i abans, potser, però a l'any 2016-17 va començar a pensar amb el Barnahus, que va començar a pensar en altres..., especialment la senyora Oliva ha explicat elements de millora a la web, etcètera, que ens ha explicat. Doncs, és clar que neix d'una reflexió de dir «amb això no en tenim prou i s'han de fer canvis». Perquè el Barnahus no apareix perquè a algú se li ocorri en un determinat moment, i pam!, el que dèiem, sinó que és un procés molt llarg fins que aquest existeix com a prova pilot i després distribuït al país, amb catorze centres, que segurament estan plens ja, i que en aquests moments segurament els hi falta dotació, precisament perquè era tan necessari.

I després, perquè abans he fet referència al creixement i he fet referència a altres qüestions, allò del 155. És que quan ens centrem en que s'han fet molts reconeixements de deute, reconeixements de despesa feta durant aquest mandat el qual estem analitzant en aquesta compareixença, partim que durant un any no es va autoritzar cap despesa. Però la despesa es feia, i el senyor Amorós ho ha explicat

en diverses ocasions: el continu assistencial, la despesa es feia. Hi havia uns senyors que dinaven, que sopaven. En diem uns senyors que generaven una despesa, i després, evidentment, es va haver de resoldre a través dels reconeixements de crèdit –i acabo–, que són, també, legals, que estan previstos legalment. Que si s'haguessin fet les coses diferents durant aquella etapa i s'haguessin reconegut aquells d'aquelles despeses que es feien, no s'haurien hagut de provocar, però estaven permeses i legalment acceptables.

Per tant, jo els volia agrair, i acabo amb això, el detall, malgrat hagi sigut avui una sessió densa, intensa. Però el detall, perquè jo crec que ha aclarit moltíssimes de les coses que durant molt de temps, en moltes ocasions, algú de bona fe, altres potser no tanta, però tant se val, que han pogut aclarir avui amb la seva intervenció.

El president

Moltes gràcies, diputat. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari del Partit Popular, té la paraula l'excel·lentíssima senyora Lorena Roldán Suárez. Quan vostè vulgui.

Lorena Roldán Suárez

Sí; moltes gràcies, president. En primer lloc, també, agrair la compareixença dels quatre testimonis d'aquest segon bloc. A ver si consigo ordenar un poco las notas, porque es verdad que ha sido una hora cuarenta y cinco extensa, con muchos con muchos datos, pero bueno, voy a intentar centrar un poco la cuestión.

Es verdad que hemos hablado de algunas cuestiones como qué tiene que hacer ahora la dirección general, la DGPPIA o cómo tiene que ser el modelo. Pero yo creo que al final estamos en una comisión de investigación, a raíz de unos informes de la Sindicatura de Cuentas a raíz de una investigación que se sigue en la oficina antifraude, también tribunal de cuentas, como ya se ha comentado, y voy a intentar centrar-me en este en este ámbito.

Según la sindicatura de cuentas, el Departamento de Derechos Sociales tiene un agujero de 167 millones de euros en el periodo entre 2016 i 2024, en pagos a prestaciones indebidas, y me gustaría saber cómo es posible, porque no estamos hablando de cantidades pequeñas, estamos hablando de 167 millones de euros que, insisto, la sindicatura ha detectado, pues, que se han concedido de manera irregular.

Quiero saber qué pasaba exactamente, porque se ha utilizado la palabra «aquí no hi havia un desgavell». ¡Hombre!, 167 millones de euros que no sabemos por qué se han pagado creo que es un *desgavell suficient per preguntar avui aquí*.

Hemos hablado en la anterior comparecencia y en esta, y ustedes también han hecho referencia al tema de contratos de emergencia. Es cierto que el procedimiento de contratación de emergencia existe, lo prevé la Ley de contratos del sector público. Pero el problema no es ese. El problema es que ustedes no justificaran el porqué. Lo mismo que pasó con las prórrogas. Se han hecho prórrogas... Es que no me da tiempo para ir repitiendo, si pueden estar atentos, por favor... Como les decía, contratos de emergencia: ustedes no justificaron el porqué. No es que no exista el procedimiento, es que está sin justificar. Prórrogas: exactamente lo mismo. Se fueron prestando unos servicios, se fueron pagando unas facturas, pero no hay ningún documento justificativo de esa prórroga.

Ustedes lo achacan a varios elementos: el covid, el 155, la prórroga presupuestaria... Insisto: todo eso hay que documentarlo, y la Ley de contratos del sector público lo explica perfectamente. Pero ustedes no lo hicieron. No es una opinión mía, sino que también lo dice así la sindicatura de cuentas; sindicatura, que también afirma que la DGAIA no facilitó a la sindicatura ningún estudio sobre los costes económicos de los servicios de acogida. Entonces la pregunta es: si ustedes no disponían de este estudio económico, ¿cómo puede ser que fijaran los precios de los módulos sin tener ningún tipo de análisis previo que justificara la correspondencia entre el coste real y el dinero pagado? El informe también señala que en una muestra de centros se reconoció un gasto de 11,8 millones de euros por encima de los importes adjudicados.

A mi me gustaría saber quién autorizaba estos pagos que excedían el límite legal de los contratos y, vuelvo a insistir, por qué no hay soporte documental de estos pagos que a día de hoy son injustificados precisamente porque ustedes han sido incapaces de entregar esa documentación a la sindicatura. Además, la Sindicatura ya les ha recordado que ha habido trabas en la fiscalización porque la documentación no existe y, por tanto, es imposible fiscalizar debidamente algunas de las cuestiones objeto de los informes.

En el apartado del tratamiento de las alegaciones, cuando ustedes contestan algunas de las observaciones de la sindicatura, se dice literalmente que se exponen unos hechos que no se ajustan a la realidad ni a la normativa de la aplicación. Entonces, yo pregunto: ustedes, ¿qué base jurídica dominaban aquí? Porque nos han dicho que la Ley de contratos del sector público preveía este tipo de contrataciones, pero insisto en que la Sindicatura les vuelve a recordar en el trámite de alegaciones que ustedes no se ajustan a la normativa aplicable. Digo yo que dominaran algún tipo de base jurídica a la que se acogieron para hacer estas cosas, y si nos lo pudieran decir también lo agradeceríamos.

Más cosas y voy muy rápida. También le voy a decir que me sorprendió. Estuve siguiendo también las comparecencias en la Comisión de Derechos Sociales, y a mí me sorprendieron algunas de las declaraciones que hizo usted, señor Amorós. Se lo voy a leer literal: usted decía que le sorprendía que una síndica nombrada por un partido independentista pusiera el dedo ahí. Y decía: «Pero bueno, ustedes sabrán a quienes nombran». ¿A qué se refería con esto? ¿Estaba poniendo en cuestión la independencia de la sindicatura de cuentas?

¿Que quiere decir que una síndica nombrada por un partido independentista ponga el dedo aquí? No sé, si nos lo puede explicar un poco más.

Hemos hablado también del tema de los jóvenes extutelados, de las ayudas. También hay 4,7 millones de euros en el periodo entre 2019 i 2022 en pagos indebidos. Esto, ¿como se pudo producir? No había algún tipo de mecanismo de control, etcétera. Antes nos decía usted que esto es culpa del sistema de gestión de datos, que no cruzan bien los datos. Bueno, ¿cuatro años para corregir un fallo? ¿Del 2019 al 2022 sin cruzar datos y pagando prestaciones indebidas por millones y millones de euros? Que nos lo expliquen también.

Otro tema, también teníamos a la UTE formada por Fundació Mercè Fontanilles i Fundació Resilis, que lo hacían todo entre ellos. Ellos eran los prestadores del servicio y eran también los que tenían que controlar si aquello se estaba llevando a cabo de forma correcta. Bueno, no me extraña que hayamos tenido que aplicar aprobar aquí un decreto de condonación de deudas, precisamente porque ustedes fueron incapaces de hacer un seguimiento.

Voy muy rápida, ya, presidente. Sé que estoy fuera de plazo, pero plazas fantasma, que aquí ahora todo el mundo..., nadie sabe lo que son las plazas fantasma, pero es que hay datos más que suficientes, sobre todo porque tenemos una denuncia por un trabajador, no estamos hablando de nadie ajeno. Un trabajador con una denuncia a quien la Oficina Antifraude ha dado visos de veracidad porque se está investigando. Además, ustedes saben que es un testigo protegido. Donde se han aportado unos audios donde sus superiores reconocían que las cosas no se están haciendo bien. Por tanto, eso de que es imposible que pase, no es cierto, porque ha pasado. Porque ha pasado, insisto, que tenemos unos audios que son muy clarificadores al respecto. Por tanto, sí: había firmas de un funcionario. Había firmas... Y no quiero con esto poner en la picota a los trabajadores porque bastante hacen con los pocos medios que le da el departamento. Pero, insisto, hay una denuncia de un trabajador con hechos muy, muy graves.

El president

Hauria d'acabar, quan pugui.

Lorena Roldán Suárez

Y acabo muy rápido, también, con la cuestión del tema de los abusos a esta menor de doce años que usted recordaba que no estaba bajo la tutela de la Generalitat, pero sí estaba bajo la guardia de la Generalitat, i la Generalitat tiene... Sí, esos padres dejaron a su hija en un centro con la confianza de que la Generalitat iba a velar por sus intereses y no fue así.

Gracias

El president

Gràcies, diputada. Havent-se excusat la diputada per part del Grup Parlamentari de VOX, la senyora María Elisa García Fuster; no havent assistit avui a la comissió cap representant de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, tampoc Aliança Catalana per part del Grup mixt, passem la paraula al torn del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Té la paraula la diputada senyora Mónica Ríos García. Quan vostè vulgui.

Mónica Ríos García

Gràcies, president. En primer lloc, evidentment, donar les gràcies a l'honorable senyor El Homrani, al senyor Amorós, a la senyora Oliver i a la senyora Cabanes, per tornar a explicar l'àmbit que ens ocupa, en aquest cas la Direcció General d'Infància i Adolescència.

No me'n puc estar d'agrair una afirmació que ha dit la diputada Ennatu, perquè ha afirmat que la reforma de la DGAIA, ara DGPIA, va centrada en els mecanismes de control. Hem passat de ser només un canvi de nom a plantejar nous mecanismes de control. Per tant, li agraeixo l'afirmació.

Bé, sí que començaria... Una valoració que faig després de tantes compareixences que hem tingut... Quan es va plantejar aquesta comissió d'investigació es va plantejar un àmbit temporal, ja ho sabem, des del 2011 fins ara. I crec que és important, perquè amb les compareixences que hem tingut, per exemple amb l'honorable senyora Munté, que va explicar des del 13 al 15, bé, van tenir una mitjana de tres-cents menors no acompanyats a atendre, no? I aquí estem parlant que, a més, el 18, amb totes les dades que tenim fins ara, és la xifra rècord de joves no acompanyats. Doncs, ja s'ha dit, la xifra: 3.709. I crec que és important per ubicar també una mica, diguem-ne, el que ha passat, o com s'ha pogut gestionar aquest volum tan gran de persones a atendre. També parlaven del model Barnahus, i és veritat que, i ho enllaço una mica amb el que deia també el senyor Amorós, que hi ha qüestions polítiques que haurien de tenir el suport de tots els grups parlamentaris, o com a mínim,

Fitxer 26

si es detecten deficiències, doncs, poder tots anar a una a buscar solucions, no? I a vegades..., no utilitzar-ho de manera poc rigorosa i moltes vegades fent demagògia. Jo crec que faríem un favor, sobretot a aquests menors dels que parlem i els quals hem de protegir.

Per tant, per això, l'exemple de Barnahus podria ser un exemple d'un model d'èxit d'atenció, també perquè és un model molt transversal, que aglutina tots aquells experts implicats en aquesta atenció. En el cas de menors que malauradament han patit un abús sexual. I crec que al final totes les polítiques haurien de tenir aquesta

mirada transversal i serien molt més eficients. A més, el Barnahus és veritat que el tenen un cop, diguem-ne, ja ha passat, però és veritat que també han coincidit molt tots els compareixents..., han potenciat molt la prevenció, i jo soc molt defensora de la prevenció, i això també s'aterra molt, diguem-ne, o jo ho aterro molt, que vinc de l'àmbit municipal, també amb una col·laboració estreta i treballant molt des de l'àmbit municipal, que és aquell que té el vincle més directe amb les persones i que coneix més a fons les famílies. Crec que també és un apunt important.

També s'ha parlat molt dels pagaments indeguts, i és cert que aquestes rendes, tant la renda garantida, que també s'ha produït, com aquestes prestacions joves a extutelats, com que són com rendes podríem dir vives, que hi ha uns condicionants de la situació personal de la persona, doncs poden donar aquests pagaments indeguts. És veritat que hem de treballar per minimitzar-los, però també és cert que sempre hi poden haver pagaments indeguts. Ara es planteja des de la reforma de la renda garantida de ciutadania una revisió trimestral de quanties, què és el model basc, diguem-ne, que ja es porta a terme, i amb l'assumpció de l'ingrés mínim vital esperem que això també millori, i també es planteja que les prestacions dels joves extutelats estiguin incloses en la renda garantida, per tant, entenc que caminem cap a evitar aquests pagaments indeguts dels que parlem avui.

També, la senyora [Riba#2.36] ha plantejat una sèrie de propostes. Bé, jo plantejo si ens podrien fer arribar..., no sé si les tenen per escrit en un document, per si ens ho fessin arribar, com que després quan acabi tota la feina d'aquesta comissió haurem de plantejar aquelles millores, etcètera, crec que ens ajudarien molt en la tasca d'aquesta comissió. Bé, ja s'ha repetit molt en les comissions que els pressupostos prorrogats també dificulten la gestió. Per tant, jo tiro aquí un, diguem-ne, una demanda... (*l'oradora riu*), no?, que..., bé, a veure si en som conscients, perquè després és veritat que alcem la veu quan hi ha coses que no es fan bé, però bé, potser avui podem col·laborar tots a que puguin haver-hi factors que facin que es facin millor.

I, també, la inestabilitat política. Legislatures curtes. També s'ha posat molt de manifest, perquè és veritat que tot s'atura, i si ja portar a terme polítiques ja costa, ja

té un tràmit i ho han explicat, no?, fins i tot el tràmit d'urgència tenia el seu temps, no? Doncs, evidentment que això també perjudica, la inestabilitat perjudica.

Bé, vostès i tots els governs que han passat per aquí han explicat accions i millores que han portat a terme en aquesta Direcció General de la Infància i Adolescència, i el Govern Socialista, com no, també des del minut u treballa i amb una mirada especial en la protecció de la infància i l'adolescència.

Moltíssimes gràcies per les seves compareixences avui.

El president

Gràcies, diputada. Passem al torn de les respostes. Els recordo que no tenen temps limitat. Tanmateix, també els faig avinent que poden ser tant concisos com creguin convenient. Quan vostè vulgui, conseller El Homrani, té la paraula.

Chakir el Homrani i Lesfar (exconseller de Treball, Afers Socials i Famílies)

Sí. Espero que entenguin que intentarem de generalitat a elements més específics a mesura que anem avançant els quatre. Crec que ja ho han vist en les intervencions, es nota claríssimament qui va ser directora general, amb tot el detall, qui portava més la mirada política d'infància, qui portava la gestió i qui portava la coordinació i els elements que havíem de solucionar de forma estratègica i política.

I sí que els vull dir una cosa, perquè ha sorgit en diverses de les seves intervencions, i crec que és important aquest exercici d'empatia perquè crec que en algunes intervencions s'ha dit, «bé, un punt de manca d'autocrítica, un punt...», s'han situat..., i els hi demano aquest punt d'empatia, perquè nosaltres també tenim la sensació que com que cada ics temps ens hem de retrobar per venir al Parlament per parlar d'això, que hi ha un punt de sensació que dius, «bé, crec que hi ha gent que pensa que ja ens anava bé la situació d'excepcionalitat que vam viure, i els asseguro que no, els asseguro que haguéssim volgut una situació que no fos d'excepcionalitat.

I el que també va lligat és que vam viure una experiència molt –molt– estressant. Ja sé que no ve al *cuanto*, però crec que és important entendre-ho. Quan els teus tres primers mesos de conseller l'últim missatge que reps cada nit a les dotze i mitja, una de la nit és un WhatsApp amb quants nanos tens a cada comissaria de Catalunya. Tants a la comissaria de Tarragona, tants a la de les Corts, tants a la de Figueres.

Tants. Com poden entendre, la percepció i la sensació i la necessitat de dir..., i quan tu fas la mirada global i dius: en tres anys vam ser capaços d'absorbir-ho, vam ser capaços de generar un sistema nou... Vam ser capaços de, centres de cent persones posar-los en pisos... –que la gent no sabia on estaven aquells pisos– amb cinc o sis nanos, doncs tens aquell punt, i ho dic amb..., és que vam fer la feina, i la vam fer ben feta. I segurament vam tenir errors, però vam prioritzar el que pertocava –prioritzar–, que era allò.

I segurament per això a vegades vostès tenen aquesta sensació, «manca un punt d'autocrítica». Jo els dic: jo crec que no és tant això, sinó és haver compartit aquells elements, aquella situació, tota la tensió i tot el que representa. I també entenc quan diuen, però, «què podíem fer, alhora». Jo aquí sí que els demano una qüestió: què podíem fer a la vegada o que hauríem pogut fer millor? Tres anys amb aquests increments, amb la teva antecessora, que avui ha parlat, a la presó; amb un pressupost dels tres anys i amb una pandèmia portant la Conselleria de Treball, Afers Socials i Famílies: no sé què podíem fer més. Perquè alhora estàvem parlant del model d'inclusió; alhora vam fer el que crec que pertocava fer, que la diputada dels Comuns ho situava de forma, la senyora Lozano..., i comparteixo gran part dels punts que situava, però quin canvi, per guardar les formalitats contractuals. No, és que el que havíem de fer i el que s'ha fet i, pel que jo sé, estic desconnectat de la política institucional, però pel que jo sé es continua fent, és el que vam fer, que és passar d'un model de contractació a un model de concertació. Era això.

És que no té sentit el model de contractació que hi havia en aquell moment en els serveis a les persones. No té sentit. Després van haver-hi coses que van fallar, que no van reeixir. La famosa Llei Aragonès, que no va tirar endavant. La Llei Aragonès hauria solucionat una part també en aquestes qüestions. Per què? Perquè el model de contractació no està pensat per a això. I és el que mentrestant anàvem fent perquè era necessari, perquè és el que és necessari.

Al final, és aquest l'aspecte. L'Oriol crec que ha situat molts exemples molt concrets de per què la Llei de contractació, no, i per què la concertació. Jo crec que la concertació està ajudant en els serveis a les persones i crec que se li haurà de donar una volta. I jo també els deia, diputats i diputades, que tampoc estem descobrint la

sopa d'all, eh! Que forma part del debat sobre la prestació de serveis a les persones, l'adequació de les lleis de contractació. Igual que tampoc, si m'ho permeten, descobrim la llei sobre els cobraments dels pagaments indeguts. Per què va haver-hi una xifra de 167 en global en el Departament en aquests anys? Perquè vam créixer. Perquè vam créixer una barbaritat en prestacions.

De la mateixa manera que hi va haver 500 milions de pagaments indeguts en els primers anys de l'IMV. Perquè quan tu crees una prestació nova hi ha pagaments indeguts, i has de buscar els màxims sistemes de control, però no els controlaràs tots, perquè les prestacions són vives i les situacions de les persones són vives. I tenir, si m'ho permeten, un nivell..., anava a dir de *gran hermano*, però un nivell de control de la situació de la persona fins al punt que no es pugui donar un mes de... Són 167 en el global del departament, perquè vam créixer. Quan es crea l'IMV, 500 milions en dos anys si no em falla la memòria. És que és normal. És que els pagaments indeguts es donen en totes les prestacions.

És que va haver-hi fa uns quants anys, i ara estic més desconnectat de la política institucional, però fa uns pocs anys es va aprovar una llei a França, també, pel tema dels pagaments indeguts en aquestes matèries. És que forma part de la gestió, amb tot. De quina manera s'ha de fer? Simplificant prestacions. Jo crec que el Departament va donar via adequada. També crec que és una via que la vam anar creant tots entre tots. Vull dir, aquí ningú descobreix la sopa d'all. Que és dir: deixem-nos de tanta microprestació solta i comencem a agrupar.

Hi ha gent que et dirà: deixem-nos de tot això i fem una renda bàsica universal, que és el que defensa alguna gent en un extrem i en l'altre. Però el que sí que està clar és que la [divisió#11.19] són moltes petites prestacions, i quan creixes en l'univers i en les quanties, i el creixement... Si vostès es miren el que es destinava a prestacions el 2015, per dir abans del període que estava assenyalant i el que s'acaba destinant, el 2000..., actualment, i es mira el nivell global sense distingir departaments, veuran que el creixement és espectacular. També la demanda de la ciutadania ha crescut molt. També som un país amb 3 milions més d'habitants. Vull dir, forma part d'aquest element. I crec que en aquest sentit és important.

Mecanismes de control. Com els millorem. La condonació de deutes. De quina manera? Jo també els situo una cosa. Els mecanismes de control existeixen, i formen part... Jo, quan era conseller em vaig trobar dos o tres o quatre requeriments del Tribunal de Cuentas de períodes anteriors. Formen part de la normalitat. I respon perquè saps que la gent ho fa, en general, bé. Ho dic també per la investigació del Tribunal de Cuentas. Sí, hi ha investigacions. Quan era conseller en vaig trobar unes quantes, que em demanaven recursos, d'altres, i tothom que hagi format part de l'Administració de la Generalitat en certs àmbits de responsabilitat el recordaran. En forma part, ja està. I el que es fa és donar resposta i situar-ho.

Més transparència. Més transparència que portar tots els contractes d'emergència a Govern? Dius... Després, està claríssim que hauríem preferit no tirar de contractes d'emergència. Està claríssim que el que es nota és un canvi del nombre de contractes i de com es regularitza tota la situació quan aconseguim tenir pressupostos i passem tot aquest període.

I les tres persones que tinc a la meua dreta que formaven part del comitè de direcció d'aquest departament, saben, en l'últim període, el punt d'exigència fins a l'últim per no portar cap contracte d'emergència. També, perquè havíem pogut anar avançant en altres coses. L'aprovació del decret. És que s'havia de fer totes les coses en paral·lel. És que si no, no ho podies fer. I crec que és important tenir-ho en compte.

Més aspectes que no em vull deixar. És que crec que en algunes coses respondran d'una forma molt més extensa l'Oriol, la Georgina i l'Ester. Sí que, si m'ho permeten, tota aquesta situació, i els ho deia, potser, i segurament tenen raó, «haurien de tenir més autocrítica», però crec que s'haurien pogut fer les coses millor. Segurament. Les vam fer i vam abordar una realitat que estem orgullosos de com l'hem abordat? Sí. Perquè, mirin, també és l'època, i ara mateix deu ser encara més complicat, tal com és el context polític. També va ser l'època, i jo recordo perfectament quan prenc consciència del que significa ser conseller, quan et truquen a les dues de la matinada dient-te que estan atacant un centre de menors, al Masnou, i has de dir, «d'acord, deixa'm dutxar-me...» I això va passar. I que crec que en aquell moment vam intentar no generar... Per què? Perquè érem conscients de la dificultat de tot plegat i de que la nostra responsabilitat havia de ser pragmàtica.

Fitxer 10CIADGAIA27

I la responsabilitat pragmàtica no era convertir això en una batalla ideològica, no. La responsabilitat pragmàtica era tenir la capacitat de continuar creant places per quan arribessin, i de transformar el sistema en un sistema que permetés una inclusió i que evités aquelles pors que alguns estaven incorporant als veïns i veïnes. Després, ja els ho diré, me'n recordo perfectament d'un alcalde que em va dir: cap problema, conseller, que muntis pisos a la meua ciutat. L'únic que et demano és que no ho fem públic. Així, eh? L'únic que li demano és que no ho fem públic. Perquè si no es fa públic ningú diu res. I la inclusió és l'adequada.

Després hi ha problemes, com a tot arreu. És que faltaria menys. És que quan ens recorden que estem en una comissió de la DGAIA perquè la DGAIA falla, és que la DGAIA falla. Sí. Igual que a la presó hi ha gent innocent. Sí. Per desgràcia, igual que hi ha vegades que hi ha mestres que fallen, i que fan coses que no pertoen. Però crec que el que els he volgut expressar, especialment la Georgina i l'Ester, perquè són del sector, perquè són professionals del sector, professionals del sector públic, és..., ja, però no per això culpabilitzem tot el sistema. I és aquest.

Jo crec que és un encert canviar-li el nom, perquè hi ha vegades que toca canviar el nom, i ja està. Nosaltres hi va haver un moment que vam intentar canviar el nom de *mena*, per intentar... No ens en vam sortir, però ho vam intentar. Per què? Perquè ja estava estigmatitzat fins a un punt. Hi ha vegades que toca. Ara, si m'ho permeten, també els demano: amb compte amb l'efecte pèndol. És a dir, no ens trobem que d'aquí una miqueta de temps hi hagin alguns criticant de com pot ser que aquell noi i aquella noia no hagi entrat al sistema si ha passat no-sé-quants i li ha passat el que li ha passat. I això també sortirà a les notícies. El problema del sistema de protecció, el problema del sistema de protecció i de prevenció dels infants i els adolescents, és que toquem la cosa més sagrada, que són els infants, amb la qual cosa, quan falla, ens quedem tots sense esma. I el problema és que, com tot sistema, fallarà. Ha fallat i fallarà. Hem d'evitar-ho al màxim, i crec que aquest exercici és necessari. I crec que vostès poden ser protagonistes d'implementar millores. Però crec que és honest situar que això acaba passant. I quan acaba passant, com que toca una cosa tan sensible, doncs la resposta, amb tota..., és molt dura. Que és el que ha passat amb

la situació de la noia que va patir violència sexual. Ara, jo els dic a mi em preocupa i em preocuparia i em preocupava quan era conseller, i em preocupa qualsevol infant que pateixi violència sexual, estigui en el sistema que estigui, perquè és un problema de tots.

I crec que aquest exercici, sí que els el situo perquè pot ser que acabi passant, perquè per desgràcia, l'ésser humà és com és i tenim notícies d'aquestes. I ara fa poc hem tingut una altra d'aquestes, que és que et donen un mal cos. Per què? Perquè tractem això. I per això sí que, si m'ho permeten, tota la crítica possible, però siguem conscients de que necessitem un sistema fort. I que el sistema també fa coses ben fetes, perquè el que no podem canviar del sistema són el noranta-cinc o noranta-vuit per cent de professionals que actualment estan i que continuaran estant els diguem com els diguem. I crec que aquests també mereixen sentir-se recolzats políticament per tothom.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor El Homrani. El senyor Amorós té la paraula.

Oriol Amorós i March (exsecretari general de Drets Socials)

Gràcies, president. Gràcies a tots els portaveus per les seves aportacions i pel to amb què les han fet, que sempre és d'agrair. Jo vull dir que la DGAIA sí és un refugi segur. Sí que ho és, per a milers i milers i milers de nanos, ho és. I a milers i milers de nanos els fa la vida millor, molt millor –molt millor.

Però és evident que el sistema de protecció treballa amb persones vulnerables, amb persones que tenen més risc que la mitjana de patir abusos, amb persones que estan en una situació on és més fàcil... De fet, tot el sistema de serveis socials té una particularitat que és que els seus usuaris moltes vegades no tenen la capacitat de defensar-se sols. O bé perquè els falten capacitats cognitives, en cas de discapacitat, o bé perquè són menors, o bé perquè estan en situació de vulnerabilitat social, i, per tant, em sembla molt oportú que hi hagi comissions com aquesta. Em sembla molt oportú que hi hagi elements d'estudi per protegir usuaris d'uns serveis que moltes vegades, a diferència del que passa en l'educació, on els pares i els

alumnes tindran una veu amb més capacitat d'agència, no?, que es diu, o els usuaris de la salut pública, que tenen capacitat de fer una sèrie de queixes, en l'àmbit dels serveis socials hem de tenir en compte que a vegades l'usuari no té la capacitat. Però el que sí que vull dir és que la DGAIA ajuda a milers i milers, a milers de nens. Per exemple, el cas que s'ha mencionat, no? En el cas que s'ha mencionat, la percepció pública que s'ha generat és una criatura en mans de la DGAIA no ha estat protegida, però els fets són: aquesta nena comença a ser abusada abans d'estar a la DGAIA. Mai és tutelada per la DGAIA, sí que està en guarda de la DGAIA. Als tres mesos d'estar en guarda de la DGAIA, denuncia. Els Mossos comencen una investigació i en el sumari d'aquesta investigació surten molts més casos, que no estaven a la DGAIA, que no van denunciar, que les seves famílies –ens podria passar a qualsevol!– no ho van percebre, i de la vintena de menors agredits per aquest subjecte, l'únic que denuncia és el que té el suport de la DGAIA.

Ho podria haver fet millor? Sí. Tant de bo ho hagués trobat el primer dia i no al cap de tres mesos. Tres mesos. Tres mesos van ser, Ester? Tres mesos. Tant de bo ho hagués fet el primer dia i no al cap de tres mesos. Però de la vintena de menors agredits, l'únic que detecta el cas és el que té el suport de la DGAIA. Perquè ho fa la DGAIA. Per cert, i durant dos anys, la vida d'aquesta menor no es veu pertorbada per informacions públiques, perquè la DGAIA fa el que toca: protegir la. I entra en el procediment judicial i surt a tots els diaris. I us penseu que no ha percebut aquesta persona en la seva vida, en el seu entorn i que això no l'ha perjudicat? Que això no l'ha revictimitzat? Ara, la percepció pública, quin ha estat? Fatal. Un desastre. Però anem als fets. Els fets són els que els relato. Objectius, eh? Sense ni una gota d'opinió. Fets objectius. Llegeixin el sumari si tenen l'oportunitat.

Com millorar garanties jurídiques? No entraré en aquest debat. El deixo per a les meves companyes. Sí que crec que és evident que cal un treball més conjunt, que sigui un sol equip. La Georgina feia una proposta molt concreta al respecte. L'àmbit que treballa en la prevenció i la detecció, que és l'àmbit municipal, l'àmbit dels serveis socials, l'àmbit de l'EAI, amb els que després tutelaran la criatura, si és que s'ha de posar en un centre o en una família d'acollida. Per tant, aquí ha d'haver-hi una continuïtat més gran.

Tema contractació. Jo no em queixo de la burocràcia. No, no. Jo dic: teníem un sistema que no era bo per als serveis socials, i generava molts problemes. I què vam fer? Canviar-lo. Malgrat totes les situacions de pressió que hem explicat, el que vam fer és canviar-lo. Vam heretar un sistema de serveis socials que es regia per la mateixa contractació pública de la compra d'avions o contractació de serveis de seguretat d'un edifici públic, i l'hem canviat a una concertació social, creant un sistema, que vol dir definir els serveis, definir preus a tots els serveis. A tots els serveis hi han estudis de costos, senyora Lorena. En tots. Senyora Roldán, disculpi. En tots hi ha estudis de costos, hi ha definició dels serveis, s'acrediten uns proveïdors i després es fa un sistema de provisió, concursat, amb competència. Sí. Però no una competència basada en el preu, sinó una competència basada en la qualitat.

S'acrediten amb proveïdors, es defineixen serveis i es fa una concertació. I aquest sistema, que el preveu la Llei de contractes, que el preveu la directiva europea no té res d'estrany, però no es feia i nosaltres l'implementem. I des d'aleshores no hi ha tots aquests problemes que es detecten en l'informe de la sindicatura. I no vull personalitzar, però és que jo hi era abans i després. M'entenen? Jo hi era amb el conseller El Homrani, amb una situació de molta emergència, que encara funcionàvem heretant els problemes del sistema de contractació en la transició cap a la concertació, i en aquell període tenim moltes dificultats, i després també hi eren. I soc la mateixa persona. No era ni millor una vegada que l'altra. Soc... Pel mig, vaig passar per Interior, on vaig aprendre moltes coses, però fonamentalment era la mateixa persona. Per tant, en la segona etapa, amb unes arribades altíssimes, gestionem molt millor. Per què? Doncs perquè en l'etapa del conseller El Homrani es va fer la transformació dels serveis i es va passar de la contractació a la concertació, i ha funcionat.

Condicions laborals, deia la senyora Lozano. Cent per cent d'acord. Nosaltres, en l'etapa del senyor El Homrani vam negociar la primera apujada de tarifes, demanant per primera vegada que les millores de tarifes es traslladessin a salaris, i després ho va repetir la consellera Cervera, que és el que em vaig trobar que vaig haver de gestionar, el seu acord polític el vaig haver de gestionar en el moment que va haver-hi el canvi, que em sembla molt bé. I després ho vam fer dues vegades més cada

any amb el conseller Campuzano. Negociar pujades de tarifes i vinculant-les, sempre, a millores de salaris, apujades de salaris, que es traslladessin amb millores de salaris. I crec que en aquest sentit vam fer una cosa, que crec que s'ha de mantenir i crec que és bona, que és una taula de concertació amb presència sindical. Sempre. Antigament s'havien fet els acords senzillament amb els proveïdors, amb una negociació senzilla proveïdor-client. Nosaltres vam decidir incorporar els representants sindicals en la concertació. I crec que això també és molt important.

Senyora Domingo, s'ha deixat algunes de les coses que s'han obert. S'ha deixat dues querelles: una que està arxivada, una altra que li han demanat als querellants que dipositin una fiança i no ho han fet, i que si ho fan seguirà el que hagi de fer. Però si no ho han fet i de moment no ho han fet, ja fa unes quantes setmanes, també decaurà. S'ha deixat també que nosaltres, a través d'un reconeixement de deutes intern, un procediment que vaig fer com a secretari amb la Intervenció General i amb el secretari d'Economia, vàrem enviar aquest reconeixement al Tribunal de Cuentas, el Tribunal de Cuentas va analitzar els pagaments indeguts i va tancar-ho –i va tancar-ho. El que ara hi ha al Tribunal de Comptes és d'ofici. Encara no ha decidit obrir res, però d'ofici, quan hi ha qualsevol informe de la Sindicatura de Comptes va automàticament el Tribunal de Comptes. No és que el Tribunal de Comptes hagi decidit obrir no sé què. No. D'ofici, ho té. No sabem si obrirà o no obrirà. No ho sabem, encara no ho sabem.

Però el que ja li vam enviar, se'l va mirar la fiscalia i el va arxivar. I el de l'Oficina Antifrau, estem a l'espera. Jo estic confiadíssim del resultat d'aquesta... Només els demano una cosa: totes les vegades que han repetit –totes les vegades que han repetit– que hi ha aquesta investigació, amb que quan es tanqui ho diguin una quarta part, em dono per satisfet –em dono per satisfet.

I s'ha deixat una altra cosa que s'ha obert, que són les campanyes a xarxes. D'això, molt. Difamar és gratis. I això ho hem patit molt, eh? Qui ho hagi fet sabrà per què ho fa i perquè deixa de fer-ho. Però bé, en tot cas aquesta és la qüestió.

Transparència i emergències. Com ja s'ha dit, ho ha dit el conseller, tots els procediments d'emergències són vistos pel Govern. Vistos pel Govern vol dir que ho veuen totes les assessories jurídiques, totes les intervencions, ho veu el Gabinet

Jurídic Central i ho veu la Intervenció General. I els asseguro que la Intervenció General o les intervencions delegades dels departaments no en deixen passar ni una –ni una. I és normal, és com ha de ser. I em sembla molt bé.

Què va passar, doncs, amb el tema que hem explicat dels pagaments indeguts que es van haver de fer, les pròrrogues, etcètera. Doncs, que el 2017 molta despesa que es va fer no es va passar al pressupost. Això va ser una bola que va caure en el 2018. Va endarrerir totes les contractacions de dotze mesos després. Per tant, el 2019 també ho vam pagar car. El 2020, amb molta pressió, i li ho dic com amic, amb molta pressió per part del conseller, tots els reconeixements de deutes es van anar reduint, reduint, reduint, i em sembla que el primer trimestre del 2021 en vam tancar un parell, i ja està. I després, com que allò ja ha passat a la concertació, ja no en vam tenir més. O si n'hi ha algun, és molt esporàdic, molt excepcional.

Per tant, sí, vam trobar-nos una pilota de neu, gran part de la pilota neu es va fer gran el 2018, va repercutir sobre el 19. El 20 vam anar reconduint amb una molt bona feina del secretari general que em va precedir, el Josep Ginesta, i a mi em va tocar ja les últimes escorrialles d'expedients de reconeixement de deute que els vàrem poder... El conseller, però també el portaveu Elena, parlava doncs també del deure moral i ètic. En vull afegir un, molt propi i molt, si m'ho permeten els companys, eh?, marca El Homrani, que és un deure moral i ètic que vam assumir i que, en canvi, no teníem el deure legal. Però vam ser l'únic territori de l'Estat –l'únic, l'únic– que va iniciar i manté encara –espero– una política d'atenció cent per cent extutelats que fan quan fan els divuit anys. L'únic territori de l'Estat. Això és Catalunya –això és Catalunya. Això és el Govern de Catalunya. Ningú més ho ha fet.

I va ser

Fitxer 10CIADGAIA28

perquè una persona que seu al meu costat ens va dir que havia de ser així. Jo crec que això té molt valor –crec que això té molt valor.

Senyora Roldán, em permetrà que li digui que no m'ha sorprès. M'ha repetit la intervenció de fa uns mesos, i jo li hauré de repetir el mateix. Totes i cadascuna... –

no la de vostè, la del seu grup, eh?—, totes i cadascunes de les coses que deia la Sindicatura de Comptes estan contestades en el capítol d'al·legacions, que està una mica més endavant del de conclusions i és bastant més extens que el de conclusions. Però totes –totes, totes– estan contestades en detall. Totes.

Miri, li'n dic algunes només. Pròrroques de contractes d'emergència, n'hi ha una. El centre 66, l'informe no ens deia quin era. Jo vaig anar a buscar què carai era el centre 66. L'hi explico. Dispositiu d'atenció d'emergència. Perdó. El DAI, com es diu? (*Veus de fons.*) Dispositiu d'Atenció Immediata. El DAI, quan van arribar tants nanos que anàvem col·locant on podíem i vam decidir –una decisió política, també– que a les comissaries els nens no hi havien de dormir, i que vam aconseguir, malgrat les dificultats, que no n'hi hagués cap que dormís més de dues nits i uns poquets dues nits i uns quants una nit, això sí; però vam aconseguir això, que ningú passés de les dues nits, i no era fàcil. Vam crear un nou servei, el DAI. El DAI primer el vam pactar amb l'Ajuntament de Barcelona, en un terreny, i vam fer un procediment d'emergència, sí, per atendre una necessitat d'emergència. Sí.

Resulta que quan anem a obrir-lo trobem que el sol que ens havien cedit, amb tota la bona fe del món, però ningú s'ho havia mirat, era un sol contaminat, en el qual no hi podíem ficar un menor. I [així#1.48], aquí hi havia una tramitació d'emergència, a la qual va seguir una altra tramitació d'emergència. Per tramitacions d'emergències seguides per a una tramitació d'emergència només hi ha aquest.

Contracte d'emergència en què no expliquen com és el servei. Hi ha un cas. L'hi explico. És el cas de l'IPI, que passa a dir SAEJ. Els amics d'infància i tots els serveis socials tenim el defecte d'utilitzar molts acrònims, eh? D'allò, home..., un IPI i un SAEJ no s'assemblen gaire. Doncs miri, són el mateix. Fem pagar el SAEJ al mateix preu que l'IPI. Per què? Perquè és el mateix. L'única diferència és que l'IPI eren pisos per a joves de setze a divuit anys i el SAEJ era per a joves de més de divuit anys. Corregeixin-me si m'equivoco. Llavors vam dir: escolta, en una tramitació d'emergència per sortir del pas, definim el SAEJ; el definim com si fos un IPI perquè és exactament el mateix –d'acord?– i comencem a treballar. I comencem a treballar.

Sobre pagaments. Sí. Tots els casos detallats –tots els casos detallats– de sobrepagaments que relata l'informe, tots, es corresponen exactament al

percentatge de sobre pagament amb el percentatge de sobreocupació. Si hi ha un conjunt de centres d'un territori que puja un vint per cent la despesa quan la contractació era de cent i passem a gastar cent vint és perquè les places reals es corresponen a una situació de sobreocupació. Òbviament, quan no tens centres, el primer lloc on pots posar nens que t'arriben sense previsió és on hi ha un centre obert.

Base jurídica. Perdoni, és impossible –impossible: impossible– fer qualsevol tramitació en un Govern, qualsevol que estigui a un govern ho sap– que no tingui l'aprovació de l'assessoria jurídica per a validació jurídica i de la Intervenció General o la Intervenció Delegada quan comença a un departament, general si el tràmit surt del departament, en què doni una segona validació jurídica relacionada amb legislació de pressupostos, en aquest cas, per tant, jurídicoeconòmica podríem dir; per tant, és que això no és possible –no és possible.

No em farà picar a tornar a ficar-me en jardins que no cal, perquè no cal. L'únic que el procediment d'elecció de síndics és el que diu la norma. No tinc res més a afegir sobre això. Sí que em va sorprendre que es posés l'èmfasi en les dificultats de gestió en el període del 155, perquè crec que són òbvies i objectives les dificultats que es varen patir i el fet que, a diferència d'altres ministeris, el ministeri que ens va tocar a nosaltres –abans ho ha explicat el senyor Ginesta, doncs, no va tenir això.

Respecte a una fundació que ha anomenat a la qual vostè i gent del seu grup va dir molt sovint que hi tenim molta amistat, vagin a l'informe de la sindicatura –tinc la pàgina per aquí, li puc ensenyar– i miri el posicionament d'aquesta entitat quan nosaltres vam arribar i al cap de quatre anys. Era la primera i va passar de la primera a la tercera. I li ho diré molt fàcil: en aquell moment necessitàvem braços, i no només va incrementar aquesta entitat els encàrrecs que va rebre. Tothom. I, és més: vam incorporar actors que no estaven a Catalunya, que no hi havien estat mai i que van començar a treballar a Catalunya en aquell moment. Per què? Doncs perquè feien falta braços. Perquè quan multipliques per deu les arribades anuals, doncs, és així.

Les places fantasmes no existeixen. No existeixen. Per una raó molt simple: només podem pagar aquelles places que estan en el sistema d'informació, que són els anomenats SINIA –d'acord?– i només podem pagar aquestes. I només les podem

pagar si un funcionari –quan he subratllat abans la paraula funcionari i ara ho torno a fer, és perquè quan un funcionari signa una cosa, la legalitat d'aquesta cosa el compromet fins a tal punt que si no fos així, s'hi juga el seu patrimoni–; per tant, és un funcionari que valida una per una les factures, i si una plaça no està a SINIA, no es pot pagar. I com es posen les places a SINIA. Només si hi ha un inici d'expedient. Expedients que, com ha explicat abans la directora general, tots ells s'envien a fiscalia. Per tant, la gent que entra a SINIA, és perquè s'obre un expedient que s'ha enviat a fiscalia. I el que es paga està a SINIA. Si no està a SINIA no es paga.

I per si de cas hi hagués el cas que dius, «no, és que està a SINIA però el nano se n'ha anat i ningú se n'ha adonat compte...» No, no: hi ha un que ho signa, i el que signa, qui és? Els equips de supervisió de centres. Funcionaris que tenen al seu càrrec tres, quatre, cinc, sis, set o vuit centres que segueixen. I que, per tant, s'hi juguen molt. Ho signen ells. Jo discutiré aquesta signatura com a secretari general? Per descomptat que no.

Per tant, jo crec que aquesta qüestió està... Com que hi ha una investigació oberta. Jo estic esperant que es clogui, i li demano el mateix que li deia a la senyora Domingo. Quan es clogui, el seu resultat expliquin-lo. Miri, en el seu cas li ho deixo més fàcil, ni que sigui una de cada deu vegades que han dit el contrari, eh? Ni que ho expliquin una de cada deu vegades, jo estaré feliç.

I a la senyora Ríos, li vull agrair molt també la seva intervenció. I coincideixo molt amb ella que el que necessitem és en aquesta matèria és acord. És més, jo he vingut avui aquí content. Estic encantat de veure'ls, de veure'ls totes les vegades que vostès ho requereixin. M'agradaria que una d'aquestes vegades –en què no cal que em cridin a mi, cridin a les persones que consideren que tenen coneixement–, m'agradaria que una d'aquestes vegades fos sense micros i sense càmeres, i que poguéssim parlar del sistema de protecció. Tots els grups polítics. Amb els experts que vostès considerin. Si creuen que els puc aportar alguna cosa, m'ofereixo. Però fem un dia una reunió d'aquestes com la d'avui, com la de fa sis mesos, però sense càmeres. I estic segur que el nivell d'acord que sortirà d'aquella reunió ajudarà molt al sistema de protecció a la infància. N'estic segur. Amb les mateixes persones, eh?

Amb les que hi són avui i amb els que hi havia fa sis mesos. Estic segur que funcionaria.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Amorós. Senyora Oliva, té vostè la paraula. Quan vostè vulgui.

Georgina Oliva i Peña (exsecretària d'Infància, Adolescència i Joventut i exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència)

Gràcies. Intentaré respondre algunes de les coses que ja han dit, i doncs, no les repetiré, perquè sinó se'ns farà molt tard.

A la diputada de Comuns, que ha fet moltes i moltes preguntes Estic en l'essència de totes aquelles preguntes molt d'acord. I per exemple, quan deia «Què podem fer per millorar la prevenció, per millorar les habilitats parentals» –ho havia anunciat també en la meua part del discurs–, o com podem també ajudar als municipis en la part competencial. Tenim una delegació competencial en els municipis pel que fa a la protecció. I ho lligo amb les preguntes que també feia la diputada del PSC. Ho he dit molt sintèticament i per tant quedo a la seva disposició. Un altre moment per allargar-me. Però crec que ha d'haver-hi aquest contínuum assistencial que explicàvem en l'àmbit administratiu i ha de ser en l'àmbit dels sistemes. I fins i tot en l'àmbit més humà.

Els professionals que atenen per primera vegada un infant que està en situació de risc, que encara no hem obert, ni tan sols una guarda, que estem explorant aquella situació de risc, i és la primera cara, no de la família, que el tracta d'una altra manera, que el pugui continuar veient al llarg de tota la seva atenció en el sistema de protecció. Això també és contínuum assistencial i, per tant, això vol dir que s'ha d'ajuntar, els serveis socials. Han de treballar molt més coordinats amb altres àmbits d'aquest infant, com per exemple els CAPs, com per exemple les escoles. Però després, sobretot quan ja anem un pas més enllà EAIAs i EFIs. També, els acrònims: els equips d'atenció a la infància que hi ha al territori, i els equips funcionals d'infància.

Abans, la diputada del PSC em demanava això. Hi ha un projecte d'un nou model d'atenció a la infància que el vam impulsar des de Barcelona, amb coordinació institucional, que és el que també demanava en la meua intervenció inicial, amb l'Ajuntament de Barcelona i la DGAIA, per poder fer un projecte pilot amb un dels territoris, evidentment en el territori més gran del país on hi ha més equips, en aquest cas, doncs, els UCEAIAs, de poder treballar plegats. Perquè d'aquesta manera es veu aquella treballadora familiar, aquell pedagog, aquell integrador que està treballant amb la família i que està acompanyant aquest infant en les seves activitats extraescolars, que pugui treballar amb una mirada més des de fora, amb un psicòleg i amb garanties jurídiques. Per això, els equips funcionals d'infància tenen juristes per veure quina és la mesura més adequada.

Quan jo deia de treballar col·laborativament i treballar en equips i per això els desemparament no és algú que es lleva un dia i diu desemparo una criatura, sinó que hi ha molt de treball al darrere. Això ja passa en certa manera. El que hauríem de fer com a sistema de protecció, i per això jo deia obrim el focus. El sistema de protecció no és la DGPIA. El sistema de protecció és molt més. Si els ajuntem. Si treballem interdepartamental i interinstitucionalment podrem garantir millor aquest contínuum assistencial.

I això passa per la diputada de Comuns. Crec que el finançament municipal, en termes generals –en termes generals, amb els altres departaments, jo també he estat liderant un altre departament– es queda curt; es queda curt per a totes les necessitats socials que ja han d'atendre els ajuntaments, perquè són la primera barrera de contacte amb la ciutadania i, per tant, hauríem encara d'abocar-hi molts més recursos. Però si fem aquest contínuum assistencial, aquesta mirada molt més multidisciplinària, per exemple, també incloent els serveis d'acollida familiars, perquè podem treballar amb la família acollidora i la família biològica. I aquesta és una de les propostes que posàvem en aquest nou model d'atenció a la infància.

Habilitats parentals. Hi estic completament d'acord. De fet, és la base de la prevenció. Abans m'he referit, quan posava exemples, no? Doncs, per exemple, quan les AFAs tenen iniciatives d'escoles de criança. Però dins del sistema tenim casa d'infants. Per mi casa d'infants és un projecte molt bonic perquè van néixer

justament per fer això, per treballar in situ les habilitats marentals. Dic marentals perquè bàsicament són dones les que estan en aquests processos. Mentre estan acompanyades de professionals que saben del que parlen, que saben del que fan, que saben fer aquest acompanyament, no des d'una mirada estigmatitzadora, no des d'una mirada que jutja o que perjudja, sinó simplement partint de les vulnerabilitats.

I enllaço amb això. N'hem parlat molt en aquest Parlament, però molt, perquè hem vingut el conseller El Homrani i jo mateixa un parell de vegades a parlar de la pobresa infantil. Les situacions de pobresa infantil i les situacions de vulnerabilitat i alta vulnerabilitat, en aquest país són insuportables. I això sí que requereix d'un acord, jo no sé si és amb micro o sense micro, però sí que el vull amb bombo i platerets, com diria aquell. Polític. Perquè hem de poder eradicar la pobresa. Perquè la pobresa porta a situacions de major violència, porta a situacions de menor protecció per a aquests infants, i, per tant, quan jo em referia «anem a analitzar el sistema de protecció posant el focus més ampli», també em referia a això.

La diputada de Comuns demanava el zero-sis. És un pla de xoc que va iniciar la consellera Bassa. Aquí, també, la diputada del PSC ha portat... –està al web. També m'hi vull referir, al pla de millora, que s'hi ha referit abastament l'Ester. Però crec que per al zero-sis, personalment, famílies acollidores professionalitzades – professionalitzades–, perquè la societat ha avançat, també les comoditats que les persones volem, no? I això de l'altruisme, ja a moltes ens semblaria que queda lluny, però sobretot perquè les necessitats de la infància i l'adolescència, en aquest cas de la infància, en el zero-sis, també han canviat molt. I un acolliment, i alguns en saben molt, i adopcions, no són fàcils. I hem de poder acompanyar bé aquestes famílies. Evidentment que l'ICAA fa molta feina aquí, però si hi hagués una professionalització

Fitxer 10CIADGAIA29

en el sentit de dotar de més eines i instruments cognitius, i de coneixement, no?, de recursos econòmics, crec que faríem molt més favor a aquestes famílies i alhora estaríem fent un contagi positiu. Si veiem que hi ha, al nostre entorn, famílies que estan acollint i que això és una experiència positiva, d'altres també es podran animar.

Per tant, insisteixo en aquesta proposta que havia sortit també del sistema de reflexió.

I ho lligo –una altra cosa– amb el tema de la vulnerabilitat i de la seguretat dels menors, que també deia la diputada de Comuns. Una prestació per a la criança. Però una prestació per a la criança real. Real. Ajustada als costos de vida *reals* i a les necessitats *reals* de la infància. I per mi, igual que per totes les persones que estan en aquesta taula, les necessitats reals de la infància no és només alimentació, abric i llit. És cultura, és esport, és relacions socials. És natura, és diversió, és oci. Tot això ha d'estar cobert per aquesta prestació de criança. Evidentment, també, l'habitatge. Perquè clar, si permetem desnonaments de famílies amb criatures, això gairebé, doncs, diguem-ne que peta.

I l'última proposta, arran de les preguntes que feia la diputada de Comuns. I ho lligo amb la prevenció, em consta que la DGPIA ha recollit els fruits d'aquesta feina i ho està posant en marxa i per tant els encoratjo perquè crec que aquesta és la clau. Per mi la clau no és la institucionalització. Ho serà en els casos més extrems. Per mi la clau és evitar la institucionalització, és evitar treure aquests infants de les seves famílies i dels seus entorns. I, per tant, la contenció en el domicili, l'acompanyament en aquestes famílies, la cobertura de les necessitats bàsiques: per a mi és el principal.

A la diputada de Junts. He dit en diverses ocasions en el meu en el meu discurs, i és així: el sistema no és infal·lible, com tots els sistemes, té marge d'error i té marge de millora. Han sigut també les meves paraules i, per tant, evidentment, es produeixen errors. Però quan jo deia que els mecanismes funcionen, funcionen perquè quan detectem coses que no van, disfuncions, som capaces de corregir-ho. Per mi això és quan el sistema funciona. Que el sistema miri cap a un cantó i deixi passar altres coses, això no funciona. Però quan el sistema detecta que hi ha quelcom que no funciona i hi posa remei, això és que els sistemes de control, o de supervisió, depenent de l'àmbit, han funcionat. I en el meu mandat vam tancar els centres de protecció. Els vam tancar. I consten en un informe de la sindicatura de greuges, felicitant aquesta acció perquè no es garantien els drets de la infància, perquè no es donaven les condicions mínimes per garantir el dret a la vida digna. I

ho dic així, d'aquells infants en aquell centre. Per tant, per mi això és un sistema que ha funcionat, que ha detectat una disfunció, que ha sigut valent i que ha posat els recursos i hi ha actuat, no?

Mirin, en l'última època governamental, [#3.31] retirada de la política, vaig crear el Departament d'Igualtat i Feminismes. Amb Violències masclistes, que és el meu àmbit, a part de la infància –a vegades tenim molts àmbits que s'accionen–, se sol fer la crítica de «quants casos de violència!» i no para de créixer la violència masclista. No, la violència masclista és la de sempre, igual que la violència d'infància, el que està funcionant són els mecanismes de detecció. Altra cosa, i en això estarem d'acord tots els que estem en aquesta comissió, és que faltin recursos un cop es detecten, però no perquè es vagin detectant més casos és culpa de la DGAIA o és culpa de no sé qui. No, no, no. Justament perquè s'han abocat recursos, esforços i persones en detectar aquestes situacions, les fem aflorar per poder-les actuar. Per tant, no critiquem quan les fem aflorar. Critiquem si falten recursos. Però justament quan surten aquests casos, malauradament, és perquè funcionen.

També parlaves de transparència. Mirin, durant molts mesos si alguna cosa vaig ser, i ho dic personalment, però ho va ser també el conseller El Homrani i ho va ser l'Ester Cabanes i molta altra gent, vam ser transparents. Crec que em vaig cansar de fer entrevistes i sortir a la televisió, cosa que no m'agrada gens. I vam crear –i ja està publicat, hi poden entrar ara, perquè jo mateixa he entrat abans, minuts abans d'entrar per veure les dades–, una web en el departament web, un apartat de la web del departament, on anàvem actualitzant tota la informació, jo no diré minut a minut com si fos això el Procicat, però sí setmana a setmana, el nombre d'arribades, les procedències, les rutes migratòries, la situació amb què es trobaven aquestes persones. És més, publicàvem l'obertura dels centres. No dèiem el lloc –no ens feia falta, perquè el racisme a les xarxes ja ho ubicava i llavors ens esperaven amb pedres–, però ubicàvem els centres i explicàvem aquesta distribució. I gràcies a aquesta transparència, no sé si vostès personalment, però els seus partits sí que podien fer la feina de control d'aquest Parlament, de dir, per exemple, «estan concentrant moltes places al Vallès». Tenien raó. Era, potser, una coincidència, que teníem tres albergs allà.

Gràcies a aquesta transparència, els mecanismes de control que referia abans també van funcionar. Vam fer reportatges i vam obrir un exemple, una mostra, un mostreig de totes les tipologies de centres als periodistes i a diputats i diputades d'aquesta cambra, que també van poder venir, acompanyats per mi mateixa, la majoria de vegades, a veure com era un centre. Més transparència que això, creu-me..., a part de totes les transparències en el procés administratiu que han explicat en Chakir i l'Oriol, doncs, em costa. I, per tant em fa pensar, i els convido en aquesta reflexió, que potser quan titllem la DGAIA d'opaca potser és més un relat que una realitat, i que quan deia de no qüestionar, de no tenir tants prejudicis, també em referia a això.

I els seguiré explicant, no?, allò de l'autocrítica. Si volen, em poden convocar un altre dia i puc fer molta autocrítica. Però en un moment en el que estem atenent emergències, som capaces de fer això, més autocrítica no n'hi ha. En un moment en què estem salvant vides, però alhora som capaces de trobar ganes, voluntat, esforços per reflexionar tot allò que fa falta millorar i tot allò que encertadament la Dolors, en Ricard, el Cesc i en Pep Ginesta estaven explicant què volíem fer el 16 i què nosaltres volíem heretar amb il·lusió i posar-ho en marxa, doncs, escolti'm, és això. En veritat, la reflexió i l'autocrítica ve per aquí.

A la diputada del Partit Popular, per complementar tot el que ja hem comentat, dir-los que la justificació és una emergència humanitària, amb dades transparents, explicades constantment, responent a preguntes parlamentàries, a preguntes de periodistes, tota la informació que ens va demanar la fiscalia i tota la informació que ens va demanar, òbviament, la sindicatura, dels drets de la infància, de [#8.08], i, per tant, més justificació que aquesta està tota publicada, és visible i per tant, doncs, em remeto a aquests informes.

I a la diputada del PSC ja li ho he dit. És a dir, puc estendre'm amb totes les propostes, les tinc escrites, hi hem reflexionat molt i hem escrit molt, però si volen, per anar fent boca, ja hi ha documents penjats i són públics com aquest o el pla de millora, però quedo a la seva disposició per aprofundir tant com vulguin, perquè m'apassiona. M'apassiona la millora de la vida dels nens i les nenes, les adolescents i els joves d'aquest país. I sí, ho tornariem a fer. Ara, vist amb perspectiva, va ser va

ser dur. Va ser dur. I jo crec que també tenim l'obligació com a persones que ens dediquem en un breu lapse de la nostra vida a la política, de no deixar de ser persones.

I per mi, que defenso els valors del feminisme des que tinc consciència, tenir cura també de les persones que es posen al capdavant d'assumir responsabilitats amb una clara vocació pública de millora dels drets de la ciutadania, doncs, crec que és un honor, però alhora també s'ha de poder protegir, perquè sinó al final ningú voldrà prendre possessió, ningú podrà prendre responsabilitats i, per tant, això ja no serà ben bé una democràcia, sinó altres coses.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Oliva. Finalment, té la paraula la senyora Cabanes. Quan vostè vulgui.

Ester Sara Cabanes i Vall (exdirectora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència)

Intentaré ser molt breu, perquè ja devem estar tots mig desmaiats, eh?, però sí que vull dir alguna cosa.

La primera. Senyora diputada dels Comuns, vostè demana millores en les garanties jurídiques. Lo primer que li diria jo que podem fer és que la fiscalia i la judicatura facin la seva feina que tenen encomanada. A partir d'allí, si los fiscals tinguessen los mitjans, perquè també ho poso en dubte, los mitjans i les fórmules per atendre els casos cada vegada que els arriben i poguessen prendre decisions consensuades amb la judicatura, segurament algun dia potser no estaríem aquí. De fet, jo prendria decisions a partir d'analitzar què està passant, que no té aquesta supervisió.

Els acolliments de zero a sis anys? Evidentment, ningú vol que un xiquet de zero a sis anys estigui en un centre, però amb la propaganda que se li fa a la DGAIA, a veure qui és lo valent que vol ser família acollidora. A més a més, amb lo que suposa ser família acollidora: los mitjans que necessites, los suports que necessites i la quantitat de trastorns del neurodesenvolupament que tenen els xiquets i xiquetes que han patit violència i que estan tutelats per la Generalitat.

Quant a l'agilitat burocràtica, no hi entraré. Ja n'hem parlat. I la salut mental. Quan jo vaig entrar de directora hi havia una «acompanya'm» i una fitxa de suport per part del Departament de Salut a la Direcció General d'Atenció a la Infància. Quan jo marxo en tenim dos. I la fitxa de suport ha millorat i s'ha incrementat. Per tant, sí que s'ha millorat, tot i que tenim un llarg recorregut en l'àmbit de la salut mental, primer, també, per a reconèixer què els passa a la infància i adolescència del nostre país. No només los xiquets tutelats tenen problemes de salut mental, sinó que en general, los xiquets i les xiquetes del nostre país tenen força problemes de salut mental.

Quant als abusos sexuals infantils, vostè ha dit que un de cada cinc se suposa que dels zero als divuit anys patirà algun tipus d'agressió sexual i que en l'àmbit de la DGAIA són un quaranta-quatre per cent. La vulnerabilitat augmenta al quaranta-quatre per cent, del vint al quaranta-quatre. És clar, si tenim en compte que d'este vint per cent la meitat són abusos intrafamiliaris i que la meitat d'estos abusos intrafamiliaris acaben sent protegits per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, jo crec que estem en una mitjana encara més baixa. Tot i que tant de bo no en tinguéssim cap, però han d'entendre que moltes vegades quan un xiquet entra al sistema és quan es detecten els abusos i és quan es denuncien i que, per tant, és clar que incrementen, incrementen perquè des de la direcció general se'n denuncien més que fora de la direcció general.

I que ho avala un cas d'una noia? Sí senyor. Una noia que, d'acord amb la interlocutòria de fiscalia, la prova documentada d'imatge d'esta xiqueta sent abusada és del 2019. La xiqueta..., s'obre expedient a la Direcció General d'Atenció a la Infància el 23 de maig del 2021, i al cap de tres mesos es posa la primera denúncia –la primera. Després d'esta primera denúncia, la Direcció General d'Atenció a la Infància no té més notícia per part dels Mossos d'Esquadra, ni de ningú, de què ha passat en este cas. La primera notícia la tenim pels mitjans de comunicació.

I recordo que hi ha dinou víctimes més, de les quals ningú en parla. Dinou víctimes més d'este senyor. Dinou víctimes més en dos procediments judicials, que d'un ja hi ha una acceptació d'una sentència i de l'altre encara no. Però hem de tindre en compte que no només era una xiqueta, que n'eren molts més. I que van ser los tècnics, los professionals de l'àmbit del sistema de protecció els qui van posar en

coneixement de l'autoritat judicial lo cas. Si no, doncs, segurament no s'hauria denunciat mai. I jo crec que això s'ha de tindre en compte.

Després, a la diputada de Junts, que diu que ara mateix hi ha extutelats que tenen reclamacions per part d'Hisenda. Doncs, si tenen reclamacions per part d'Hisenda, avui, vol dir que ja fa anys vam iniciar els procediments de pagaments indeguts. Perquè si no, no estarien a Hisenda. Perquè el procediment de pagament indegut, si vostè mira quin és lo procediment, vol dir que nosaltres obrim un expedient, que es comunica a l'interessat, que se'l busca, se'l torna a buscar, es fan els edictes, i quan no se'l troba es passa al Departament d'Economia per a que ho comuniqui a l'Agència Tributària per a perseguir a esta persona i se li comunica en lo primer moment que té una nòmina o un compte corrent amb diners. Per tant, vol dir que ja fa anys, no?, que s'estan tramitant pagaments indeguts.

Llavors, bé, parla d'un forat, la diputada del Partit Popular, de 4,7 milions, quan aquests 4,7 milions són una estimació. Són una estimació d'aquells casos que segurament han cobrat de més, però no es té en compte de cap de les maneres quants d'ells ja tenen iniciat un procediment de reintegrament, quants s'han cobrat, no?, i quants no procedix. Perquè, per exemple, es té en compte el padró a Catalunya. Però és que la llei diu que han de viure a Catalunya, no que han d'estar empadronats a Catalunya. Quan parlem d'extutelats. Conec personalment un cas d'una noia que em va venir a buscar. Se li van reclamar 36.000 euros, tota la prestació sencera, mentre estava estudiant a la Universitat de Barcelona. Es va treure la carrera. Llavors, és clar, veig difícil treure's la carrera a la universitat, un grau a la Universitat de Barcelona sense viure a Barcelona. I la causa que se li va notificar era perquè no havia estat vivint a Catalunya.

Per tant, bé, poso en

Fitxer 10CIADGAIA30

dubte que l'estimació que va fer la síndica, que és anar creuant dades, los que estan empadronats, los que estan donats d'alta a la Seguretat Social i los que estan donats d'alta no sé a on més, una interoperabilitat que la Direcció General d'Atenció a la Infància no tenia, no? Va ser una estimació. Després cal vore, i se sabrà, perquè em

consta que la direcció general actual està revisant tots estos expedients, quants sí i quants no. Però estic segura que molts d'ells no tindran objecte, i que altres ja estaran més que reclamats. Perquè no s'ha tingut en compte ni s'ha restat en estos 4,7 los ja reclamats, que em consta que són molts. I ho volia deixar clar perquè si no, aquí, d'este tema no en sortim mai. Sembla que tot siga un desastre i un desgavell. I no.

Després, quant a les ocupacions. Les ocupacions, he dit que l'annex del contracte i l'annex del concert són els que diuen com es paguen les places, si estan ocupades, reservades o no. En el cas de les places de joves migrats sols d'emergència, no es pagaven ni infraocupacions ni sobreocupacions, perquè no estava establert per la resolució d'emergència. Resolucions d'emergència que estan motivades en un informe-proposta que la motiva i que està penjat a la web de Transparència. Per tant, sí que té una justificació cadascuna de les resolucions d'emergència que fa el Departament.

Estic corrent molt. Bé. Lo diputat Elena. Hem parlat del Barnahus i del que ham guanyat en lo canvi del Barnahus. Llavors, jo lo que proposo com un canvi important és lo que proposava la Georgina Oliva, i és que quan tots junts, tots los departaments treballem junts i de forma integrada, les condicions de la nostra infància i adolescència milloren. Per tant, potser per al desemparament i per a la prevenció i per a tot, lo que hem de fer és lo mateix: és treballar tots junts de forma integrada i no per mitjà de departaments, calaixos que cadascú va a la seua i fa lo que considera més oportú, tindre en compte què és lo que fa el veí del costat per a poder treballar tots a una.

I, per últim, sí que voldria parlar del cas d'un senyor que posa una denúncia a la Direcció General d'Atenció a la Infància o es diu que posa una denúncia a la Direcció General d'Atenció a la Infància. I vull constatar lo següent. I és que lo que arriba, i, a més, perquè és públic, i vol [ho dix i no vol en parla però no ho dix#2.20], i, per tant, jo ho tinc aquí. Lo que diu és que, bé, no li sembla bé la compatibilitat entre prestació d'habitatge i prestació de pis, quan la llei diu que és compatible –d'acord? Que no li sembla bé que els CEBAP hagi de fer el seguiment dels que surten dels pisos per a dir que s'ha d'extingir la prestació i que li causa problemes ètics, quan en un moment

determinat, quan es va crear aquest servei, es crea per a fer això, justament, no? I per a que los educadors de pisos no s'hagin de preocupar dels quatre que tenen més tots els que han anat sortint, sinó que només es preocupen d'aquells que tenen. Per tant, bé, és una opinió totalment vàlida, totalment lícita, però això no crea cap il·legalitat.

Quant a les notícies que hem de donar, doncs sí, normalment un dels problemes que tenia el SEBAP és que quan se li passa un expedient d'un xiquet que ha marxat d'un pis i hi ha un informe del pis que diu que ha marxat, és que l'han de localitzar, l'han de trobar i si no compleix amb el seu pla de treball li ha de dir que se li suspendrà o se li extingirà la prestació. I això és una notícia que no li agrada a ningú donar-la. Però justament es va contractar aquest servei per a que aquestes notícies fossin donades. Per a que ningú pogués dir que se li ha llevat la prestació sense haver-lo avisat abans. I per a això tenen tota una sèrie d'intents per a contactar amb els «xavals» i tal.

Després, quant els tres casos que proposa este senyor i los expedients que diu que estan malament. Lo primer, que diu que està a València des de fa mesos i tal, doncs bé, la seua història de vida laboral diu que no era així –d'acord? A València hi va estar vint-i-nou dies, i abans havia estat quinze dies a Almeria, uns dies a Barcelona, uns altres dies a Ossa, i després va tornar a estar a Barcelona. Després va estar vint-i-nou dies a València –d'acord?–, i allí ja se li va extingir la prestació. Quan este senyor ho comunica, al mes de maig, la prestació d'este senyor havia estat extingida al gener del 2024.

Quant el segon cas. Es tramita la prestació per extinció d'incompliment, perquè té rendes de treball. Doncs sí, també estava extingida ja. I després, l'altre cas, també. La queixa diu que durant anys no hi ha hagut un control eficient i eficaç sobre les compatibilitats existents entre la prestació econòmica i la prestació d'habitatge de les quals es beneficien els joves extutelats, i que en aquest cas, lo servei d'habitatge mencionat, amb les conseqüències exposades anteriorment. Bé, això és lo que diu este senyor. I, què li contestem? Li contestem i li diem: senyor, hem demanat un informe, hem revisat los expedients i no ens consta a SÍNIA que estigue passant això que vostè diu. No obstant, gràcies per la informació, i natros farem lo que

haguem de fer. No se li diu que no es fa res, i s'obre un expedient informatiu dins de l'àmbit de la Direcció General d'Atenció a la Infància, que conclou que no s'ha fet res mal fet –d'acord?. I això s'ha tramitat i s'ha enviat, suposo, a l'Oficina Antifrau. I més prompte o més tard, doncs, ja se'n sabrà.

Però en realitat, de veritat, vull dir, «va estar mesos vivint a València», doncs no, no és veritat, perquè el seu certificat de vida laboral, que suposo que ningú posarà en dubte, no diu això. I em sap greu, però és així. Ara, vull dir que a este senyor no li agrada, no li sembla bé? Clar que sí. Ja pot ser. Vull dir, quan es crea un servei, es creen uns beneficiaris, unes normes, que a uns agraden i als altres no, però s'ha de partir d'algun lloc. I este lloc, doncs, ha sigut este. Que no agrada? Cert. Però este senyor mai més es va posar en contacte. No va trucar, no va demanar hora i no va vindre a la direcció general a res, més que en esta comunicació, la qual se li va contestar degudament. I sí que m'agradaria que això se sapigués, perquè sembla com que la Direcció General d'Atenció a la Infància hagués fet cas omís.

I de l'expedient informatiu, tot just en va sortir, perquè tothom ho sap i perquè qui ho va explicar a seu parlamentària, la consellera Martínez Bravo, en va sortir una auditoria que es va demanar i que també n'han sortit uns resultats. Per tant, això de que no es fa res, doncs, no és veritat. Fer-se, es fan coses; que agraden o no m'agraden, és un altre tema. Però fer-se sí que s'han fet. Em sap greu que a vegades s'entengue que no se'n fan, però fer-se se'n fan.

I bé, sí que és cert que és difícil en el gruix de tot i quan sumes les diferents coses que passen, penses que tot és un desgavell. Bé, es pot pensar això, però los professionals que treballen en l'àmbit de la infància no ho tenen fàcil i fan lo que poden amb les eines que tenen. I jo penso que se'ls ha de reconèixer la seua tasca.

Moltes gràcies. Res més.

El president

Moltes gràcies, senyora Cabanes. Moltes gràcies. Conseller El Homrani. Moltes gràcies, senyor Amorós, senyora Oliva, Senyora Cabanes. *(Pausa.)* Ah, sí! Perdó, m'he saltat les repreguntes. Té la paraula.

Lorena Roldán Suárez

De manera molt ràpida, és un aclariment en virtut de l'article 59.2. Simplement dir que quan he parlat, i em refereixo al senyor Amorós, quan li he dit que la mateixa Sindicatura a l'informe parlava de manca de documentació i que no hi havia suport jurídic, no m'estic referint a les conclusions –«manca de suport jurídic o de normativa aplicable»–, no m'estic referint a l'apartat de conclusions, sinó a l'apartat 7.2, que és el de tractament d'al·legacions, que vostè hi feia referència. De les trenta-quatre al·legacions que es van presentar, només els hi van tenir en compte set al·legacions. I el literal de la Sindicatura de Comptes al seu informe diu: «La resta del text del projecte d'informe no s'ha alterat perquè s'entén que les al·legacions trameses són explicacions que confirmen la situació descrita inicialment o perquè no tenen suport jurídic i exposen uns fets que no s'ajusten a la realitat ni a la normativa d'aplicació.» Ho dic perquè vostè em deia que anés a llegir l'apartat d'al·legacions i jo he llegit l'apartat d'al·legacions i del tractament d'al·legacions.

I, per una altra banda, també, compte amb allò de *excusatio non petita accusatio manifesta*, perquè jo avui en cap cas li he preguntat a vostè per les seves relacions d'amistat amb Resilis... (*Veus de fons.*), amb Resilis.

El president

Reitero que no repeteixo els agraïments pel seu testimoniatge a la comissió d'avui, i aixequem la sessió.

La sessió s'aixeca a...